

Șerban Zainea și timbrele sale

pagina 8 ✓

Cărți poștale cu marcă fixă octogonală

pagina 2

Carte poștală externă dublă cu răspuns - UPU (noiembrie 1882), marcă fixă roz-lila (tip V), coală de tipar cu 4 cărți poștale duble, perf. 11 ½, imperf. pe mijlocul perechii

Mărci poștale personalizate (V)

pagina 14-17 ✓

Prizonieri de război italieni în timpul WWI

pagina 18-19 ✓

Parfum de trandafir (VII)

pagina 28-29 ✓

Maiestorașul Aurel - ucenicul lui Dumnezeu

pagina 30-34 ✓

Vlad Țepeș în muzeele din Austria

pagina 38-39 ✓

Licitația Corinphila, lot 182 / 18-21 sept. 2013

coperta 3 ✓

inEDITORIAL

Bazooka

László KÁLLAI

Tertium non datur - A treia posibilitate nu există! Asta este chintesența filmului (singurul din câte știu eu) cu o poveste despre celebrele *Cap de bour*. Nu voi scrie despre pelicula regizată de Lucian Pintilie, ci despre o manifestare stupidă de om nededucat sau disperat de consecințele faptelor sale. Șefii „sereleului de sufragerie” mandatat de Poșta Română să emită mărci poștale au gafat inparadonabil. Au confundat sula cu prefectura. În loc de Ștefania Mărăcineanu au pus pe o marcă poștală pe Maria Skłodowska-Curie.

Gafe de acest gen s-au mai făcut și la case mai mari, dar s-a reparat greșeala. La noi...? S-a recurs la soluția autentică, specifică malului Dâmboviței. Mai marii „sereleului”, în loc să-și asume responsabilitatea și să repare prostia comisă au luat în bătă niște bieți ziariști-filatelști (sau dacă le place mai mult filatelști-ziariști). Nu mă deranjează bălăcărerile ieftine ale unor persoane reciclate pe la firmele unui organ de stat specializat în..., prietenii știu despre ce vorbesc. Atacuri ieftine și caraghioase nu mă impresionează, însă mă deranjează la culme că asemenea creaturi sunt susținute de mai marii Guvernului României. Nu îmi

este foarte clar cine ține în brațe conducerea unei firme unde statul român este acționar unic. Nu știu cum, deși faptele sunt clare și prezentate cu dovezi, conducerea „sereleului”, din strada Fabrica de Chibrituri, scapă de fiecare dată cu basmau curată. Cu mulți ani în urmă am publicat în presa centrală o anchetă despre matrapazlăcurile de la „întreprinderea timbrelor românești”. Imediat am fost convocat, la propriu, și băgat într-un „consiliu”, tot la propriu, unde s-a încercat demontarea anchetei jurnalistice. Fără succes!

continuare la pag. 47

AUREL VLAICU. Realizare: Grupa de maximafilie a AFB.
C.p.i. - FULL COLOR, București.
Obliterare: ștampila ocazională
100 de ani de la moarte,
13.09.2013, 014590 BUCUREȘTI 13
Machetă: dr. Ioan Daniliuc

MARIA TĂNASE. Realizare: Grupa de maximafilie a AFB.
C.p.i. - FULL COLOR, București.
Obliterare: ștampila ocazională
100 de ani de la naștere,
25.09.2013, 014700 BUCUREȘTI 1
Machetă: dr. Ioan Daniliuc

AUREL VLAICU. Realizare: Clubul Filatelic Municipal Ploiești.
C.p.i. - Editura AXA, Botoșani.
Obliterare: ștampila ocazională
Comemorare 100 de ani,
13.09.2013, 107050 BĂNEȘTI
Machetă: dr. Ioan Daniliuc

CERES (Agricultura), sculptură
de Ioan Georgescu

Monumentul lui Eugeniu CARADA de Ernest Dubois (1924) refăcut de sculptorul Ioan Bolborea și reamplasat în septembrie 2013 pe locul inițial

VULCAN (Industria), sculptură
de Ștefan Ionescu Valbudea

Palatul Băncii Naționale a României. Realizare: Grupa de maximafilie a AFB.
C.p.i. - FULL COLOR, București. Fotografii: dr. Ioan Daniliuc.
Obliterare: ștampila Prima zi a emisiunii
Arhitectură - Palatul Băncii Naționale a României (II) - Statui alegorice, 20.09.2013.

In memoriam

dr. Petru PITEA (14 iunie 1925 - 27 septembrie 2013)

În seara zilei de 27 septembrie a plecat dintre noi, după o grea suferință, cel care a fost doctorul Petru Pitea, cunoscută personalitate a vieții medicale Clujene, cât și a mișcării filatelice românești.

Doctorul Pitea s-a născut la data de 14 iunie 1925 în Someșeni (astăzi parte integrantă a Municipiului Cluj-Napoca). Primii ani ai copilăriei i-a petrecut în casa părinților săi, doctorul în drept Pompei și Elvira Pitea. Clasele primare le-a urmat la Școala Germană din Reghin, unde familia a trebuit să se stabilească. Din cauza condițiilor istorice create de Dictatul de la Viena, a fost nevoit ca studiile liceale să le urmeze la Turda și apoi la București, absolvind liceul „Spiru Haret”. Devine student al Facultății de Medicină din Cluj, primul an l-a urmat la Sibiu, oraș în care facultatea clujeană a fost evacuată din cauza războiului. În 1945 revine la Cluj unde continuă studiile, pe care le absolvă în 1950. Și-a început cariera ca medic de înțreprindere la Roșia Montană, urmând apoi ca medic secundar la spitalul din Aiud. Din 1952, a ocupat postul de medic chirurg la Clinica I Chirurgicală din Cluj, unde a parcurs toate gradele ierarhice devenind în 1965 medic primar. A activat în acest post până în 1990, an în care s-a pensionat. După pensionare și-a continuat activitatea de chirurg în cadrul policlinicii până în 2011 când starea sănătății nu i-a mai permis să-și exercite profesia.

Preocupările filatelice au debutat încă din copilărie dar au căpătat consistență, atingând cotele pasiunii, după revenirea la Cluj în 1952. În 1958, cu prilejul unui curs de perfecționare urmat la București, l-a

reîntâlnit pe fostul coleg de facultate Dr. Valeriu Neaga care i-a trezit interesul pentru maximafilie. S-a dedicat acestei specialități filatelice cu toată dăruirea, implicându-se în tot ceea ce a însemnat maximafilia organizată de la simpla activitate de colecționare, la cea de expozant, organizator, membru de juriu și publicist. S-a implicat activ în organizarea grupei de maximafilie a Filialei AFR Cluj în cadrul căreia a activat timp de peste 40 de ani. Palmaresul activității sale este unul dintre cele mai impresionante: peste 20 de participări la expoziții locale și interjudețene, 11 la expoziții naționale și 12 la expoziții internaționale, toate răsplătite cu medalii de rang superior. A făcut parte din componența a 40 de juriuri ale expozițiilor interne și internaționale dintre care este suficient a fi amintite expoziții ca Euromax '74, Trilaterală România - Belgia - Luxemburg, Bilaterală Sibiu - Potsdam, Bilaterală România - Israel și Expomax 600 Bacău. A fost implicat profund în tot ceea ce a ținut de activitatea organizatorică filatelică în general și maximafilă în special. A fost unul dintre fondatorii Societății Române de Filatelie Tematică și Maximafilie (1992), iar în 2007 a fost membru fondator al Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga”. A publicat numeroase articole și lucrări de specialitate; *Compendiu de maximafilie* (2002), *80 de ani de activitate filatelică organizată la Cluj* (în colaborare), iar în 2009, în colaborare cu Ioan Constantinescu și Victor Surdu, a editat lucrarea *Maximafilia clujeană în date și documente*.

Bogata sa activitate a fost recunoscută și apreciată de-a lun-

gul timpului fiind răsplătită cu titluri și distincții: insigna de onoare a AFR, clasa *Argint* în 1983; aceeași distincție în clasa *Aur*, în 1988, Membru de onoare al SRFTM în 1999; Filatelist de onoare în 2002; Filatelist al anului 2007; Membru de onoare al Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” etc.

Mai presus de aceste titluri stă și va sta amintirea ce a lăsat-o Dr. Petru Pitea în sufletul celor care l-au cunoscut și l-au apreciat. Ne vom aminti mereu de prezența sa impunătoare de o deosebită distincție și noblete, de prestația sa intelectuală cu un fin iz aristocratic, de răbdarea și interesul dovedit ascultând un interlocutor, de toate calitățile ce le avea, calități ce te făcea să-i cauți prezența și să-l simți alături. Toate acestea au făcut ca la un moment dat să fie numit în discuțiile noastre *Lordul filateliei clujene*, titlu pe care unii l-au considerat nu tocmai potrivit dar care în esență spune multe despre cel ce a fost Dr. Petru Pitea.

Ne exprimăm cu toții regretul pentru dispariția sa, ne va lipsi mult. Nu ne rămâne decât să-i păstrăm vie amintirea și să-i cinstim memoria, iar îndureratei familii să exprimăm sincere condoleanțe.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Dr. Ioan DANILIUC

Considerații generale privind cărțile poștale românești (I) Cărți poștale cu marcă fixă octogonală (1873-1885)

Emanoil SĂVOIU
Dan N. DOBRESCU

Anul acesta s-au împlinit 140 de ani de la punerea în circulație a primelor cărți poștale românești, prilej pentru a consemna dintr-un alt unghi de abordare evoluția acestora. Subiectul a fost consemnat la o înaltă ținută științifică, în lucrările lui Rudolf Zoscsák¹. În cele ce urmează ne propunem o sistematizare și formalizare a subiectului.

Primele cărți poștale românești au fost puse în circulație la 1 / 13 iunie 1873, urmare a aplicării *Regulamentului la legea cărților de poștă*, aprobat prin Decretul 945 din 27 aprilie / 9 mai 1873 (cartea poștală internă de 5 BANI). Urmare a legii din 10 / 23 februarie 1874 la 21 februarie / 6 martie 1875 s-a stabilit tariful pentru cărți poștale externe - 10 BANI, în conformitate cu tratatul de la Berna din 9 octombrie 1874. Primele cărți poștale externe s-au emis peste 4 ani, până atunci folosindu-se cărți poștale interne francate suplimentar cu o marcă poștală adevzivă de 5 BANI. România este printre primele țări din lume care au introdus cartea poștală ca mijloc de transmitere a unor mesaje scurte.

1. Structura cărților poștale cu marcă fixă octogonală

Cărțile poștale din perioada analizată pot fi structurate în 5 zone (Fig. 1):

- Stema, în colțul din stânga sus;
- Titlul, în centru sus;
- Marca fixă, în colțul din dreapta sus;
- Adresa, în mijloc;
- Paragraful pentru instrucțiuni de folosire, în partea de jos.

1.1. Stema²

Au fost utilizate patru tipuri principale de stemă:

- Tip I (Fig. 2), lată de 20 mm, desenată alb-negru, având în componență: scut central timbrat cu o coroană închisă, cu doi lei susținători, deviza NIHIL SINE DEO și mantoul sau pavilionul timbrat cu o coroană închisă.³

- Tip Ia (Fig. 3), două spărturi în partea stângă;

- Tip Ib (Fig. 4), spărtură în partea dreaptă jos;

- Tip Ic (Fig. 5), șnurul stâng al mantalei prezintă un defect de tipar;

- Tip II (Fig. 6) - format: 18,5x22 mm, lată sus de 17 mm în loc de 20 mm. Este similar cu tip I la care sunt de făcut următoarele precizări: coroana are și flancoane, șnurul cu ciucuri prezintă un cordon și în partea superioară³;

- Tip III (Fig. 7)³. Este similar cu tip II la care ▶▶▶

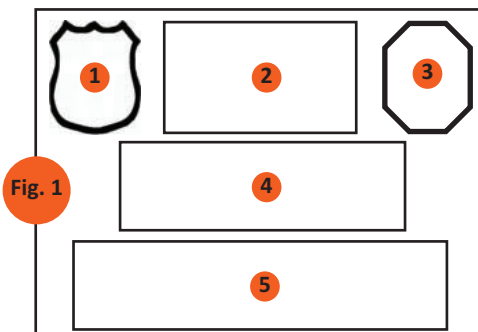

Fig. 1

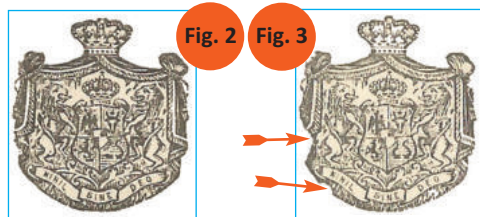

Fig. 2

Fig. 3

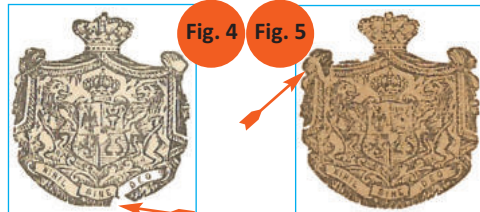

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

¹ Zoscsák, Rudolf - *Beschreibung und Katalogisierung der Ganzachen von Rumänien*, Deutsche Briefmarken-Zeitung, Illustrierte Zeitschrift für Postwertzeichen Kunde, XIX. Jahrgang Nr. 10, 22 Oktober 1908, p. 155-160; XX. Jahrgang Nr. 11, 12 November 1909, p. 159-163; XXI. Jahrgang Nr. 6, 9 Juni 1910, p. 87-91; XXI. Jahrgang Nr. 11, 10 November

1910, p. 177-180.

² În perioada analizată Rudolf Zoscsák consemnează 4 tipuri de steme.

³ Stoia, Romeo Lucian - *Evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor oglindită în filatelie*, Ed. Tehnică, București 2013, p. 21-22.

CARTĂ POSTALĂ CARTĂ POSTALĂ
RESPUNS *RESPUNS*
 CARTĂ POSTALĂ CARTĂ POSTALĂ
RESPUNS *RESPUNS*

Fig. 9

RÉPONSE

Fig. 9a

RÉPONSE

Fig. 11

Fig. 12

Fig. 13

au apărut următoarele modificări: coroana regală ce timbra mantoul de purpură a fost înlocuită cu coroana de oțel; s-a schimbat poziția celor doi lei care susțin scutul, având coada trecută printre picioare.

- Tip IV (Fig. 8)³. Este similar cu tip III la care a apărut următoarele modificări: s-a schimbat poziția celor doi lei care susțin scutul, având coada purtată pe spate.

1.2. Titlul

Sunt cunoscute următoarele formate pentru titlu:

- Tip I, structurat pe 3 linii: prima linie - „CĂRTĂ DE POSTĂ.” în litere mari rotunjite (plăcute ochiului), urmate de un ornament; linia a doua - „Destinată a circula deschisă în totu interiorul Romaniei.”, linia a treia - „(Legea din 31 Martie 1873).”

- Tip II, „CARTA DE POSTA.” în litere mari de tipar deschise (linii triple), urmate de un ornament.

- Tip III, „CARTĂ POSTALĂ.” urmată de un ornament (linie de dimensiune 11 mm sau 13 mm).

- Tip IV, „CARTĂ POSTALĂ.”, fără ornament.

- Tip V, identic cu tipul precedent urmat de cuvântul *RESPUNS*

în litere mari de tipar înclinate (Fig. 9), care se poziționează față de „CARTĂ POSTALĂ.” astfel: R din *RESPUNS* sub RT din CARTĂ - S final din *RESPUNS* sub S din POSTALĂ; R din *RESPUNS* sub jumătatea dreaptă a lui T din CARTĂ - S final din *RESPUNS* între S și T din POSTALĂ; R din *RESPUNS* sub jumătatea dreaptă a lui T din CARTĂ - S final din *RESPUNS* sub jumătatea stângă a lui T din POSTALĂ; R din *RESPUNS* sub TA din CARTĂ - S final din *RESPUNS* sub T din POSTALĂ (Fig. 9).

- Tip VI, structurat pe 3 linii: prima linie - „UNION POSTALE UNIVERSELLE” (lungime - 69 mm, înălțime literă - 1 3/4 mm), underline (74 mm); a doua linie - Roumanie (lungime - 25.5 mm, înălțime literă - 2 1/2 mm) or ROUMANIE (lungime - 30.5 - 31 mm, înălțime literă - 3 1/2 mm); a treia linie - „CARTĂ POSTALĂ” (46 mm sau 64.5 mm cu înălțimea literei de 4 3/4 mm cu excepția primului C a cărui înălțime este de 4 1/2 mm).

- Tip VII, identic cu tipul precedent urmat de cuvântul *réponse* (Fig. 9a) în litere mari de tipar, cu dimensiune mare sau mică pentru accentul *é* din *réponse*.

Au fost folosite următoarele ornamente (Fig. 10): fără raze, cu 4 raze care ies dintr-un diamand, linie-romb plină.

Fig. 10

1.3. Marca fixă octogonală

Marca fixă octogonală având dimensiunea de 19x22 mm, are valoarea nominală sub forma unei cifre (5 sau 10) și este tipărită fie în relief, fie prin tipar plat, fiind cunoscute următoarele tipuri:

- Tip I, 5 BANI în relief, cifra 5 albă pe fond albastru (Fig. 11);

- Tip II, 5 BANI tipar plat, cifra 5 albă pe fond brun-roșcat (Fig. 12);

- Tip III, 5 BANI tipar plat, cifra 5 albă pe fond negru, un nou desen al cifrei 5 (Fig. 13), reprezintă prototipul mărcii fixe de 10 BANI;

- Tip IV, 10 BANI tipar plat, cifra 10 albă pe fond roz (Fig. 14), caracterizându-se prin aceea că distanța între vârful liniei oblice a cifrei 1 și marginea ovalului este 1/2 mm, înălțimea cifrei 1 este 8 3/8 mm, înălțimea cifrei 0 este 9 1/10 mm;

- Tip V, 10 BANI tipar plat, cifra 10 albă pe fond roz-lila (Fig. 15), caracterizându-se prin aceea că linia oblică a cifrei 1 este foarte scurtă, astfel că distanța între vârful aceastei linii și marginea ovalului este de 3/4 mm; înălțimea cifrelor 0 și 1 este 8 3/8 mm; fondul pe care este înscris ROMANIA și DECE BANI este format din linii mai fine și mai luminoase decât la tipul precedent.

Se cunosc mărci fixe pentru care linia exterioară este frecvent întreruptă sau cu pete mari luminoase, de asemenea, sparte în colțul din stânga sus al mărcii fixe.

1.4. Adresa

Sunt identificate două formate pentru partea de adresă:

- Pe patru linii punctate ►►►►

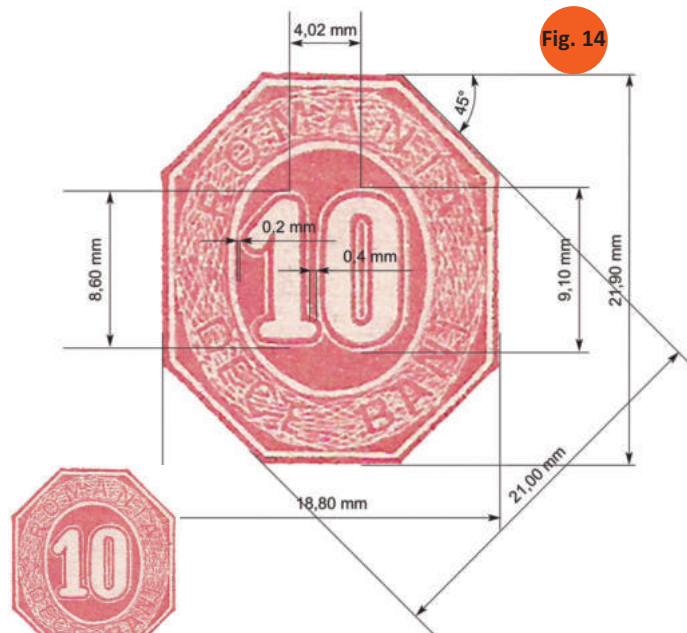

Fig. 14

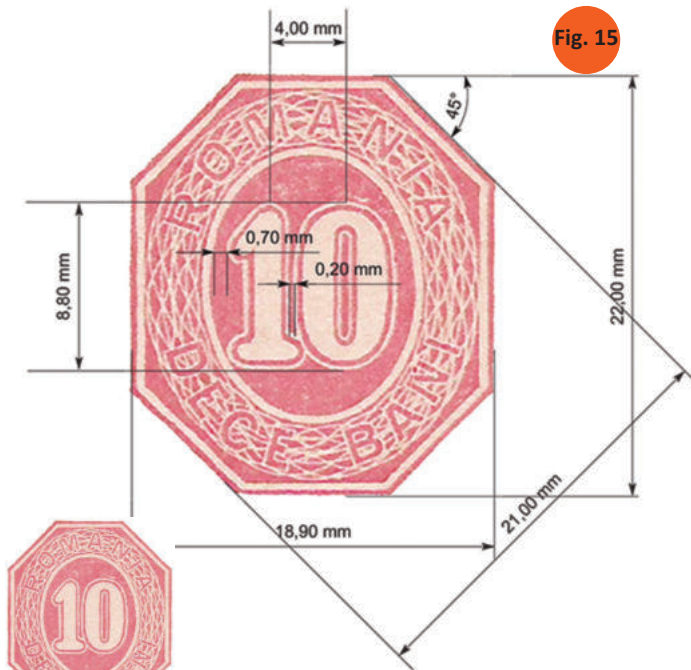

Fig. 15

(două lungi și două scurte), prima precedată de litera *D* și a treia de cuvântul „la”. Litera *D* este abrevierea de la Doamnă, Domnișoară, Domnule, Domniei Sale și este caligrafiată cursiv în două dimensiuni: 6x6 mm (tip mare) și 5x4 mm (tip mic). Distanța între prima și ultima linie punctată este: 26,5-27,5 mm (tip a), 28,5-29 mm (tip b), 29,5-30 mm (tip c).

- Pe trei linii punctate, prima precedată de litera *D* și a treia de cuvântul „la”. Litera *D* caligrafiată cursiv având dimensiunea de 5x5 mm.

Se cunoaște o varietate de carte poștală în care prima și a doua linie din adresă sunt linii pline (nepunctate), iar a treia și a patra rămând linii punctate.

1.5. Paragraful pentru instrucțiuni de folosire

În partea de jos a cărții poștale, separată printr-o linie groasă, se găsesc instrucțiunile de folosire a cărții poștale. Se cunosc următoarele formate de prezentare a acestora:

- Format A, constând din 5 paragrafe de instrucțiuni pe 2 coloane despărțite de o linie de separație. În cadrul acestui format distingem 3 tipuri:

- primul tip (Fig. 16), utilizat între 1873-1875, este caracterizat prin: *vendu Particularilor* (Par. 1) și *plăteste* (Par. 4);

- al doilea tip (Fig. 17), utilizat în 1876, este caracterizat prin: *vîndu particularilor* (Par. 1) și *plătesce* (Par. 4);

- al treilea tip (Fig. 18), utilizat între 1877-1879, este similar cu precedentul, dar într-o altă paginare;

- al patrulea tip (Fig. 19) utilizat în 1876, este caracterizat prin: *vîndu particularilor* (Par. 1) și *plăteste* (Par. 4);

- Format B (Fig. 20), utilizat în 1883, având un text simplificat bilingv (română-franceză);

- Format C (Fig. 21), utilizat în 1883, având un text simplificat în limba română.

Primele două tipuri ale formatului A se divid în 16 subgrupe caracterizate prin prezența ▶▶▶

Fig. 16

OBSERVAȚII PENTRU ÎNTREBUIȚAREA CĂRȚILOR DE POSTĂ.

1. Cărțile de Poștă se **vind** Particularilor la toate biourile telegrafo-poștale pe valoarea lor nominală.
2. Pe fața Cărții nu este permis a se scrie decât numai adresa, ear dossul este rezervat pentru corespondență.

3. Adresa urmează a fi scrisă exactă și lămurită și pe cât posibil completă.
4. Nu se **plătește** nimic aducătorului.
5. Cărțile de Poștă se pot recomanda ca și scrisorile plătinduse **dreptul de înregistrare**.

Fig. 17

OBSERVAȚII PENTRU ÎNTREBUIȚAREA CĂRȚILOR DE POSTĂ.

1. Cărțile de Poștă se **vind** particularilor la toate biourile telegrafo-poștale pe valoarea lor nominală.
2. Pe fața Cărții nu este permis a se scrie decât numai adresa, ear dossul este rezervat pentru corespondență.

3. Adresa urmează a fi scrisă exactă și lămurită și pe cât posibil completă.
4. Nu se **plătește** nimic aducătorului.
5. Cărțile de Poștă se pot recomanda ca și scrisorile plătinduse **dreptul de înregistrare**.

Fig. 18

OBSERVAȚII PENTRU ÎNTREBUIȚAREA CĂRȚILOR DE POSTĂ

1. Cărțile de Poștă se **vind** particularilor la biourile telegrafo poștale pe valoarea lor nominală.
2. Pe fața Cărții nu este permis a se scrie de cât numai adresa, ear dossul este rezervat pentru corespondență.

3. Adresa urmează a fi scrisă exactă și lămurită și pe cât posibil completă.
4. Nu se **plătesc** nimic aducătorului.
5. Cărțile de Poștă se pot recomanda ca scrisorile, plătindu-se **dreptul de înregistrare**.

Fig. 19

OBSERVAȚII PENTRU ÎNTREBUIȚAREA CĂRȚILOR DE POSTĂ.

1. Cărțile de Poștă se **vind** particularilor la toate biourile telegrafo-poștale pe valoarea lor nominală.
2. Pe fața Cărții nu este permis a se scrie decât numai adresa, ear dossul este rezervat pentru corespondență.

2. Adresa urmează a fi scrisă exactă și lămurită și pe cât posibil completă.
4. Nu se plătește nimic aducătorului.
5. Cărțile de Poștă se pot recomanda ca și scrisorile plătinduse **dreptul de înregistrare**.

Ce côté est réservé à l'adresse.

La carte ci-jointe est destinée à la réponse.

Fig. 20

Acestă față este rezervată pentru adresă.

Alăturata carte este destinată pentru răspuns.

Ce côté est réservé à l'adresse.

Acestă față este rezervată pentru adresă.

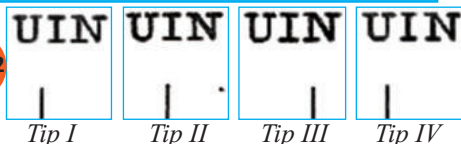
Acestă față este rezervată pentru adresă.

Alăturata carte este destinată pentru răspuns.

Fig. 21

Acestă față este rezervată pentru adresă.

Fig. 22

Tabelul nr. 1

Subgrupa A Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa E Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa I Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa M Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile
Subgrupa B Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa F Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa J Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa N Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile
Subgrupa C Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa G Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa K Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa O Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile
Subgrupa D Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa H Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa L Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile	Subgrupa P Par. 2. decât Par. 3. cât posibil Par. 5. scrisorile

unor particularități la Par. 2, Par. 3 și Par. 5, așa cum se poate observa din *Tabelul nr. 1*.

Poziționarea în coala de tipar a inscripționărilor din *Tabelul nr. 1* a fost identificată de Rudolf Zoscsák¹ urmare a cercetării a unei vechi matrițe. Rudolf Zoscsák¹, până în anul 1908, urmare a cercetării colecției sale, identifică 8 din cele 16 subgrupe. În prezent autorii, pe baza colecției Emanoil Săvoiu, au identificat 12 din cele 16 subgrupe și anume: A, B, C, D, F, H, K, L, M, N, O, P.

Linia de despărțire verticală din paragraful pentru instrucțiuni de folosire este fie între literele U și I din INTREBUIŢAREA (tip I), fie în dreptul literei I din INTREBUIŢAREA (tip II), fie deasupra celei de-a doua litere N din INTREBUIŢAREA (tip III), fie sub piciorul din dreapta a literei U din INTREBUIŢAREA (tip IV) - *Fig. 22*.

2. Colile de tipar pentru cărțile poștale perforate

Cărțile poștale perforate au fost tipărite în coli, după cum urmează:

- coli de patru cărți poștale (tête-bêche), dantelate pe mijloc (perf. 11) - *Fig. 23*, emisiunea 5 BANI (octombrie 1877);
- coli de opt cărți poștale (patru linii horizontale și două verticale), cărțile poștale orizontale se găsesc în poziția tête-bêche, perf. 11 sau 11½ (*Fig. 24*) - emisiunea 5 BANI (martie 1878);

- coli de opt cărți poștale (patru linii horizontale și două verticale), perf. 11 sau 11½ (*Fig. 25*) - emisiunile: 5 BANI (iulie 1879), 10 BANI (noiembrie 1879), carte poștală dublă cu răspuns 10+10 BANI (noiembrie 1879), 5 BANI (aprilie 1880), carte poștală dublă 5+5 BANI (aprilie 1880), 10 BANI (1881);

- coli de opt cărți poștale, nedantelate pe mijlocul perechii verticale de cărți poștale, perf. 11½ (*Fig. 26*) - emisiunile de carte poștală dublă cu răspuns 10+10 BANI (noiembrie 1879 și sfârșit 1882);

- coli de douăsprezece cărți poștale (patru linii horizontale și trei verticale), perf. 11 sau 10½ sau 13½ (*Fig. 27*) - emisiunile: 5 BANI (noiembrie 1882), carte poștală dublă 5+5 BANI (noiembrie 1882), 5 BANI (martie 1883), 5 BANI (ianuarie 1885), 10 BANI (ianuarie 1883);

- coli de douăsprezece cărți poștale, nedantelate pe mijlocul perechii verticale de cărți poștale, perf. 11½ sau 13½ (*Fig. 28*) - emisiunile: carte poștală dublă cu răspuns 5+5 BANI (martie 1883), carte poștală dublă cu răspuns 5+5 BANI (ianuarie 1885), carte poștală dublă cu răspuns 10+10 BANI (martie 1883).

În *Fig. 23* ... *Fig. 28* sunt arătate numărul de laturi perforate ale fiecărei cărți poștale sau a perechii de cărți poștale cu răspuns plătit. În *Fig. 29* este arătată poziția fiecărei perechi în coala de douăsprezece cărți poștale, nedantelate pe mijlocul perechii verticale de cărți poștale, care permite recunoașterea univocă a perechii în coala.

Clasificarea emisiunilor făcută mai sus este diferită de clasificările aflate în cataloagele Dumitru Biala⁴, Kiriac Dra-

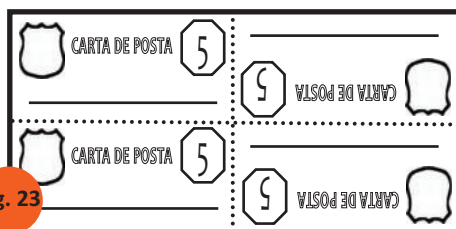

Fig. 23

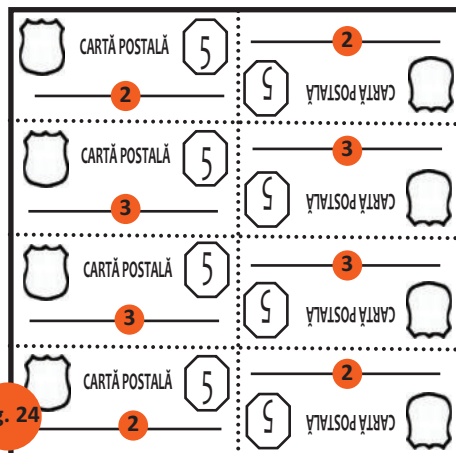

Fig. 24

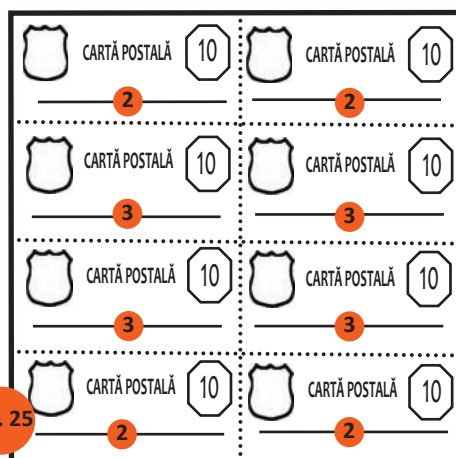

Fig. 25

gomir⁵ și Gheorghe Tudor⁶, fiind în conformitate cu catalogul Emanoil Săvoiu⁷ aflat în curs de apariție la editura AXA Botoșani.

⁴ Biala, Dumitru C.; Bauer, Mihail; Voiculescu - Lemeny, Pompiu - *Catalogul întregurilor poștale românești, Cărți poștale - Benzi de ziare - Telegramme - Mandate poștale 1870-1947*, București 1973, 55 pag.

⁵ Dragomir, Kiriac - *Catalogul mărcilor poștale românești*

CMRP '74, București, 1974, p. 469-503

⁶ Tudor, Gheorghe; Biala, Dumitru C.; Popovici, Mihail; Roth, Paul Mircea - *Catalogul întregurilor poștale românești, vol I (cărți poștale 1873-2000)*, București, 2000

⁷ Săvoiu, Emanoil Alexandru - *Romanian postal stationery, specialized catalog (1870-1952)*.

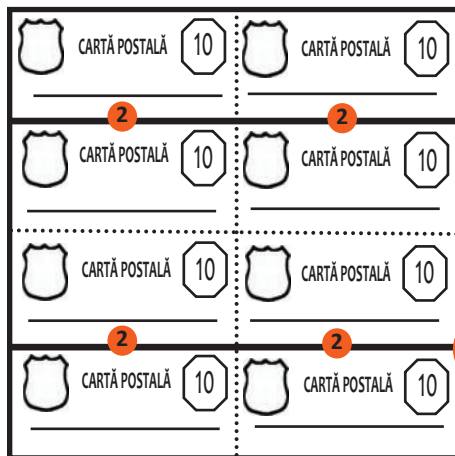

Fig. 26

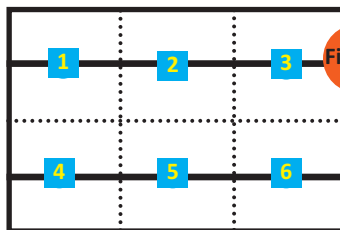

Fig. 29

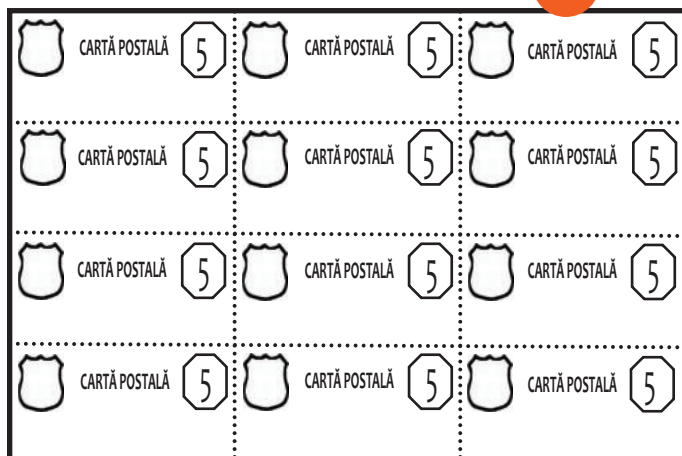

Fig. 27

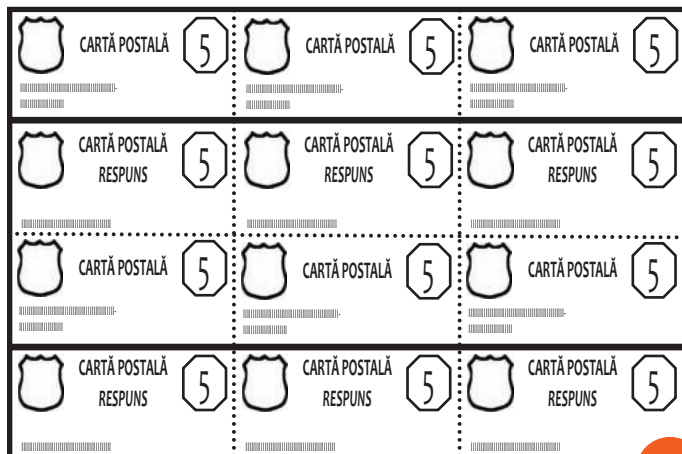

Fig. 28

Dispar cărțile poștale?

În această perioadă s-au împlinit 140 de ani de la punerea în aplicare a *Regulamentului la legea cărților de poștă*, devenind, astfel, un fapt împlinit introducerea primelor cărți poștale românești. Țara noastră este printre primele țări din lume care au introdus cartea poștală.

În acest context constatăm că după mulți ani în care Poșta Română nu a mai pus în circulație cărți poștale, în acest an s-a pus în circulație o carte poștală (cod 004/2013). Ce s-a întâmplat?

Inițial destinată transmiterii de mesaje scurte, cartea poștală a fost înlocuită, în epoca revoluției telecomunicațiilor, de SMS și *Internet*. Cu toate acestea, cartea poștală trebuie să existe căci fie expeditorul, fie destinatarul, se pot afla în zone care nu sunt acoperite de noile tehnologii.

Totuși bogata istorie a cărții poștale românești, dar nu numai, a întregurilor poștale românești în general, trebuie pusă în valoare prin realizarea unui catalog, într-o limbă de circulație internațională. Catalogul ar trebui să fie realizat de un colecționar profesionist pe baza unui material laborios, dar și a unei prelucrări științifice a materialului colecționat. Astfel de încercări în literatura filatelică românească nu au fost întotdeauna cele mai reușite căci fie a lipsit colecția, fie a lipsit prelucrarea științifică a informației.

Cine se încumetă la acest demers?

Dan N. DOBRESU, AIJP

Șerban Zainea și timbrele sale*

Dr. Cristian Andrei SCĂICEANU

Șerban Zainea (Fig. 1) este un nume cunoscut în lumea artistică din România. Picturile lui au fost expuse în cadrul unor expoziții și au beneficiat de cronici favorabile semnate de nume importante ale plasticii românești. Numele lui Șerban Zainea este prezent și în principalele dicționare ale artiștilor plastici români, precum cele realizate de Octavian Barbosa, Petre Oprea sau Mircea Deac¹. Timp de aproape trei decenii, în perioada 1940-1970, a lucrat în cadrul Băncii Naționale a României, unde a realizat în principal bancnote și mărci postale. Această lungă perioadă, bogată în realizări artistice, este însă puțin cunoscută publicului larg și chiar specialiștilor. Din acest motiv ne-am propus să prezentăm în cele ce urmează activitatea artistică desfășurată de Șerban Zainea în sectorul mărcilor postale. Acestea sunt tipărite de obicei în milioane de exemplare și fiecare om din această țară intră în contact cu ele. Cu toate acestea, artiștii care au realizat proiectele grafice ale mărcilor postale sunt de regulă ignorați și nu se bucură de popularitatea pe care ar merita-o.

Artistul s-a născut la 23 septembrie 1907 la Brăila. Părinții săi aveau o modestă băcănie care le asigura veniturile necesare creșterii celor șase copii. Dintre aceștia, doar Șerban a fost atras de cariera artistică, restul au avut meserii banale.

Costică a fost proprietarul unui restaurant brăilean până în 1942, iar în epoca comunistă a devenit bufetier CFR. Traian a fost administrator la o creșă a BNR, Cristache a absolvit Facultatea de Drept și a devenit membru al Baroului Ilfov, Gheorghe a fost marinăr în portul Brăila, iar Elena, casnică, s-a căsătorit cu Vasile Diaconescu, diacon la biserica Delea Veche din București². Între 1914 și 1921 Șerban Zainea a făcut școala primară la Brăila, a devenit apoi ucenic la o strungărie, a lucrat într-un restaurant și ulterior s-a angajat la un birou de cereale din portul brăilean. A urmat în paralel Școala Practică Comercială din cadrul Camerei de Comerț din Brăila. În 1926 a venit în București unde a urmat Școala de Belle Arte, pe care a absolvit-o în 1932. Aici a fost elevul gălățeanului de origine aromână Camil Ressu³. Între 1932 și 1933 a fost liber-profesionist⁴.

Debutul artistic a avut loc în anul 1928, când a expus la Salonul Oficial de Grafică. Tot din perioada studiilor la Belle Arte datează și participarea la ediția din 1932 a Salonului Oficial, atât la secția pictură și sculptură, cât și la cea de grafică. După absolvirea studiilor, în 1933, expune din nou la Salonul Oficial de pictură și sculptură⁵. În 1934 artistul pleacă în Italia, unde studiază pictura cu Felice Carena⁶, la Academia de Belle Arte din Florența. În 1936 Șerban Zainea s-a întors în țară. Par-

Fig. 1

ticiparea sa la expozițiile organizate în 1936 s-a bucurat de cronici favorabile⁷. S-a angajat prin concurs la Fabrica de Timbre ca desenator și în 1937 a fost trimis pentru specializare la Viena. Aici, a studiat grafica la Academia de Desen și Gravură cu profesorul Ferdinand Lorber⁸.

Revenit în țară în 1938, a continuat să lucreze la Fabrica de Timbre doar până în toamna anului 1939. La începutul anului 1940 și-a deschis pe numele său o litografie cu mașini tipografice cumpărate de la Emil Grabovschi⁹, căruia i-a plătit, în rate, suma de 300.000 lei. Mica litografie, cu numai cinci angajați, a funcționat până în 1948, când a fost naționalizată¹⁰. Activitatea lui Șerban Zainea din perioada 1939-1944 este confuză și vag prezentată în documentele întâlnite. Explicația acestui fapt constă în evenimentele politice care au avut loc în ►►►

* Versiunea engleză în numărul următor / English version in the next issue

¹ Octavian Barbosa, *Dicționarul artiștilor români contemporani*, București, 1976, Editura Meridiane, p. 516; Petre Oprea, *Expozanți la Saloanele Oficiale de pictură, sculptură și grafică, 1924-1944*, București, 2004, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu a Municipiului București, p. 116; Mircea Deac, *Lexicon critic și documentar. Pictori, sculptori, desenatori din România - secolele XV - XX*, București, 2008, Editura Medro, p. 489.

² ANIC, *Fond CC al PCR. Secția Economică. Dosare Anexe*, dosar nr. 526/1952, f. 1.

³ Camil Ressu (1880-1962), personalitate marcantă a picturii românești, membru titular al Academiei Române din 1956, profesor și rector al Academiei de Belle Arte, profesor la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, președinte de onoare al Uniunii Artiștilor Plastici.

⁴ ANIC, *loc. cit.*, f. 1.

⁵ Petre Oprea, *op. cit.*, p. 116.

⁶ Felice Carena (1879-1966), pictor italian, rector al Academiei de Belle Arte din Florența din 1924 și membru al Academiei italiene din 1933.

⁷ Alex. Baltes, *Expoziție*, în „Argus”, 18 octombrie 1936 (ABNR, *Fond Secretariat*, dosar 1/1966, f. 45); xxx, *Cu Gh. Naum și Șerban Zainea...*, în „Facla”, 13 februarie 1936; N. Car., *Gh. Naum și Șerban Zainea...*, în „Facla”, 23 februarie 1936; I. Iliu, *Expozițiile... Zainea...*, în „Gazeta”, 4 martie 1936 (*apud* Petre Oprea, *op. cit.*, p. 116).

⁸ Ferdinand Lorber (1883-1957), pictor, grafician și gravor austriac. Profesor la Academia de Desen și Gravură din Viena. Opera sa cuprinde și unele bancnote austriece, precum și numeroase mărci postale emise în Austria, Germania, Liechtenstein și Luxemburg.

⁹ În 1939 Atelierele Grafice Emil Grabovschi funcționau la Chișinău.

¹⁰ ANIC, *loc. cit.*, f. 2.

acea perioadă și care au influențat în mod firesc cariera artistului. Fără să nege implicarea sa în anumite acțiuni - de altfel ascunderea acestor fapte ar fi fost imposibilă, deoarece ele au fost publice -, Șerban Zainea a încercat în perioada comunistă - și în mare parte a și reușit - să nu scoată în evidență anumite aspecte ale activității lui din acei ani. A reușit astfel să estompeze unele lucruri, iar pe altele le-a nuanțat. Desigur că nu i-a fost ușor, în plină perioadă stalinistă, să facă acest lucru. De altfel, serviciile comuniste de cadre au remarcat că Zainea „este un element nesincer, lucru dovedit și cu ocazia completării autobiografiei”¹¹.

Legăturile lui Șerban Zainea cu mișcarea legionară sunt cunoscute. Ceea ce nu se cunoaște este gradul de implicare al artistului în mișcare. Mihai Pelin¹² menționează că înaintea de ajungerea la guvernare a Gărzii de Fier, un grup de artiști, în frunte cu Alexandru Bassarab¹³, au format Grupul plastic „Luchian”. Pe 22 decembrie 1940, la sala Dalles s-a inaugurat expoziția „Munca legionară în artă”, în prezența notabilităților timpului: Horia Sima¹⁴, vicepreședinte al Guvernului, Traian Brăiloiu¹⁵, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, Vladimir Dumitrescu¹⁶, secretar general la aceiași ministri, Al. Constant¹⁷, subsecretar de stat la Propagandă și Vasile Iașinski¹⁸, ministrul Mun-

cii. Printre participanți s-a numărat și Șerban Zainea, care însă nu expus tematică legionară, ci pictură de șevalet¹⁹. Activitatea legionară a lui Șerban Zainea este semnalată indirect și de memoriul trimis Ministerului Educației Naționale, Cultelor și Artelor de către Alexandru Bassarab, la 23 noiembrie 1940, prin care solicita numirea în comisia interimară de conducere a Sindicatului Artelor Frumoase a unor camarazi legionari, printre care apare și numele lui Șerban Zainea²⁰. În 1945, numele lui Șerban Zainea apare - scris însă în mod eronat Ștefan Zainea - pe o listă trimisă autorităților de către M. H. Maxy²¹, în numele Sindicatului Artelor Frumoase, cu propuneri de epurare a unor artiști ca urmare a activității desfășurate de aceștia între anii 1940 și 1944²². Din fericire memoriul nu avut nicio urmare pentru Zainea.

Și totuși, artistul a avut și opere cu tematică legionară clară. Este vorba despre debutul său în machetarea mărcilor poștale, activitate ce va fi lungă și prestigioasă. Șerban Zainea a realizat machetele a șapte timbre cu tematică legionară. La 8 noiembrie 1940 a fost pusă în circulație la Iași marca poștală cu efigia lui Corneliu Zelea Codreanu. Pe lângă efigia Căpitanului, pe timbru mai figura propoziția testamentară a lui Ion Moța „Să faci, Căpitane, o țară ca soarele sfânt de pe cer”, milesimele 1927-

1940 și gardul legionar. Timbrul a fost emis în 100.000 exemplare, din care s-au realizat și carnete obținute cu ștampila specială „Iași, 8 noiembrie 1940, oraș al mișcării legionare”. A doua marcă poștală legionară a fost pusă în circulație la Alba Iulia, la 30 noiembrie 1940, avind pe lângă efigia lui Codreanu și declarația acestuia „În 48 de ore după biruință vom fi alături de Axa Roma-Berlin”. Tirajul acestui timbru a fost tot de 100.000 de exemplare. A treia emisiune poștală legionară, pusă în circulație la București, la 13 ianuarie 1941, era compusă din două timbre și o colită ce grupa cele două mărci poștale. Mărcile aveau efigia eroilor legionari Ion Moța și Vasile Marin, morți în 1937 la Majadahonda, în Spania. Tirajul timbrelor a fost tot de 100.000 de exemplare, iar colita este o raritate filatelică, fiind emisă în doar 20.000 exemplare. În sfârșit, au mai fost emise trei timbre nepoștale, destinate Ajutorului Legionar, două dintre ele având același desen, efigia lui Corneliu Zelea Codreanu, dar tipărite în culori și valori nominale diferite, iar pe al treilea figurând emblema legionară, gardul de fier. Toate timbrele au fost realizate de Șerban Zainea și din punct de vedere artistic sunt realizări foarte frumoase. Presa timpului a salutat elogios apariția noilor mărci poștale²³. Din păcate pentru artist, tematica lor legionară l-a ►►►

¹¹ *Ibidem*.

¹² Mihai Pelin, *Deceniul prăbușirilor (1940-1950). Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților români între legionari și stalinisti*, București, 2005, Editura Compania, p. 54.

¹³ Alexandru Bassarab (19107-1941), absolvent al Școlii de Belle Arte din București, talentat gravor, specializat în gravura pe linoleum. Împreună cu Gheorghe Vânătoru, Geo Zlotescu și Valentin Höflich a realizat restaurarea picturii exterioare de la biserica Sf. Ilie Gorgani din București. A fost implicat activ în mișcarea legionară. La declanșarea războiului a fost trimis într-o unitate de sacrificiu, a căzut prizonier și a fost împușcat de sovietici la 8 iulie 1941 pentru proteste față de tratamentul aplicat prizonierilor români.

¹⁴ Horia Sima (1906-1993), originar din Făgăraș, a fost profesor de limba română și a devenit conducătorul mișcării legionare din România după moartea lui Corneliu Zelea Codreanu. A murit la Madrid în 1993.

¹⁵ Traian Brăileanu (1882-1947), doctor al Universității din Cernăuți, decan al Facultății de Litere și Filosofie din aceeași universitate. Lider important legionar, a fost arestat în 1943 și trimis în lagărul de la Târgu-Jiu; după eliberare a

fost din nou arestat - în 1946, de către comuniști - și înțemnițat la Aiud, unde a murit.

¹⁶ Vladimir Dumitrescu (1902-1991), personalitate proeminentă a arheologiei românești, profesor universitar, discipol al lui Vasile Pârvan. Pentru apartenența sa la mișcarea legionară a stat în închisoare între 1950 și 1955.

¹⁷ Alexandru Constant (1906-1986), publicist și avocat, doctor în științe juridice, director al ziarului legionar „Buna Vestire”. Din 1946 și până în 1964 a fost deținut la Jilava, Ocnele Mari, Sighet și Rm. Sărat.

¹⁸ Vasile Iașinski (1892-1978), farmacist, important lider legionar, a murit în exil la Madrid.

¹⁹ Mihai Pelin, *op. cit.*, p. 56.

²⁰ *Ibidem*, p. 274.

²¹ Max Herman Maxy (1895-1971), pictor și scenograf, director al Muzeului de Artă al României și profesor la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”.

²² Mihai Pelin, *op. cit.*, p. 409.

²³ Ion Vlasu, *În linia destinului românesc*, în „Acțiunea”, 9 ianuarie 1941; xxx, *Timbru comemorativ...*, în „Axa”, 11 ianuarie 1941 (*apud* Petre Oprea, *op. cit.*, p. 116).

împiedicat ulterior să se mândrească cu ele, așa cum ar fi meritat²⁴. Toate mărcile poștale legionare sunt semnate în mod clar Șerban Zainea, cu excepția celei emise la 30 noiembrie 1940, care este semnată „S. Z. «Cuibul Luchian»”. Merită subliniat faptul că Horia Sima²⁵ menționează doar calitatea de gravor la Fabrica de Timbre a lui Șerban Zainea, fără a evoca apartenența acestuia la mișcarea legionară. Mai mult decât atât, Horia Sima nominalizează pe legionarii implicați în emiterea timbrelor și nu vedem de ce l-ar fi exclus pe Șerban Zainea, dacă acesta ar fi fost membru al mișcării²⁶. Nu este clar dacă Șerban Zainea a realizat mărcile legionare în calitate de angajat al Fabricii de Timbre, așa cum afirmă Horia Sima, sau în calitate de colaborator extern, după ce părăsise Fabrica de Timbre la sfârșitul anului 1939, după cum rezultă din alte surse²⁷. De asemenea, este greu de explicat de ce Zainea semnează cu inițialele S.Z. și menționează „Cuibul Luchian” marca cu valoarea nominală de 20+5 lei, iar restul timbrelor sunt semnate „Șerban Zainea”. Cromatica aleasă, fine-țea desenei și combinația între texte și simbolurile grafice fac din timbrele legionare adevărate modele ale genului. Păcat doar că tematica lor le-a făcut să fie trecute sub tăcere decenii de-a rândul²⁸. Din acest motiv autorul lor a lăsat să se înțeleagă, într-o declarație ulterioară, voit confuză, că ar fi putut executa

și astfel de timbre, fără a le nominaliza însă, declarând că a executat în calitate de angajat al Fabricii de Timbre „toate timbrele și mărcile care erau în circulație la acea dată”²⁹. Ori, din câte se cu-noaște, Șerban Zainea nu a executat până în 1955 decât timbrele și mărcile poștale legionare. Este posibil ca și confuzia întreținută de Zainea, privind perioada cât a lucrat la Fabrica de Timbre (până în anul 1939 sau până în 1940) să fi fost generată tot din dorința de a trece sub tăcere debutul său pe linie filatelică. Rămâne însă un semn de întrebare asupra motivului părăsirii Fabricii de Timbre, indiferent dacă acest lucru s-a petrecut în 1939 sau în 1940, după ce tocmai se întorsese de la specializarea vinează, unde a luat contact și cu realizările profesorului său Ferdinand Lorber în domeniul machetării mărcilor poștale.

Evenimentul major din viața și activitatea lui Șerban Zainea în această perioadă, care avea să-i influențeze fericit restul activității, a fost angajarea sa la Banca Națională a României. Acest fapt s-a întâmplat în primăvara anului 1941, când confruntată cu necesitatea imprimării unor noi bancnote, conducerea băncii centrale a refuzat realizarea lor la Fabrica de Timbre și a decis angajarea gravorului Șerban Zainea, care „în acel moment lucra la Fabrica de Timbre”³⁰. Angajarea la Banca Națională a României îi va oferi artistului beneficii pe multiple planuri. Din punct de ve-

dere material va avea un salariu decent, care-i va asigura un anumit confort³¹. Activitatea în cadrul BNR îi va aduce mai multă liniște, ferindu-l de tumultul și nesiguranța vieții de zi cu zi din anii războiului, dar mai ales de cea din perioada postbelică. Cel mai important lucru pentru activitatea artistică a lui Șerban Zainea va fi însă abordarea unor domenii noi de activitate, prin gravarea clișeeilor pentru bancnote și mărci poștale, fapt ce-i va permite să-și pună în valoare talentul și acumulările din perioada vinează privind gravura, ajungând în final la o consacrare deplină în acest domeniu.

Prețul plătit de Șerban Zainea pentru trecerea la Banca Națională a României a fost diminuarea drastică a prezenței sale pe simezele publice. După expoziția din 1943, a mai participat la o singură expoziție, organizată în primăvara anului 1948 de Uniunea Sindicatelor Funcționarilor Particulari din România, manifestare ce s-a bucurat de vizita ministrului Artelor, Ion Pas³², și de cea a lui Gh. Apostol³³, președintele Confederației Generale a Muncii din România. Participarea sa la această expoziție a fost elogiată de Ionel Jianu, care spunea că „desigur, cel mai evoluat este Șerban Zainea. Cele trei tablouri prezente în această expoziție ne arată un talent ajuns la maturitate, stăpân pe mijloacele sale de expresie”³⁴. Un alt cronicar afirma că „expoziția Uniunii i-a dat lui Zainea, ▶▶▶

²⁴ Despre avatarurile mărcilor poștale legionare vezi pe larg Cristian Andrei Scăianu, *Istoria mișcării filatelice din România*, București, 2011, Editura Oscar Print, pp. 51-513.

²⁵ Horia Sima, *Era libertății. Statul Național Legionar, pagini din istoria Gărzii de Fier*, volumul I, Timișoara, 1995, Editura Gordian, pp. 202-203.

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ ANIC, *loc. cit.*, f. 1.

²⁸ O descriere completă a acestor mărci, precum și prezentarea lor în tandem cu monedele legionare se găsește la Liliana-Nicoleta Hanganu, *Mărci poștale, proiecte de monede și probe de bancnote din perioada statului național-legionar (septembrie 1940 - ianuarie 1941)*, în „Cercetări numismatice”, VIII, 2002, pp. 379-399.

²⁹ ANIC, *loc. cit.*, f. 1.

³⁰ Sabina Marțiu, Romeo Cîrjan, *Emisiunile de bancnote românești în perioada 1929-1947 - istorie și tehnologie*, București, 2011, Banca Națională a României, p. 142.

³¹ Șerban Zainea, care lucra de 4 ani la Fabrica de Timbre,

s-a oferit să lucreze inițial 3 ore pe zi pentru BNR, 76 ore lunar, urmând să primească un salariu de 15.000 lei pe lună; dacă contractul se încheia pentru 5 ore pe zi, salariul urma să crească la 20.000 lei lunar (*Ibidem*, p. 165).

³² Ion Pas (Ioan Pascu) (1895-1974), jurnalist și scriitor, membru al C.C. al P. C. R. (1948-1969), director al Teatrului Național București (1946), ministrul Artelor (1946-1948), prim-locuitor al ministrului Culturii (1955), președintele Comitetului pentru Radiodifuziune și Televiziune (1959-1965), președintele Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea (1965-1974).

³³ Gheorghe Apostol (1913-2010), important lider comunist român, principalul contracandidat al lui Nicolae Ceaușescu la șefia partidului după moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, a deținut multe funcții importante în aparatul de partid și de stat.

³⁴ Ionel Jianu, *O expoziție interesantă*, în „Semnalul”, an X, nr. 1763, martie 1948 (ABNR, *Fond Secretariat*, dosar 1/1966, f. 37).

Fig. 2 - Machetă (proiect grafic) pentru marca poștală cu valoarea nominală de 2 lei din emisiunea „Mari aniversări culturale” din 1955 (Muzeul Național Filatelic).

care de mulți ani se ține ascuns în bârlugul său [s. n.], ocaziunea de a relua contactul cu critica și cu publicul”³⁵. Nu putem ști dacă retragerea lui Zainea din viața artistică publică a fost voluntară sau a fost determinată de activitatea sa la BNR, artistul mărturisind peste ani că „în perioada 1946-1951, am avut atât de multe sarcini de îndeplinit încât nu mi-a fost posibil să-mi iau obișnuitul concediu de odihnă timp de 5 ani”³⁶.

Trebuie subliniat faptul că Șerban Zainea a reușit să păstreze o tematică a creației sale artistice nealterată de comandamentele politice ale vremurilor. În ciuda acuzațiilor care planau asupra lui nu s-a grăbit să îmbrățișeze tematica militantă, în opera sa artistică astfel de teme fiind puține și ne semnificative. În sectorul mărcilor poștale singurele timbre care pot fi încadrate la tematica comunistă sunt cele trei din 1960, prilejuite de a 90-a aniversare a nașterii lui V. I. Lenin.

O latură foarte importantă a activității artistului a constituit-o

machetarea mărcilor poștale. Conștient de importanța contribuției sale în acest domeniu, Zainea afirma, fără falsă modestie că „în sectorul emisiunilor de mărci poștale, afirm cu convingere că am avut un rol important”. Debutul în acest domeniu s-a petrecut, așa cum am văzut, în 1940. Dar, evoluția politică din țară noastră l-a determinat pe Șerban Zainea să evite acest subiect în anii ce vor urma, astfel încât 1955 s-a considerat ulterior anul debutului în machetarea mărcilor poștale. Șerban Zainea este autorul primei emisiuni de mărci poștale românești realizate în țară prin tehnica gravurii (*taille-douce* sau *intaglio*). Presa vremii a prezentat o poveste romanțată despre modul cum a ajuns Șerban Zainea să macheteze aceste timbre³⁷. Se povestea că artistul a rămas extaziat în fața unor mărci poștale poloneze având ca tematică vânătoria³⁸. Întrebând vânzătoarea magazinului dacă există și mărci românești realizate prin gravură, i s-a răspuns că la noi se utilizează numai sistemul *tiefdruck*³⁹. În memoriul de activitate întocmit la 7 decembrie 1966, Zainea precizează, cu tentă patriotică - patriotism ce a fost taxat în 1952 de cei de la Secția de Cunoașterea Cadrelor drept naționalism - că în acea vreme „emisiunile de mărci poștale ale țării noastre erau lipsite de concepție, de tehnică în redarea artistică, iar imprimarea sub nivelul tehnic al posibilităților de atunci”⁴⁰. Din aceste motive „străinătatea nu cerea și nu cumpăra asemenea mărci”, iar Ungaria „făcea oferte scrise Poștei Centrale de a ne crea și imprima emisiunile noastre românești. Aflând despre o asemenea ofertă, fiindcă eu cunoșteam întreg domeniul graficiei, m-am prezentat la Oficiul Special Distribuirea Timbrelor, în Poșta centrală, și am cerut (sic!) să-mi dea să le fac una din emisiunile din acel an 1955”⁴¹. Ambele prezentări sunt

Fig. 3 - Marcă poștală cu valoarea nominală de 2 lei din emisiunea „Mari aniversări culturale” din 1955, imprimată în sistem „taille-douce” (gravură în oțel).

corecte, doar că atât ziaristul, cât și Șerban Zainea, omit să precizeze faptul că imprimarea, pentru prima dată, în România a unor mărci poștale gravate în 1955 a fost posibilă deoarece la acea vreme Fabrica de Timbre trecuse în subordinea BNR și avea astfel acces la tehnologia performantă de la Imprimeria Băncii Naționale, ale cărei mașini tipografice puteau realiza imprimări *intaglio*.

Așa a realizat Șerban Zainea emisiunea de mărci poștale din 1955, intitulată *Mari aniversări culturale*, care era compusă din șase timbre ce reprezentau portretele lui Hans Christan Andersen, Adam Bernard Mickiewicz, Johann Cristoph Friedrich von Schiller, Charles-Louis de Secondat, baron de La Brède et de Montesquieu, Walt Whitman și Miguel Cervantes (Fig. 2, Fig. 3). Timbrele au fost un mare succes. Revista germană *Die Sammler Lupe* considera că dintre toate timbrele apărute vreodată cu portretul lui Schiller, marca românească este cea mai frumoasă și felicită Poșta Română pentru această realizare⁴².

Succesul obținut a determinat Poșta Română anul

³⁵ L. Zarea, *Expoziția de pictură a Uniunii noastre*, în „Buletinul Uniunii Sindicatelor de Funcționari Publici din România”, seria II, nr. 1, iulie 1948 (ABNR, loc. cit., f. 38).

³⁶ ABNR, loc. cit., f. 56

³⁷ George Ricus, *O oră cu un creator de mărci poștale*, în „Filatelia”, nr 4, iulie-august 1957, pp. 8-9.

³⁸ De fapt este vorba de o acțiune contrară vânătăriei, deoarece seria se intitulează „Protecția faunei din pădurile și

munții Poloniei” - catalog Michel 885-888. Menționăm că timbrul cu valoarea nominală de 3 zloti a fost machetat de celebrul gravor Czesław Stania.

³⁹ Procedeu tipografic la care forma de tipar este negativă.

⁴⁰ ABNR, loc. cit., f. 52.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² *Ibidem*, f. 40.

Fig. 4 - Machetă (proiect grafic) pentru marca poștală cu valoarea nominală de 3,25 lei din emisiunea „Mari aniversări culturale” din 1956 (Muzeul Național Filatelic).

următor, în 1956, să-i încredințeze lui Zăinea execuția altor patru emisiuni de mărci poștale: 20 ani de la moartea lui Maxim Gorki (un timbru), Aniversări culturale 1956 (10 timbre) - Fig. 4 și Fig. 5, 500 de ani de la moartea lui Ioan de Hunedoara (un timbru + o vinietă) și 75 de ani de la nașterea lui George Enescu (2 timbre). Și acestea s-au bucurat de un mare succes, presa străină apreciind în mod deosebit seria dedicată lui George Enescu, iar timbrul cu portretul lui Mozart din seria *Aniversări culturale* a fost considerat drept unul dintre cele mai bune apărute în întreaga lume⁴³.

În anul 1957 Șerban Zăinea a machetat din nou patru emisiuni de mărci poștale: 1907 - 50 ani de la răscoalele țărănești (un timbru), Ștefan cel Mare - 500 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei (2 timbre), Nicolae Grigorescu - 50 de ani de la moarte (3 timbre) și Ovidiu-2000 de ani de la naștere (un timbru). De data aceasta timbrul închinat lui Ovidiu a fost foarte bine apreciat în străinătate. O mențiune specială trebuie făcută privind modul cum Șerban Zăinea a realizat seria de timbre care comemorează

Fig. 5 - Modelar de culoare pentru marca poștală cu valoarea nominală de 3,25 lei din emisiunea „Mari aniversări culturale” din 1956 (Muzeul Național Filatelic).

50 de ani de la moartea pictorului Nicolae Grigorescu. Aparent, transpunerea pe o marcă poștală a unei picturi nu este o operațiune dificilă. Zăinea ne dezvăluie că machetarea unei astfel de mărci poștale necesită zeci de operații. Machetatorul trebuie să păstreze din pictură esențialul, trecând în plan secund tot ce întuneacă imaginea. În cazul concret al tabloului *Lupta de la Smârdan*, Șerban Zăinea spunea că marca este mai mică decât tabloul de 230 de ori. O reducere simplistă a tabloului ar fi condus la o marcă poștală din care nu s-ar fi înțeles nimic. În aceste condiții machetatorul a trebuit să lumineze cerul și să treacă în penumbră soldații din planul doi și trei al tabloului lui Grigorescu⁴⁴.

În 1958 a realizat doar două emisiuni: *Centenarul mărcii poștale românești și al poștei de stat* (8 timbre) și *Scriitori români* (7 timbre). Artistul aprecia că „Centenarul mărcii poștale românești a însemnat pentru mine o piatră de hotar. Onoarea ce mi s-a făcut încredințându-mi-se această lucrare m-a obligat să fac eforturi gravând manual nouă plăci de metal, lucrare de mare merit, bucurându-se în cercurile filatelice de toată admirația”⁴⁵. Modul cum a realizat emisiunea Centenarului mărcilor poștale românești este descris chiar de Zăinea într-un articol publicat în revista *Filatelia*⁴⁶ (Fig. 6). Articolul este foarte interesant, din mai

multe puncte de vedere. În primul rând sunt publicate câteva schițe pregătitoare ale proiectelor, despre a căror soartă astăzi nu se mai știe nimic. În al doilea rând articolul ne arată o intensă muncă de documentare făcută de către artist la Cabinetul de Stampe al Bibliotecii Academiei Române și la Muzeul de Artă Populară.

Este cunoscut faptul că Zăinea a fost atras de motivele populare românești, pe care le-a folosit deseori la ornamentele bancnotelor. Zbyšek Šustek a scos în evidență transformările ornamentelor populare românești de pe bancnotele de 1.000 lei din 1950 și cele de 10 și 100 de lei din 1952⁴⁷. Cu toate că era un bun cunoscător al ornamentelor populare, sau poate tocmai de aceea, Zăinea a studiat în biblioteci și muzee motivele populare românești, pentru a le folosi pe cele originare din Moldova, leagănul mărcilor *Cap de Bour*.

Seria timbreelor machetate de Zăinea continuă în 1959, cu emisiunile de mărci poștale *Aniversări culturale* (6 timbre) și *500 de ani de atestare documentară a ora-șului București* (6 timbre și o colită). În 1960 a realizat seriile *Scriitori români* (6 timbre), *V. I. Lenin - 90 de ani de la naștere* (2 timbre și o colită) și *Aniversări culturale* (9 timbre). În 1961 nu a machetat niciun timbru, dar în 1962 i-au apărut seriile *I. L. Caragiale - 50 de* ▶▶▶

⁴³ Ibidem, f. 41-42.

⁴⁴ George Ricus, op. cit., p. 9.

⁴⁵ ABNR, loc. cit., f. 53.

⁴⁶ Șerban Zăinea, *Cum am realizat emisiunea „Centenarului”*, în „Filatelia”, nr. 11, noiembrie 1958, pp. 39-41.

⁴⁷ Zbyšek Šustek, *Proiectarea și tipărirea*

rea biletelor de tezaur și a bancnotelor românești din 1952 în Uniunea Sovietică, în „Colecționarul Român”, nr. 12, decembrie 2007, pp. 5-18.

ani de la moarte (o coliță), *Aniversări culturale* (3 timbre) și *Oameni de știință și de cultură români* (9 timbre). O altă serie intitulată *Aniversări culturale* (5 timbre) a apărut în 1963, iar emisiunea *Figuri de seamă din trecutul operei românești* (9 timbre) a fost pusă în circulație în 1964. În 1965 apare o nouă serie semnată Zainea, *Aniversări culturale* (6 timbre). Ultima serie machetată de artist, *Dansuri populare* (6 timbre) - Fig. 7, a apărut în 1966. Oficiul Special Distribuirea Timbrelor din cadrul Direcției Generale a Poștelor și Tele-comunicațiilor cerea BNR, prin adresa nr. 73/5.000 din 21 mai 1965, aprobarea ca Șerban Zainea să execute seria de timbre *Dansuri populare*, deoarece este „singurul artist specializat în acest gen de artă. În trecut (dar numai cu aprobarea BRPR) a desăvârșit câteva emisiuni de timbre care s-au situat în ierarhia internațională la un nivel de mare prestigiu pentru țara noastră”⁴⁸.

Se pare că în anul 1966 au avut loc unele neînțelegeri între Șerban Zainea și Poșta Română, referitor la machetarea emisiunii *Animale preistorice*, care au condus la abandonarea de către artist a machetării mărcilor poștale⁴⁹.

Șerban Zainea a realizat în total machetele a 123 mărci poștale, din care 118 în perioada 1955-1966. Prin gravură manuală în oțel (*taille-douce*) a machetat 20 de timbre, restul fiind obținute prin heliografură⁵⁰.

După 1966 nu mai întâlnim numele lui Șerban Zainea - care ajunsese la funcția de consilier tehnic în BNR - printre autorii timbrelor și bancnotelor românești. Se pare că în acea perioadă s-a pensionat, după o prestigioasă carieră în Banca Națională a României.

Machetele mărcilor poștale realizate de Șerban Zainea au fost premiate la expozițiile filatelice din 1964 de la București și Paris și din 1966 de la București cu medalii de bronz. Desigur, ar fi meritat mai mult, dar așa cum frumos spunea Andy Constantinescu, „să nu uităm că marile statui nu sunt nici din aur și nici din argint, ele sunt din bronz...”⁵¹.

Șerban Zainea a murit în 1990, dar numele lui a rămas gravat în istoria filateliei.

⁴⁸ ABNR, loc. cit., f. 29.

⁴⁹ Andy Constantinescu, *Un reputat creator de mărci poștale - 70 de ani de la nașterea lui Șerban Zainea*, în „Filatelia”, nr. 9, septembrie 1977, p. 4.

⁵⁰ Procedeu tipografic la care gravarea plăcii de tipar se face prin efectul razelor solare.

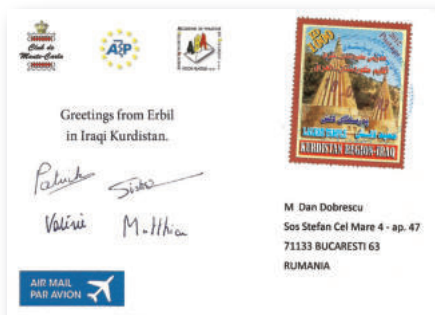
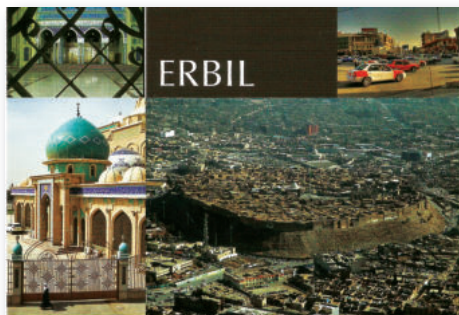
⁵¹ Andy Constantinescu, op. cit., p. 4.

Fig. 6 - Marcă poștală cu valoarea nominală de 35 de bani din emisiunea „Centenarul mărcii poștale românești” din 1958, imprimată în „taille-douce” (gravură în oțel), macheta grafică a timbrului și placă de oțel gravată în negativ (Muzeul Național Filatelic).

Fig. 7 - Cilindru de oțel gravat și marcă poștală cu valoarea nominală de 2 lei din emisiunea „Dansuri populare” din 1966, imprimată „în taille-douce” (gravură în oțel) - Muzeul Național Filatelic.

Mărci poștale personalizate (V) Personalized stamps (V)

László KÁLLAI

Am vorbit în episoadele anterioare despre istoria mărcilor poștale, precum și despre soluțiile privind realizarea lor. În acest episod doresc să vă prezint o serie de piese filatelico-poștale care sunt rezultatul inovației denumit generic *marcă poștală personalizată*.

Printre piesele prezentate în acest episod sunt adevărate „comori” pentru colecționarii pasionați de această nouă ramură a filateliei. O piesă forte este proba de tipar realizată, înainte de bunul de tipar al clientului, de către poșta din Slovacia.

De asemenea, vă prezint câteva piese clasice ale epocii mărcilor poștale personalizate, printre care o minicoală din 1989 realizată în Noua Zeelandă, primele mărci personalizate emise de *NetStamp* din SUA (descrise pe pagina oficială a *The Meter Stamp Society*), modele (specimen) prezentate de poșta franceză, piese de maximafilie, plicuri prima zi, scrisori circulate efectiv și multe altele.

În final, în episodul viitor voi aborda cele mai noi invenții în domeniul realizării mărcilor și altor efecte poștale personalizate, printre care o marcă poștală video, emisă de poșta australiană.

We taken in the previous episodes about the history of the stamps and also about the solutions regarding their realization. In this episode I'd like to present a series of postal and philatelic items which are the result of the innovation generically named *personalized stamp*.

Among the presented items in this episode there are real „treasures” for passionate collectors about this new branch of philately. A master piece is the printing proof realized by the Slovak Post before the client's acceptance for sending to the press.

I'll also show you some classical items from the epoch of the personalized stamps, including a mini-sheet of 1989, made in New Zealand, the first personalized stamps issued by *NetStamp* from USA (described on *The Meter Stamp Society* official site), the specimens presented by French Post, maximaphily items, first day covers, letters effectively circulated and many others.

Finally in the next episode I'll speak about the latest inventions in personalized stamps and other effects realization, among them being the video stamp issuing by Australia Post.

Rose, oh pure contradiction, joy of being No-one's sleep under so many lids.

Rainer Maria Rilke

Minicoală de mărci poștale personalizate realizată de Slovenská pošta, administrația poștală a Slovaciei, în 2013. Din colecția autorului.

Small sheet of personalized stamps realized by Slovenská pošta, the postal administration of Slovakia in 2013. From the author's collection.

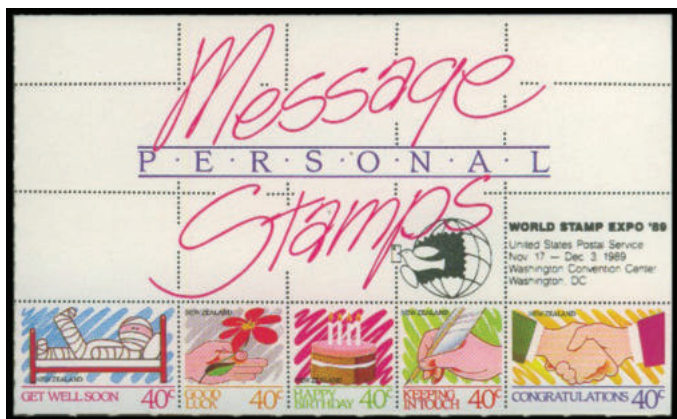
Probă de tipar și produsul finit.

Printing sample and final item.

Pisica personală pe marcă personalizată
Marcă poștală personalizată realizată de Canada Post, administrația poștală a Canadei, în 2012. În imagine pisica familiei autorului acestui serial.

My own cat on personalized stamp.
Personalized stamp realized by Canada Post, Canada postal administration in 2012.
The image of the author's family cat.

Mărci poștale personalizate clasice

Sus: Minicoală de mărci poștale personalizate realizată de poșta din Noua Zeelandă, în 1989, cu ocazia Expoziției Mondiale EXPO '89 desfășurată în Washington DC (SUA);

Jos: patru dintre primele mărci poștale personalizate realizate de NetStamp din SUA.

Classical personalized stamps

At the top: Small sheet of personalized stamps realized by New Zealand Post, in 1989, on the occasion of EXPO '89 World Exhibition held in Washington DC (USA);

At the bottom: four from the first personalized stamps realized by NetStamp from USA.

Marcă poștală personalizată cu vinieta blank
Efect realizat de administrația poștală din Portugalia, având ca tematică snooker-ul. Marca este însoțită de o vinieta blank.

Personalized stamp with blind vignette.
Postal effect realized by the postal administration from Portugal, having snooker as theme. The stamp is next by a blind vignette.

Specimen de marcă poștală personalizată.
Poșta franceză a realizat în 2009 un nou model de „master” pentru mărcile poștale personalizate. Înainte de a le introduce pe piață pentru analiză și prezentare au fost tipărite efecte cu specificația SPECIMEN.

Specimen of personalized stamp.
The French Post realized in 2009 a new „master” model for personalized stamps. Effects bearing the specification SPECIMEN were printed before launching on the market for analysis and presentation.

*Ilustrată maximă cu marca poștală personalizată.
Piesa a fost realizată de IX Encontro Fórum Selos Postais - Portugal 2010 cu ocazia expoziției mondiale Portugal 2010. Pentru francare a fost folosită a marcă emisă de CTT Correios de Portugal, reprezentând logo-ul IX Encontro Fórum Selos Postais - Portugal 2010.*

*Maxicard with personalized stamp.
The item was made by IX Encontro Fórum Selos Postais - Portugal 2010 on the occasion of PORTUGAL 2010 World Exhibition. A stamp issued by CTT Correios de Portugal was used for franking, representing IX Encontro Fórum Selos Postais - Portugal 2010 logo.*

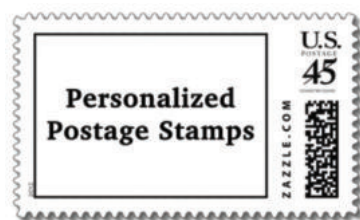
*Minicoală cu marca poștală personalizată.
Un suporter infocat al echipei spaniole FC Barcelona a comandat poștei japoneze o coală cu favoriții săi.*

*Small sheet with personalized stamp.
A passionate supporter of FC Barcelona Spanish team ordered to Japan Post a sheet with his favorites.*

Marcă poștală emisă de ONU cu vinietă personalizată.

Personalized stamp issued by UNO with personalized vignette.

Model (master) de marcă poștală personalizată folosită de compania americană ZAZZLE.COM.

Model (master) of personalized stamp used by ZAZZLE.COM American Company.

Fragment de minicoală de mărci poștale personalizate emise de poșta greacă având ca tematică fotbalul.

Small sheet fragment of personalized stamps issued by Greek Post having football as theme.

Scrisoare circulată
China-România cu francatură
mixtă (marcă poștală clasică +
marcă poștală cu vignetă
personalizată).

Circulated letter China-
Romania with mixed franking
(classical stamp + personalized
stamp with vignette).

Scrisoare circulată în Grecia.
Marca poștală personalizată
a servit ca instrument
de campanie electorală
pentru un candidat.

Letter circulated in Greece.
The personalized stamp
served as election campaign
tool for a candidate.

Carte poștală semiilustrată
(fără marcă fixă) din Polonia
cu marcă poștală personalizată
și flămă publicitară realizată
în 2013 pentru a omagia
o legendă a sporturilor
cu motor, Paweł Waloszek.

Picture postcard (without printed
stamp) from Poland with
personalized stamp and advertis-
ing flame realised in 2013 to pay
homage to Paweł Waloszek,
a legend of motorsports.

Prizonieri de război italieni în România ocupată în timpul Primului Război Mondial

ing. Călin MARINESCU, engineer

Existența prizonierilor români în lagăre administrate de armata germană din teritorii/țări cu care România nu a fost în război (cum ar fi Macedonia) a fost deja semnalată de literatura filatelică românească^[1]. Mai puțin cunoscută este existența prizonierilor unor alte state, cu care România nu a fost în război, pe teritoriul României ocupate în timpul Primului Război Mondial.

La începutul anului 2011 a fost oferită pe site-ul american de licitații www.ebay.com o carte poștală italiană tipărită de Crucea Roșie Italiană destinată corespondenței prizonierilor de război (Fig. 1). Această carte poștală, care era de fapt jumătatea de „răspuns” pentru familia prizonierului, avea ca destinatar: „Al prigioniero Tiguerra Schiera Giuseppe / N 37359 Schiffgruppen Romania..o / shoni..o Turn Severin / Romania”. Se poate vedea că destinatarul cărții poștale era un prizonier italian care în vara anului 1917 se afla în teritoriul românesc ocupat de armatele Puterilor Centrale.

Din punct de vedere istoric Italia a intrat în război împotriva Austro-Ungariei pe data de 23 mai 1915 având promisiuni de la Antantă că va obține noi teritorii. În primele 15 luni de război armatele italiene au fost în război numai cu cele austro-ungare, ulterior fiind și cu cele germane. Teoretic prizonierii de război italieni trebuiau „cazați” în lagăre din Austria, Ungaria și Germania. Acest prizonier italian a fost „cazat” însă la Turnu Severin în România, la acea dată teritoriu ocupat.

Expresia din adresă „Schiffsgruppen” (grupuri de nave) nu indica un lagăr, ci de fapt o detașare a prizonierului într-o anumită locație. Fără o sursă de documentare italiană sau austriacă, care probabil ar putea localiza lagărul de care aparținea acest prizonier, se poate presupune că „Schiffsgruppen” din Turnu Severin aparținea de marina austro-ungară și deci prizonierul ar fi aparținut armatei austro-ungare. În sprijinul acestei ipoteze vine și o piesă reprodușă de cercetătorul Dan Grecu^[2] pe care se află o ștampilă de cenzură cu textul „... / Kuk Schiffsstation Kommando / Turnu Severin”, din care se poate vedea că la Turnu Severin (azi Drobeta-Turnu Severin) exista un comandament de nave austro-ungar. Este posibil ca prizonierul italian să fi fost detașat să muncească pe o navă austriacă aflată pe Dunăre și care aparținea de comandamentul din portul românesc Turnu Severin.

Italian prisoners of war in occupied Romania during the First World War

The presence of Romanian prisoners of war in German administrated camps in territories / countries with which Romania was not in conflict with (such as Macedonia) has already been noted in Romanian philatelic literature^[1]. It is little known of the presence of prisoners from other countries with which Romania was not in conflict with, on Romanian territory during its occupation in WWI.

At the beginning of the year 2011 there was an offer made on an American auction site www.ebay.com for an Italian postcard printed by the Italian Red Cross, designed for POW's correspondence (Fig. 1). This postcard, that was actually the „answer” half for the prisoner's family, had the recipient: „Al prigioniero Tiguerra Schiera Giuseppe / N 37359 Schiffgruppen Romania..o / shoni..o Turn Severin / Romania”. It is clear that the recipient of the postcard was an Italian prisoner who in the summer of 1917 was on Romanian territory occupied by the Central Power army.

From an historical point of view, Italy entered the war against Austro-Hungary on May 23rd 1915 being promised by the Triple Entente that they will obtain new territories. In the first 15 months of war, the Italian armies were battling only the Austro-Hungarian ones, thereafter battling the German ones. Theoretically the Italian POW should have been „quartered” in camps in Austria, Hungary and Germany. This Italian prisoner was instead „quartered” in Turnu Severin in Romania, at that time occupied territory.

The expression from the address „Schiffsgruppen” (ships groups) did not indicate a camp, but rather the dispatch of the soldier to a certain location. Without an Italian or Austrian documentation source that could possibly locate the camp where the prisoner belonged, we can assume that „Schiffsgruppen” from Turnu Severin belonged to the Austro-Hungarian navy and thus the prisoner could have belonged to the Austro-Hungarian army. To support this theory also helps a piece

reproduced by researcher Dan Grecu^[2] on which there is a censorship cancellation with the text „... / K u k Schiffsstation Kommando / Turn Severin”, from which we can understand that at Turnu Severin (today Drobeta - Turnu Severin) there was an Austro-Hungarian ship commandment. It is possible for the Italian prisoner to have been detached to

Fig. 1

Această detașare a fost însă destul de lungă, de câteva luni. Conform ștampilei de pe fața cărții poștale, aceasta a fost obliteratedă pe 29 august 1917, ceea ce înseamnă că la această dată cartea poștală întreagă cu adresa prizonierului plecase de la prizonierul de război și ajunsese la familia acestuia în Italia.

Cartea poștală a fost ștampilată și expediată în/din localitatea Boccadifalco (departamentul Palermo), a fost trecută prin cenzura de război italiană, a fost tranzitată prin cenzura din Viena, ajungând probabil la Drobeta-Turnu Severin, în teritoriul ocupat al României, fără a se vedea ștampila de sosire.

Se poate concluziona că în vara anului 1917, cel puțin în luna august, în România ocupată se găseau detașați prizonieri de război italieni.

work on an Austrian ship located on the Danube that belonged to the commandment in the Romanian harbor Turnu Severin.

This detach was actually a pretty long one, of a couple of months. According to the cancellation on the front of the postcard, this was cancelled on August 29th 1917, which means that by this time the whole postcard with the prisoner's address had left from the POW and had reached his family in Italy.

The postal card was cancelled and sent in/from Boccadifalco town (Palermo department), had passed the Italian war censorship, had transited through Vienna censorship, probably reaching Drobeta-Turnu Severin, Romanian Occupied Territory, without receiving an arrival cachet.

We can conclude that in the summer of the year 1917, at least in the month of August, in occupied Romania there were Italian prisoners of war detached.

Bibliografie / Bibliography:

[1] Călin Marinescu, *Comitetul de Asistență a Prizonierilor Români de la Geneva, 1917-1919*, philatelica.ro, nr.2(25)/2013, p. 18

[2] Dan Grecu, *The Austro-Hungarian Field Postoffices in the Romanian Territories (1914-1918)*, Romanian Postal History Bulletin, nr.1(25)/1998, p. 31

Data timpurie pentru emisiunea a 5-a de cărți poștale cu marcă fixă octogonală

Referindu-se la această emisiune Kiriac Dragomir¹ indică ca dată de punere în circulație septembrie 1876. Aceiași dată este indicată și de Rudolf Zoscsák².

Alăturat o carte poștală din emisiunea a 5-a circulată de la Craiova la Pitești (colecția Emanoil Săvoiu) care este obliteratedă la plecare cu ștampila CRAJOVA 22 AUG 76 (dată timpurie).

Analizând cartea poștală observăm că aceasta prezintă semnele caracteristice emisiunii a 5-a, adică: Par. 1 - *vîndu particularilor*; Par. 4 - *plătesc*

De asemenea prezintă următoarele semne specifice: ornament fără raze; D tip mic (5x4 mm); Par. 2 - *decăt* în loc de *decăt*; Par. 3 - al doilea *s* din *Adresa* este deplasat în jos; *căt* în loc de *cât*; Par. 4 - *aducătorul* în loc de *aducătorului*.

Dan N. DOBRESCU, AIJP

¹ Dragomir, Kiriac - *Catalogul mărcilor poștale românești '74, partea a treia - Întregiri poștale*, București 1974, p. 474

² Zoscsák, Rudolf - *Beschreibung und Katalogisierung der Ganzsachen von Rumänien*, Deutsche Briefmarken-Zeitung, XIX, Jahrgang Nr. 10, 22 Oktober 1908, p. 159

Revista presei

RUNDBRIEF, nr. 3-2013, publicație în limba germană, dedicată automatizărilor poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arge-briefpost-automation.de>). Din sumar: *Die Serien-Maschinenstempel der Deutschen Post nach Einführung der fünfstelligen Postleitzahlen* (Heinz Friedberg, Siegfried Wolf); *Antwortbriefe und Antwortkarten im Auslandsverkehr* (Herald Krieg); *Die Großbriefsortierung der Australischen Post* (Rolf Goebel, Claus Seelemann); *Schwärze Aufdrucke im unteren Teil von Sendungen* (Lucien van Hecke); *Die SECAP-Briefstempelmaschinen in Österreich* (Wilfried Korber).

(dnd)

Cazul filatelico-poștal Ștefania Mărcăneanu versus Maria Skłodowska-Curie

Florin PATAPIE - RAICU

Navigând pe *Internet* în căutarea unor reacții la articolul meu^{[1], [2], [3], [4]} despre grava confuzie făcută de cei de la *Romfilatelie* în chestiunea recentului timbru dedicat Ștefaniei Mărcăneanu, am dat peste un text la subiectul cu pricina pe blogul ziaristului Victor Roncea^[5]. Textul este însoțit de reproducerea unui răspuns oficial al dnei Cristina Popescu - Director General (funcție scrisă cu majuscule) al instituției sus-pomenite - către dl ministru Dan Nica - deținătorul portofoliului de la Ministerul pentru Societatea Informațională - ca urmare a unei adrese primite de acest minister din partea revistei *philatelica.ro* în problema confuziei portretelor de pe marca poștală în cazul Ștefania Mărcăneanu versus Maria Skłodowska-Curie.

Mai întâi doresc să precizez că, așa după cum dna Director General Cristina Popescu folosește în răspunsul său - *la grămadă* - sintagma *cei de la philatelica.ro*, voi folosi și eu - tot ca la rugby - sintagma *cei de la Romfilatelie*. Și asta pentru ca stilul de adresare să fie echilibrat la modul reciproc!

În răspunsul *celor de la Romfilatelie* se spune încă din preambul că referitor la adresa primită din partea publicației *philatelica.ro*, „...vă transmitem prin prezenta poziția noastră față de **insinuările lipsite de orice fundament** din aceasta”, iar apoi, că în cazul timbrului în discuție ar fi vorba de „**o așa-zisă eroare de machetare** de pe marca poștală cu valoarea de 1 leu ce o ilustrează pe fiziciana Ștefania Mărcăneanu” - și asta pentru a bagateliza (după o tehnică bine înșușită) o demonstrație pe care eu am făcut-o chiar și pe înțelesul unui chior (sublinierile îmi aparțin pentru convinele care vor să ghilotineze din start orice argument de bun simț). Eu sunt fizician de profesie și, după cum se știe încă din vremea lui Aristotel, fizicienii (dar și medicii, geografi, astronomii, apoi chimiștii, biologii etc.) se folosesc în observațiile lor macroscopice măcar de o parte din simțurile cu care - ca pe orice om - i-a dotat mama natură, cel mai utilizat dintre acestea fiind **văzul**. Și precum un mare profesor universitar ieșean - Filimon Cârdei (1903-1971)^[6], doctor în entomologie la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași - care în epoca stalinistă a fost judecat (într-o ședință *dedicată*) pentru observarea fenomenului de canalism la niște insecte dintr-un grajd, dușmanii lui în ale științei (sinecuriști pupincuriști ai regimului) negând observațiile profesorului și susținând că prin menționarea într-o lucrare științifică a luptei în interiorul unei specii, profesorul ar fi justificat... războiul - spun și eu la fel ca el drept răspuns laconic la adresa slujitorilor minciunii: **asta am văzut, asta am scris** (situația se repetă așadar după jumătate de secol, într-o altă orânduire socială zice-se liberă și a adevărului, unde însă adevărul observat în spațiul de creație al *Romfilateliei* nu este mai puțin important decât adevărul observat de profesorul Cârdei în grajdul vacilor). Personal, îmi ofer *pro bono* servi-

ciile de consultant în domeniul Istoriei științei pentru *cei de la Romfilatelie*, iar dacă este nevoie, chiar și cele de... fizionomist autodidact!

Neavând argumente de niciun fel pentru justificarea și apărarea cu obstinație a unei grave confuzii făcute în cazul timbrului poștal machetat în mod greșit, *cei de la Romfilatelie* se lansează - printr-un exercițiu pur logoreic și chiar calomnios - în afirmații colaterale chestiunii în discuție, afirmând că „Nu în ultimul rând ne exprimăm îndoieli serioase și în ceea ce privește calitatea, pregătirea profesională și cultura generală ale celor care au lansat insinuările (sic!) ce fac obiectul mesa-

jului *philatelica.ro*, având în vedere modul de redactare al adresei”. Doresc să le răspund că nu cunosc textul adresei trimise de *philatelica.ro* forurilor competente și de a cărui redactare se agată cei de la *Romfilatelie*; **nu aceasta este însă problema** și văd că semnatara din partea *Romfilateliei* - în lipsă de argumente în chestiunea propriu-

zisă - deviază mereu de la subiect, la fel cum procedau - în alte vremuri - persoane cu o anume pregătire specială în arta diversionii. Totuși, pentru că între timp am aflat de la Redacția revistei *philatelica.ro* că documentul de bază trimis forurilor competente a fost articolul meu și deoarece nu-mi place să rămân dator, afirm - cu toată modestia de care am dat dovadă până astăzi - că pregătirea mea profesională, cât și cea în domeniul limbii române scrise și vorbite sunt în afară de orice critică; *habemus documenta*! Mai doresc să le amintesc *celor de la Romfilatelie* că am avut ocazia să colaborez cu domniile lor la vremea când editau revista *Romfilatelie XXI*, că mi-au publicat mai multe articole și că NICIODATĂ nu mi-au găsit vreo greșeală în textele pe care le-am trimis Redacției respectivei publicații! În schimb, am avut eu niște nemulțumiri, care nu întotdeauna s-au rezolvat cum aș fi dorit; una - de exemplu - care ține de pretențiile ireale de atestateștiutori în ale filateliei ale *celor de la Romfilatelie* (și care se materializa pe vietele din colțul de sus al paginilor la articolele mele de astrofilatelie) se referă la confuzia între noțiunea de **Filatelie tematică** și cea de **Astrofilatelie** pe care o făcea o doamnă documentaristă (ei spun *documentalistă*, despre care aflăm din DEX ce înseamnă exact: DOCUMENTALIST, -Ă s. m. f. autor de filme documentare. (< fr. documentaliste); în plus, nu provine din limba engleză cum sustine sub semnătură Directorul General al celor de la Romfilatelie, ci din limba franceză!).

Din scrisoarea de răspuns a *celor de la Romfilatelie* către dl ministru Dan Nica mai aflăm pentru acest caz și alte elemente, care ne taie respirația! Astfel, OSIM-ul ar reprezenta sursa principală de izvoare documentare pentru *cei de la Romfilatelie* în realizarea emisiunii de timbre din care face parte și așa-zisul timbru dedicat Ștefaniei Mărcăneanu, același OSIM dând și avizul de specialitate al machetelor grafice! Din câte știm noi, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci nu este depozitarul textelor biografice și al fotografiilor savanților lumii, ci - în esență - este doar o instituție ►►►

abilitată în acordarea unor brevete de invenții, din care unele sunt pure bazaconii! Mai aflăm, ceea ce chiar ne lasă fără aer, că sursele de inspirație pentru fotografia Ștefaniei Mărcăineanu au fost *site-ul* unei televiziuni de partid... www.antena3.ro, apoi un *site* canadian <http://www.athenaeum.ca/info-athenaeum/romance-faimoase> care nu poate fi accesat (apar doar un *banner* plus două butoane care dau niște principii generale referitoare la abordarea, respectiv la *copyright-ul* unui *site*, dar a cărui urmă pe *Google* nu poate fi găsită) și o „Mică enciclopedie de mari valori ridicate dintre români” în care, la capitolul dedicat Ștefaniei Mărcăineanu, autorul Octavian Căpățînă folosește termenul eronat de *radiere* în loc de *iradiere*, mai încolo pe Oberth - unul dintre părinții fondatori ai științei rachetelor și astronauticii - *îl botează* în mod repetat și consecvent *Herman* în loc de *Hermann*, folosește un semn de punctuație inexistent, și anume, virgula urmată imediat de punctul de încheiere a frazei și multe alte ciudățenii... *neo-intelectualiste* ale grafomanilor de după 1989, pentru care nu avem loc de comentarii în spațiul foarte limitat al acestui răspuns. Ce s-a întâmplat? *Cei de la Romfilatelia* nu mai au încredere în *Academia Română*? Este adevărat că *Academia Română* și-a dat girul în anul 1993 pentru macheta colîței emisiunii *75 ani de la Marea Unire* (regele Ferdinand și harta României cu gurile Dunării reprezentate grafic în **mod greșit** la Basarabia) - L.P. 1329, Mi #4936a, Block 286a, colîță emisă la 01.12.1993 (vezi imaginea ei chiar în acest număr al revistei noastre, la pag. 22), **retrășă din circulație și înlocuită** cu versiunea corectată - L.P. 1329a, Mi #4936b, Block 286b (colîță emisă la 22.02.1994)... dar au trecut de atunci 20 de ani ca în Alexandre Dumas, s-au mai rutinat și academicienii între timp, acum au documentariști și secretare cu mai multă școală așa cum se cere și la *Romfilatelia* pentru angajare.... Și cu toată pregătirea afirmată a acestor funcționari, tot mai apar greșeli pe timbre: de exem-

plu, valoarea 0,30 lei din emisiunea *Flori din arii protejate - Munții Rodnei*, LP 1830, emisă la 28.03.2009 a fost machetată cu textul greșit *Floarea de colți* în loc de textul corect *Floarea de colț*^[7], iar pe nu mai puțin de trei timbre din patru ale seriei *Locomotive* din anul 2011 (LP 1912, Mi #6551-6554) s-au operat modificări intenționate ale inscripțiilor de pe locomotive, care denaturează date din istoria feroviară a României^[8].

Prin acest demers făcând către cei implicați în procesul de emitere a mărcilor poștale noi nu căutăm vinovați, ci urmărim corectarea greșelilor, așa cum se face de peste un secol în lumea civilizată, acolo unde administrațiile poștale profesioniste intervin prompt în astfel de situații (vezi tot în numărul de față, la pag. 23, cazul RDG 1956 cu timbrul *portret Robert Schumann versus partitura pe fundal din Franz Schubert*), retrăgând din circulație o marca poștală greșită și înlocuind-o imediat cu alta corect machetată pentru a evita impactul negativ asupra realizatorilor și a imaginii țării. În rândul filateliștilor există cei mai buni cunosători într-un anume domeniu tematic, iar consilierea din partea acestora este căutată de administrațiile poștale care se respectă. O dovadă că semnalarea mea în cazul gravei confuzii între portretul Ștefaniei Mărcăineanu și cel al Mariei Skłodowska-Curie a avut impact pe *Internet* - printre cei preocupați ca și mine de respectarea adevărului istoric - este faptul că, deși vreme de aproape șapte decenii s-a vehiculat o singură și foarte modestă imagine adevărată a Ștefaniei Mărcăineanu, acum - în mai puțin de jumătate de an - au ieșit la iveală alte două fotografii ale savantei (una de tinerețe, provenind din Biblioteca Națională a României, Colecții speciale - Arhiva istorică^[9], iar cealaltă, o fotografie de maturitate^[10]), pe care le vom publica în numărul următor al revistei pentru a demonstra, încă odată, că **imaginea persoanei de pe timbrul poștal în discuție nu este a savantei românce**.

Bibliografie:

- [1] Patapie - Raicu, Florin, *Breaking news / Transfer de personalitate prin Romfilatelia*, <http://www.stampland.net/>, Aprilie 28, 2013
- [2] Patapie - Raicu, Florin, *Breaking news / Personality transfer by Romfilatelia*, <http://www.stampland.net/>, April 30th, 2013
- [3] Patapie - Raicu, Florin, *Transfer de personalitate prin Romfilatelia*, philatelica.ro, Anul V, nr. 2 (25) martie-aprilie 2013, p. 48
- [4] Patapie - Raicu, Florin, *Personality transfer by Romfilatelia*, philatelica.ro, v. no. 3 (26) May-June 2013, p. 27
- [5] <http://roncea.ro/2013/09/25/romfilatelia-o-institutie-plina-de-surprize-mariatanase-sau-edith-piaf-stefania-mara>

- cineanu-circula-prin-lume-cu-fotografia-mariei-curie-un-scan-dal-cu-valente-internationale-care-impune-o-mare-cu/
- [6] <http://www.museunacional.ufjr.br/mndi/Aracnologia/pdfliteratura/papers%20cirdei.htm>
- [7] Patapie - Raicu, Florin, *Semnalare*, philatelica.ro, nr. 3 / august 2009, p. 29
- [8] Mărgineanu Gabriel, *Realizări filatelice cu date istorice intenționat modificate!*, *Filatelistul feroviar*, nr. 72 (3 / august 2013), p.42 - 45
- [9] <http://mnt-leonida.ro/site/08GaleriaPersonalitatilor/StefaniaMaracineanu.html>
- [10] <http://bindiribli.ro/2013/10/01/stefania-maracineanu-romanca-ce-a-descoperit-radioactivitatea-confundata-cu-marie-curie-pe-timbre-si-la-premiul-nobel/>

► pe scurt ► briefly ► pe scurt ► briefly ► pe scurt

- Emisiunea *Vânatul și pescuitul sportiv*: o vinietă plasată în poziția rând 9 - coloana 9, diferită de vinietele existente pe mini-coli, se află pe coliele având în componere 80 mărci poștale (9 rânduri x 9 coloane).
- The issue *Sport fishing and hunting*: a

label placed (row 9 - column 9), different from the labels on the small sheets, on the sheets composed of 80 stamps (9 rows x 9 columns).

ing. Coriolan CHIRICHES

Istoria României prin viziunea filateliei

Prof. Bogdan Emanuel RĂDUȚ

Filatelia, cu toate ramurile sale, face parte din tezaurul de identitate națională, dar pe cale de dispariție. Dintr-un frumos hobby a ajuns, din păcate, o afacere pentru unii sau alții. Cu toate acestea însă a rămas o bună sursă de documentare în cunoașterea diverselor problematice ale vieții: istorie, botanică, zoologie, sport, muzică ș.a. Ce m-a motivat în scrierea acestui material este sincretismul dintre filatelie și istorie, regăsind nu doar la noi, ci și-n celelalte țări.

În perioada monarhiei (1866-1947) filatelicia reliefa evenimentele majore din viața familiei regale (ex. 1906 - 25 ani de la proclamarea Regatului, 1906 - Carol I, 40 ani domnie - Mi #187-196, 1922 - Încoronarea Regelui Ferdinand la Alba Iulia - Mi #286-292, 1926 - Ferdinand, 60 ani vârstă - Mi #293-302 ș.a.). Să nu mai vorbim de Regele filatelist Carol II, care deținea o impresionantă și renumită colecție filatelică.

În perioada comunistă (1948-1989) constatăm că tematica istorică a mărcilor poștale românești era o predilecție a vremii. Mai ales în anii național-socialismului se emiteau frecvent serii cu tematici istorice naționale (ex. 1968 - Semicentenarul unirii Transilvaniei cu România (Mi #2721-3) sau locale (ex. 1975 - 500 ani de la prima atestare documentară a orașului Craiova - Mi #3294-6). Chiar filatelicia a trecut de la pasiune individuală la cea elitistă (a unei elite intelectuale) și apoi la cea de masă. După 1990 s-a revenit însă la forma elitistă a ei (într-o accepție personală). Și-n perioada post-decembristă s-au emis serii de mărci poștale cu tematică istorică (ex. 1993 - 75 ani de la Marea Unire - Mi #4936 - Fig. 1). Dar filatelicia poate fi și un instrument de educație vizuală. Personal rețin mai repede date istorice din mărcile poștale, fiind însoțite și de o imagine sugestivă, decât din tratate sau lucrări academice. De aceea cine își apleacă atenția asupra co-

lecționării de mărci sau efecte poștale cu istoria României își poate da seama de multitudinea de piese și variația de teme. Indubitabil îți trebuie și cunoștințe istorice în domeniu, de aceea filatelicia te obligă la studiu. Iată încă un punct bonus al acestei nobile pasiuni.

Mărcile și efectele poștale (înreguri, maxime, cărți poștale ș.a.) pot menține, de asemenea și vie conștiința apartenenței la un popor cu o identitate istorică anume. Probabil e desuet să repet că *un popor fără istorie e ca un copil fără bunică*. Este interesant să urmărim să înțelegem o serie de mărci poștale în contextul în care au apărut (ex. timbrele legate de PCR și politica comunistă), faptul acesta reliefând și evoluția valorilor sociale. Așadar, în cazul nostru, urmărind materialele filatelice legate de

istoria României urmărim de fapt evoluția societății și mentalității românești.

Consider, pe bună dreptate, că istorie fără filatelie se poate face, dar filatelie fără istorie nu. De aceea e nevoie de cunoștințe de istorie, arheologie, etnografie, folclor, muzeistică în înțelegerea mărcilor și efectelor poștale.

Despre legătura dintre filatelie ca hobby și istorie, și chiar despre sincretismul lor, acad. Mugur Ișărescu opinează că „*filatelie este considerată, în anumite circumstanțe, o știință auxiliară a istoriei. Sau, mai exact, o ramură de istorie cu adânci implicații în viața economică.*”

În concluzie, putem afirma, fără să greșim, că filatelicia este o pasiune ce păstrează istoria vie a neamului românesc și apartenența noastră la identitatea acestuia.

Fig. 1 - Corespondență externă francată cu blocul „75 ani de la Marea Unire” - Mi #4936a (B286a), pus în circulație la 1.12.1993, dar retras ulterior din cauza unei erori de machetare (a se vedea imaginea de mai jos)

Tablele legii, legile lumii

The tablets of the law, the laws of the world

Data punerii în circulație: 14.08.2013.
Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; bloc-coliță dantelat, 115x142 mm (în album filatelic).
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.
Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de opt mărci poștale + o vinietă + 3 TABS-uri; **bloc-coliță dantelat** cu cele patru mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).
Tiraj: 77.040 (valorile nominale de 1,20 L și 1,40 L), 24.240 (valorile nominale de 3 L și 14,50 L), 540 (bloc-coliță dantelat).

FDC în tiraj total de 840 plicuri, din care 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și omlerate cu ștampila P.Z.; 540 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, cu elemente grafice în folio color, numerotate și omlerate cu ștampila P.Z. având suplimentar, aplicat în clar, cu folio aur ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 540 exemplare, echipat cu blocul-coliță dantelat al emisiunii, numerotat cu roșu de la 001 la 540 și având elemente grafice în folio (color și aur); un FDC având imprimat titlul emisiunii în folio color și ștampila P.Z. aplicată în clar cu folio aur, numerotat cu negru de la 001 la 540.

Date of issue: 08/14/2013.

Size: stamps, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 115x142 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps + one label + 3 TABS; **perforated souvenir sheet** of four stamps of the issue.

Printing system: offset, in four colours on chromo gummed paper - UK origin.

Run printing: 77,040 (1.20 L and 1.40 L face values), 24,240 (3 L and 14.50 L face values), 540 (perforated souvenir sheet).

FDC run printing: 840 envelopes, of which 300 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark; 540 covers (in philatelic album) equipped with the stamps of the issue, with graphic elements in colored foiling, numbered and cancelled with the *first day* postmark, having clearly imprinted in gold foiling the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 540 pcs., equipped with the perforated souvenir sheet, numbered in red from 001 to 540 and having graphic elements in colored and gold foil; a FDC with the title of stamps imprinted in colored foiling and the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling, numbered in black from 001 to 540.

Revista presei

TOPICAL TIME, vol. 64, nr. 4(380), iulie-august 2013, revistă de filatelie tematică a *Asociației Tematicienilor Americani* (ATA). Din sumar: *Cancellation error recalled* (Wayne L. Youngblood), *Soccer matches „canceled”* (George DeKornfeld), *Two popular ballets* (Jeff Dugdale), ... *But if you hum a few bars ...* (Wayne L. Youngblood) - pe care-l ilustrăm alăturat, *The „puzzling” shrodinger equation* (David Shaw), *Mail from the Pitcairn Islands* (Marci Jarvis), *Cinderella Corner: Rockwell Kent, part II* (Arthur H. Groten), *Units in action* (Bruce L. Johnson), *Chapter chatter* (Tony E. van Loij), *Youth in topics* (Mary Ann Browman), Publication reviews (George B. Griffenhagen). Rubrica *Philatelic Journals* menționează revista philatelica.ro. (dnd)

Mărcile poștale din RDG (1956) ilustrând pe Schumann, dar muzica îi aparține lui Schubert. (Sc #295-6)

Mărcile poștale din RDG (1956) ilustrând pe Schumann și muzica sa (Sc #303-4)

Data punerii în circulație:
30.08.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm, 48x33 mm; coliță dantelată, 148x115 mm; bloc-coliță dantelată, 142x135 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de opt mărci poștale și o vinietă; **coliță dantelată**; **bloc-coliță dantelată** cu cele patru mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 16.240 (serii), 7.000 (coliță dantelată), 400 (bloc-coliță dantelată).

FDC în tiraj total de 700 plicuri, din care 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, cu elemente grafice în folio color, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.; 400 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, cu elemente grafice în folio color, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. având suplimentar, aplicat în clar, cu folio aur ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 400 exemplare, echipat cu blocul-coliță dantelată al emisiunii, numerotat cu roșu de la 001 la 400 și având elemente grafice în folio (color și aur) și un FDC având imprimat titlul emisiunii în folio color și ștampila P.Z. aplicată în clar cu folio aur, numerotat cu negru de la 001 la 400.

Date of issue: 08/30/2013.

Size: stamps, 33x48 mm, 48x33 mm; perforated souvenir sheet, 148x115 mm; perforated souvenir sheet-block, 145x123 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **perforated souvenir sheet**; **perforated souvenir sheet-block** of four stamps of the issue.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 16,240 (sets), 7,000 (perforated souvenir sheet), 400 (perforated souvenir sheet-block).

FDC run printing: 700 envelopes, of which 300 covers equipped with the stamps of the issue, with graphic elements in coloured foiling, numbered and cancelled with the *first day* postmark; 400 covers (in philatelic album) equipped with the stamps of the issue, with graphic elements in coloured foiling, numbered and cancelled with the *first day* postmark, having clearly imprinted in gold foiling the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 400 pcs., equipped with the perforated souvenir sheet-block, numbered in red from 001 to 400 and having graphic elements in coloured and gold foil and a FDC with the name of the issue imprinted in coloured foiling and the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling, numbered in black from 001 to 400.

Emisiune comună România - Polonia:

Artă populară - Costume populare

Data punerii în circulație:
11.09.2013.

Dimensiuni: marca poștală, 52x42 mm; coliță dantelată, 75x108 mm.

Machetator: M. DABROWSKA.

Prezentare: **coală** de 20 mărci poștale; **mini-coală** de 10 mărci poștale; **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 13.200 (marca poștală), 8.000 (coliță dantelată).

FDC - 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii comune realizate de România și Polonia, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. a țării corespunzătoare.

Joint stamps issue Romania - Poland:

Folk art - traditional folk costumes

Date of issue: 09/11/2013.

Size: stamp, 52x42 mm; perforated souvenir sheet, 75x108 mm.

Designer: M. DABROWSKA.

Page composition: **sheet** of 20 stamps; **small sheet** of 10 stamps; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 13,200 (stamp), 8,000 (perforated souvenir sheet).

FDC's: 300 covers equipped with the stamps of the joint issue of both Romania and Poland, numbered and cancelled with the *first day* postmark of the corresponding country.

Justiția
Justice

Comerțul
Commerce

Industria
Industry

Agricultura
Agriculture

Data punerii în circulație:
20.09.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; coliță dantelată, 105x122 mm; marca poștală din coliță dantelată, 42x52 mm; bloc-coliță dantelată, 150x136 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de șase mărci poștale; **coliță dantelată**; **bloc-coliță dantelată** cu cele patru mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la 5 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 15.700 (valorile nominale 2 L și 3,30 L), 14.100 (valorile nominale 3,60 L și 4,50 L), 7.100 (coliță dantelată), 530 (bloc-coliță dantelată).

FDC în tiraj total de 830 plicuri, din care 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate cu negru și obliterate cu ștampila P.Z.; 530 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate cu negru și obliterate cu ștampila P.Z. având suplimentar, aplicat în clar, cu folio aur ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 530 exemplare, echipat cu blocul-coliță dantelată, coliță dantelată și FDC-ul. Blocul-coliță dantelată și coliță dantelată sunt numerotate cu roșu de la 001 la 530 și au elemente grafice în folio aur.

Bustul lui Eugeniu Carada
Eugeniu Carada's bust

Date of issue: 09/20/2013.

Size: stamps, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 105x122 mm; stamp of perforated souvenir sheet, 42x52 mm; perforated souvenir sheet-block, 150x136 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of six stamps; **perforated souvenir sheet-block** of four stamps of the issue.

Printing system: offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 15,700 (2 L and 3.30 L face values), 14,100 (3.60 L and 4.50 L face values), 7,100 (perforated souvenir sheet), 530 (perforated souvenir sheet-block).

FDC run printing: 830 envelopes, of which 300 covers equipped with the stamps of the issue, numbered in black and cancelled with the *first day* postmark; 530 covers (in philatelic album) equipped

with the stamps of the issue, numbered in black and cancelled with the *first day* postmark, having clearly imprinted in gold foiling the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 530 pcs., equipped with the perforated souvenir sheet-block, perforated souvenir sheet and FDC. Perforated souvenir sheet-block and perforated souvenir sheet are numbered in red from 001 to 530 and having graphic elements in gold foil.

Revista presei

FILATELISTUL FERROVIAR, nr. 72(3), august 2013, buletin informativ al Asociației Filateliștilor Feroviari din România - AFFR. Din sumar: *Linia de cale ferată Caransebeș - Orșova după 135 de ani de activitate* (ing. Gabriel Mărgineanu); *140 de ani de activitate pe linia de cale ferată Sighișoara - Brașov* (G. Mărgineanu); *La 17 iulie 1938 a început activitatea pe linia de cale ferată Carmen Sylva - Mangalia* (G. Mărgineanu); *Antrepriza Poștelor Moldova 1820-1823* (Aurel Maxim); *Casa princiară Thurn și Taxis, precur-*

soare a serviciilor poștale moderne în Europa (ing. Radu Dănăilă); *Fantezii și realizări feroviare* (3) - prof. Helmut Kulhanek; *Căi ferate funiculare: Monmartre și San Francisco* (G. Mărgineanu); *La lăși de la tramvaiul A.E.G. la tramvaiul GT4M modernizat la Pașcani* (Radu Czech); *Expoziția filatelică de la Budapesta* (ing. Lorincz Tiberiu); *Parcul de istorie feroviară Fusti din Budapesta* (ing. Paul Mihailovici); *Realizări filatelice cu date istorice intenționat modificate!* (G. Mărgineanu); Literatură filatelică. (dnd)

Maria Tănase - 100 de ani de la naștere

Data punerii în circulație: 25.09.2013.

Dimensiuni: marca poștală, 48x33 mm; coliță dantelată, 116x88 mm.

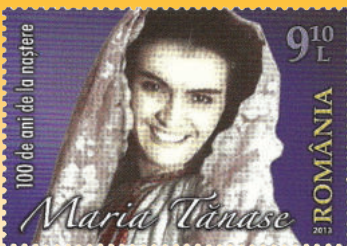
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de opt mărci poștale cu manșetă ilustrată în două variante; **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 12.080 (marca poștală cu valoarea nominală de 9,10 L), 7.000 (coliță dantelată).

FDC în tiraj de 300 plicuri echipate cu emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Maria Tănase - 100 years since her birth

Date of issue: 09/25/2013.

Size: stamp, 48x33 mm; perforated souvenir sheet, 116x88 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps with illustrated border in two variants; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 12,080 (stamp with 9.10 L face value), 7,000 (perforated souvenir sheet).

FDC run printing: 300 covers equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Aniversări UNESCO - 350 de ani de la construirea Bisericii de Lemn din satul Rogoz, județul Maramureș

Data punerii în circulație: 27.09.2013.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm.

Machetator: Răzvan POPESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de șase mărci poștale.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 14.280.

FDC în tiraj de 300 plicuri echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

UNESCO anniversaries - 350 years since the bulding of the Wooden Church from Rogoz village, Maramureș county

Date of issue: 09/27/2013.

Size: stamp, 33x48 mm.

Designer: Răzvan POPESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of six stamps.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 14,280.

FDC run printing: 300 covers equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Muzeul civilizației populare tradiționale ASTRA - 50 de ani

Data punerii în circulație: 04.10.2013.

Dimensiuni: marca poștală, 48x33 mm.

Machetator: Vlad VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **mini-coală** de patru mărci poștale și două viniete.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 13.280.

FDC în tiraj de 300 plicuri echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

ASTRA Museum of traditional folk civilization - 50 years

Date of issue: 10/04/2013.

Size: stamp, 48x33 mm.

Designer: Vlad VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of four stamps and two labels.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 13,280.

FDC run printing: 300 covers equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Făgăraș 600 ani

Anul acesta se împlinesc 600 de ani de la ridicarea în rang de târg al Făgărașului. A fost menționat pentru prima dată într-un document al vremii din anul 1413. Acest eveniment a fost marcat de filatelisții făgărașeni prin realizarea unui plic și a unei ștampile ocazionale la care și-au adus aportul ing. Remus Popovici, în calitate de președinte al Cercului filatelic „Cetatea” din oraș, precum și dr. Ioan Daniuliuc. Plicul aniversar arată centrul vechi al Făgărașului în care se țineau odinioară târguri, stema municipiului cu cei doi pești, iar într-o fotografie medalion apar cetatea și lacul. Ștampila este datată 15.10.2013 505200 FĂGĂRAȘ 1.

Cristina CORNILĂ,

Bună Ziua Făgăraș, 18 octombrie 2013

<http://www.bunaziuafragaras.info/plic-aniversar-cu-fagarasul/>

Top cele mai nereușite 10 timbre

Zoltán GERGELY
administrator

<http://belyegvilag.net/>

Cele mai multe publicații filatelice întocmesc topuri cu cele mai frumoase, cele mai scumpe sau cele mai interesante mărci poștale. Aici, pe pagina *site*-ului *Bélyegvilág* vom încerca prezentarea unui *Top 10 a celor mai nereușite mărci poștale* emise de-alungul anilor. Am publicat o sumedenie de articole în care am

analizat motivele pentru care o marcă poștală este considerată reușită sau nu. În postarea noastră vom prezenta zece efecte poștale care considerăm noi că sunt urâte. Deși urâtenia este subiectivă fiecare dintre cititori să decidă care are o înfățișare neplăcută, care este lipsită de frumusețe, de armonie, care displace, care provoacă repulsie.

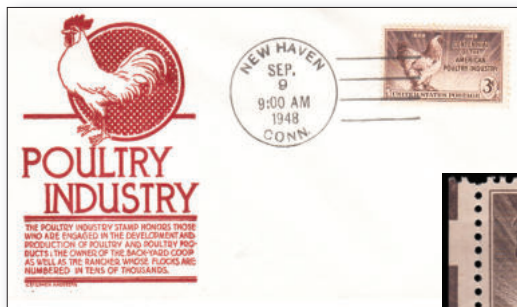
Traducere și adaptare
László KALLAI

1. - Iugoslavia 1954 - Ziua copilului
Imbatabil!!!

2. - Canada 1981 - Uzuale
Stilizarea excesivă dăunează grav simbolului național

3. - SUA 1948 - 100 de ani de industrie avicolă
Urâtă găină. Chiar și cocoșul i-a întors spatele

4. - Australia 1982 -
Legende din Australia
*Aoleu și vai de mine! Pe seară NU mă duc la tine!**

5. - URSS 1961 -
Cucerirea cosmosului
Realismul socialist în filatelie

6. - România 1964 -
Pești din acvariul Constanța
Nu mă pupa, nu sunt peștișorul de aur

7-8. - Germania 1978 - Scriitori germani laureați ai Premiului Nobel
Săracii! De ce au fost batjocoriți în acest hal?

9. - Danemarca 1935 - Uzuale
Zici că poartă moțul-curcanului.

10. - Anglia 2012 - Modă
No comment

* András Sütő - Nuvele (A Duna titkaiból)

Parfum de trandafir (VII)

László KÁLLAI

Înserarea unor piese necorespunzătoare într-un exponat tematic duce la penalizarea colecției prezentate. Deseori vedem exponate „încărcate” cu efecte poștale și filatelice care sunt legate forțat de subiectul enunțat de expozant. O piesă care poate stârni dispute în domeniul filateliei tematice am descoperit-o pe un portal de licitații *online*. Este vorba despre o latură a unui tambur de mărci poștale autoadezive folosite în automaatele de timbre în SUA (Fig. 20). Caracteristicile piesei sunt următoarele: carton de culoare maronie cu un diametru de 213 mm și grosime 0,72 mm. A fost folosit pentru o rolă de 5.004 de mărci poștale autoadezive „Trandafir”, cu valoare nominală 29¢ din 1993 (Scott #2490). În zona centrală a discului de carton au fost imprimate o serie de date privind tamburul și mărcile poștale de pe el (vezi explicații pe Fig. 20).

Rose parfum (VII)

The insertion of some inappropriate items in a thematic exhibit induces penalties for the presented collection. Often we see exhibits „charged” with postal and philatelic items which are forcibly related to the theme exposed by the exhibitor. I discovered on a portal site for online auctions an item which could arouse disputes. It's about a side of a rotary drum for self-adhesive postage stamps used at the Stamp vending machines in USA (Fig. 20). The features of the piece are: brown cardboard of 213 mm in diameter and 0.72 mm thick. It was used for a roll of 5,004 „Rose” self-adhesive stamps, with face value of 29¢ from 1993 (Scott #2490). In the central area of the cardboard disk a series of data regarding the drum and its

features of the piece are: brown cardboard of 213 mm in diameter and 0.72 mm thick. It was used for a roll of 5,004 „Rose” self-adhesive stamps, with face value of 29¢ from 1993 (Scott #2490). In the central area of the cardboard disk a series of data regarding the drum and its

Fig. 20

- numărul mărcilor poștale/
number of postage stamps → 5004
- valoarea nominală a efectelor/
face value → 29¢ Stamps
- tematica și mențiunea PSA/sub-
ject and type (pressure-sensitive
adhesive) → Rose / PSA
- valoarea totală a mărcilor/total
value of postage stamps → \$1,451.16
- numărul mărcii/item number
(6694V - PSA Rose coil stamp) → Item # 6694V
- drepturi de autor/copy right → © USPS 1993
- imprimăria/printing → Printed by
Stamp Venturers

Cum piesa nu este una convențională am „testat piața”, am consultat o serie de filателиști specializați în filatelie tematică. Rezultatul a fost unul contradictoriu, în mare parte cei care s-au pronunțat au fost de părere că nu se poate încadra într-un exponat tematic. Disputele s-au purtat și în interiorul redacției philatelica.ro, iar într-un final editorul revistei a apelat la trei dintre cei mai avizați filателиști de tematică. Astfel, au fost chestionați președintele Comisiei Filatelice Tematică din cadrul FIP, Jonas Hällström, președintele Federației Filateliștilor din Argentina, membru de juriu pentru clasele tematică și literatură, Eliseo Rubén Otero și fostul secretar al Comisiei Filatelice Tematică din cadrul FIP și membru de juriu pentru clasele tematică, respectiv literatură, José Ramón Moreno. În urma răspunsurilor remise redacției de către cele trei somități scorul a fost 2:1 pentru *includerea* acestei piese într-un exponat tematic având ca subiect *trandafirii*.

Tot din categoria pieselor controversate face parte și documentul poștal din Fig. 21. Este vorba despre un document de însoțire a unui pachet de mărci poștale indiene trimise spre vânzare către un oficiu poștal din teritoriul. Mărcile la care se referă documentul sunt cele patru valori din emisiunea *Parfum de trandafiri* (*Fragrance of Roses*) emisă în 2007 de administrația poștală din New Delhi (Scott #2183) - Fig. 22. Conform actualului bilingv, hindi și engleză, au fost expediate 200 de coli cu câte 16 mărci poștale, iar valoarea lor nominală totală a fost de 32.000 rupii indiene (aproximativ 375 €). Ca și în cazul capacului tamburului pentru rola de mărci poștale autoadezive folosite în automate de timbre se poate pune o serie de întrebări privind acceptabilitatea într-un exponat tematic.

Fără îndoială și această piesă este conformă cu GREV care precizează că „Exponatul este format exclusiv din materiale filatelice relevante, documente și de texte, altele decât cele care se referă la Clasa Open”.

stamps was imprinted (see the explanations in Fig. 20).

Because the item is not a conventional one I „tested” the market, I asked many philatelists specialized in thematic philately. The result was contradictory, most of those who expressed their opinion said that this item did not fit into a thematic exhibit. Disputes were also inside the editorial office of philatelica.ro and the magazine's editor turned to three of the best in thematic philately. So, the President of FIP Commission for Thematic Philately, Jonas Hällström, the President of the Argentine Federation of Philatelic Entities, Jury Member for Thematic Philately and Literature, Eliseo Rubén Otero, and former Secretary of FIP Commission for Thematic Philately and Jury Member for Thematic Philately and Literature, José Ramón Moreno. Following the answers received by the editorial staff the score was 2:1 for the *incorporation* of this item into a thematic exhibit having as theme the *roses*.

Among the controversial items is also the postal document from Fig. 21. It's a document accompanying a package of Indian postage stamps sent for sale to a Post Office in the territory. The stamps to which the document is referring to are those four stamps from the issue *Fragrance of Roses*, issued in 2007 by the postal administration from New Delhi (Scott #2183) - Fig. 22. According to the bilingual document, Hindi and English, 200 sheets of 16 stamps have been sent, and the total face value was of 32,000 Indian rupee (about 375 €). As in that case of drum cover for the roll of self-adhesive stamps used at the Stamp vending machine, a series of questions regarding the acceptability in a thematic exhibit can be put.

Without doubt this item also is in accordance with GREV which specifies: „The exhibit shall consist solely of relevant philatelic material, supporting documentation and text, other than in an Open class”.

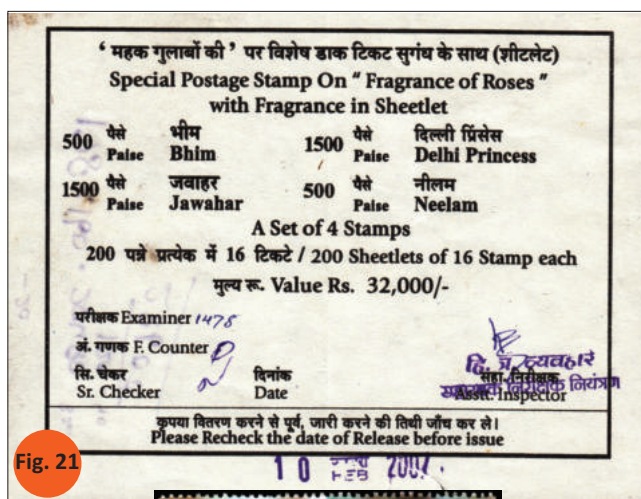

Fig. 21

Fig. 22

„În vremurile acelea eroice ale cuceririi aerului, când oricare decolare putea să însemne sfârșitul îndrăznețului cercetător, Vlaicu, mânat de o credință nestrămutată, a dat și el contribuția sa la deslegarea problemei care pasiona omenirea, de la Icar și meșterul Manole încôace.

Dar astăzi când aripile și-au luat definitiv zborul, când progresele tehnice au făcut pași uriași, noi să primim pe Aurel Vlaicu prin ceața depărtării, să-l privim ca pe un străbun și figura lui ne va apărea mărită.

Astăzi când abia mai e cineva care să tăgăduiască victoria desăvârșită a avionului, ce straniu trebuie să pară celor noi veniți, când li se povestește că pe vremurile de atunci trebuia să lupți pentru a nu fi considerat nebun.

Vlaicu a fost și el unul dintre acei nebuni, defăimat de cei mai mulți, susținut de un mic grup de prieteni, dar susținut mai ales de credința lui neșovăitoare.

Dar când veni metingul de la Aspern, și acela supranumit „a mouche folle” luă unul dintre premii,

mulți dintre sceptici s-au răzgândit și când, întors în țară, își făcea în fiecare seară virajurile lui bune, cu aripile înroșite de asfințitul soarelui, atunci marea mulțime a început să priceapă ce vrea să zică cucerirea aerului.

Venit din părțile patriei încă nedesrobite, el întrupa într-adevăr viitorul: unirea neamului și cucerirea văzduhului.

Nici o decepție, nici un sarcasm - și a avut de îndurat, multe - nu l-au putut opri în calea spre ideal.

Credința nestrămutată, stăruința fără șovăială, iată calitățile sufletești, care azi, după mai bine de un deceniu, formează un nimb strălucitor împrejurul amintirii lui.

Acum, noi care suntem chemați spre a-i îndeplini visul să păstrăm și să desvoltăm în sufletele noastre aceste virtuți ale lui Vlaicu: credință și străduință.”

CAROL, principe al României

(Din Revista Aeronautică Română - Anul II, Nr. 7 - 9)

100 de ani de la moartea lui Aurel Vlaicu: Maiestorul Aurel - ucenicul lui Dumnezeu

ing. Aurel DIACONU

Aurel Vlaicu (Fig. 1) s-a născut la 19 noiembrie 1882 (România, Mi #1462, #3048, #6603) în satul Bințiinți (astăzi comuna Aurel Vlaicu) - întreg poștal cod 106/2002 reprezentând casa în care s-a născut - într-o familie de țărani înstăriți (tatăl fost primar în comună). Liceul îl urmează la Orăștie, cel mai apropiat oraș de satul natal, dar îl termină la Sibiu. Încă de când era elev la liceu, ideea zborului i-a venit lui Vlaicu văzând un zmeu legănându-se în bătaia vântului, și îi spune prietenului și colegului său Adam Lula: *Măi Dame, vezi tu balaurul cela de hârtie cu care se joacă copiii? Acela îi mașină de zburat, numai că în locul aței trebuie să fie un motor, care să-l tragă după el, apoi o cârmă. Eu trebuie să fac mașina de zburat!*

După absolvirea liceului își continuă studiile, întâi la Politehnica din Budapesta (Ungaria, Mi #1789-92), unde își dă seama că nu este mulțumit de ceea ce învață (stă numai două semestre). Este încorporat și cere să facă armata la marină, unde realizează una dintre *maiestriile* sale: un zmeu de care ataează un aparat fotografic cu care fotografiază portul.

Apoi, după terminarea armatei,

atras de experiențele de zbor ale lui Lilienthal (România, Mi #3567; Cehoslovacia, Mi #2399; Berlin, Mi #564), părăsește Budapesta și urmează cursurile Politehnicii din Munchen (Germania). Cursurile de la Politehnică nu sunt ceea ce aștepta Vlaicu, așa că se angajează la uzina Opel (Russelheim), unde se remarcă la realizarea motoarelor. În Germania află, din zările vremii, despre zborurile reușite de americanii Wilbur și Oliver Wright (România, Mi #3563; #4220) cu un aparat mai greu decât aerul și-i întărește convingerea că „se poate”. Tot aici află pentru prima dată despre Traian Vuia (România, Mi #2069; #3049; #3568; carte poștală cod 0191/93), un alt bănățean, stabilit în Franța, care a reușit un zbor cu mijloace proprii, dar care din lipsă de fonduri a renunțat să renunțe. Îl va cunoaște personal în 1910, la Paris. Multe din invențiile lui Vuia au fost apoi preluate și patentate mai târziu de alții.

Întors la Bințiinți, din Germania, la sfârșitul anului 1908, Vlaicu își arată îndemânarea realizând mai multe *maiestrii*, printre care un gramofon și două aeromodele, cu care va face mai multe demonstrații de zbor la Orăștie, unde cucerește asentimentul și sprijinul tuturor ro-

Fig. 1

mânilor din Banat, fapt ce îi aduce, în sat, porecla de *maiestoras*, iar *neica Dumitru* - tatăl lui Vlaicu - îi spune *ucenicul lui Dumnezeu*.

Încurajat, Vlaicu construiește un planor, pe care îl încearcă în zbor pe la mijlocul lunii iunie 1909, pe pașiștea de pe Dealul Pemului (Orăștiei) - carte poștală cod 019/99. Planorul a fost tras de flăcăii din sat, iar în scăunel a stat Valerica sora cea mică a lui Vlaicu, apoi la al doilea zbor, chiar el (România, Mi #3897). Vlaicu construiește al doilea planor mai mare, care, cu Vlaicu la bord și tras de trei cai, cu călăreți, s-a ridicat la circa 20 m, zburând pe o distanță de 100 m.

La 26 iulie 1909, Louis Bleriot reușește traversarea Canalului Mânecii din Franța în Anglia (România, Mi #5368; Franța, Mi #1800; Monaco, Mi #1057; Ungaria, Mi #3275). După acest succes, autoritățile de la Budapesta îl invită să zboare în Ungaria, veste care ajunge și la Bințiinți, iar Vlaicu se socotește lezat în ambițiile lui de zburător.

În 1909, Vlaicu realizează un aeromodel, pe care îl prezintă ▶▶▶

în ziua de 25 septembrie / 8 octombrie în curtea liceului Andrei Șaguna, din Brașov (plic ocazional realizat de filатели brașoveni, reprezentând placa comemorativă de pe fațada liceului, obliterat cu o ștampilă ocazională datată BRAȘOV 6.11.82 și care atestă evenimentul), în speranța găsirii unor fonduri pentru realizarea primului avion. În *Gazeta Transilvaniei* găsim următoarea mărturie: „*Modelul a făcut zece ascensiuni... De fiecare dată am admirat stabilitatea aparatului; el cădea de fiecare dată lin, drept pe roțile sale... Aceasta dovedește marea stabilitate a lui.*”

La îndemnul scriitorului Octavian Goga - supranumit „*bardul Ardealului*” -, Vlaicu vine la București (octombrie 1909) în nădejdea că în TARĂ va putea să-și realizeze avionul proiectat de el, cu sprijinul și ajutorul guvernului român.

Un eveniment este demonstrația de zbor din ziua de 18/30 octombrie 1909 a celebrului aviator Louis Bleriot (România, Mi# 3564; plic special cu ștampilă 75 de ani de la zborul lui Louis Bleriot, la București 18.10.1984; carte poștală cod 0197/93), care cu un avion BLERIOT XI, efectuează trei zboruri demonstrative la hipodromul Băneasa. Evenimentul este considerat de Vlaicu ca o ofensă personală adusă de celebrul aviator și-l ambiționează în realizarea primului avion românesc, care, după părerea sa este superior celui folosit de Bleriot (Bleriot va deveni obsesia vieții sale). În demersul său, Vlaicu este sprijinit de mari nume ale condeiului românesc: Emil Gârleanu, Șt. O. Iosif, Ion Luca Caragiale, Alexandru Vlahuță, George Cosbuc, care, înțelegând geniul „mocanului” de peste munți, susțin prin publicațiile vremii, obținerea de fonduri pentru construirea primului avion românesc, pe plaiurile natale.

Astfel, la sfârșitul anului 1909, proiectul lui Vlaicu de realizare a primului aeroplan românesc primește aviz favorabil de la Al. Cotesco, director general al Căilor Ferate Române și colonel Dumitru Ilescu de la Inspectoratul general al armatei. În urma demonstrațiilor

de zbor făcute cu un aeromodel în parcul de la Filaret, îl va realiza la Arsenalul armatei din București.

Aurel Vlaicu și Traian Vuia se întâlnesc la Paris, la începutul anului 1910, unde Vlaicu a fost nevoit să se deplaseze pentru a împulsiona primirea motorului de 50 CP comandat la fabrica Gnome. Întâlnirea dintre cei doi se va dovedi utilă pentru Vlaicu, care va învăța multe din experiența celui alt. Motorul avionului va sosi la București la 20 mai 1910. După montajul motorului urmează un rulaj de patru zile la sol, iar în ziua de 17 iunie 1910 a efectuat primul zbor (România, Mi #1146; #1233-5; #1335-7; #1861; #6424; #B464; întreg poștal cod 113/2000). Zborul are loc pe terenul de la Cotroceni cu inventatorul la manșă, în prezența prințului Carol de România. După un rulaj de 40 m, se ridică la 3-4 m și parcurge 50 m în aer, apoi coboară lin pe câmp, în aplauzele și ovatiile celor prezenți. La următoarele încercări de zbor, Vlaicu avariază avionul la o aterizare mai dură, încât sunt necesare reparații. Vlaicu înțelege că este necesar să învețe a pilota, așa că următoarele zboruri le face în secret departe de ochii presei sau ai vizitatorilor.

George Valentin Bibescu - deținătorul brevetului de pilot aviator nr. 20, obținut în Franța și viitor președinte al Federației Aeronautice Internaționale - își va deschide un teren de zbor în Cotroceni, de unde, neintenționat, va urmări zborurile lui Vlaicu. Privind la un astfel de zbor și impresionat de virajele efectuate aproape de verticală, George Valentin Bibescu i-a trimis o medalie de aur cu inscripția: *În amintirea biruinței zburătorului Aurel Vlaicu, de la 11 august 1910*, iar în scrisoarea ce însoțea medalia, se spunea: „*Sperând că această medalie îți va aduce și mai mult noroc, ți-o trimit cu sincerele mele felicitări și cu deviza strămoșilor mei: «Înainte cu Dumnezeu» VALENTIN G. BIBESCU.*”

La 12 septembrie 1910 avionul, adus cu trenul de la București, până la Slatina, este montat pe câmpul din fața gării și așteaptă urcarea lui Vlaicu. Cu ordinele în buzunar,

Vlaicu face un zbor de 35 de minute, la o înălțime de 500 m peste Olt și aterizează în fața Principelui Ferdinand, a Principelui Carol și a numeroșilor generali care-i înconjurau, reprezentând Comandamentul Armatei Române. Astfel s-a înregistrat participarea aviației române pentru prima dată la manevrele armatei.

La 17 octombrie 1910 pe Hipodromul de la Băneasa, din inițiativa Ministerului de Război și sub patronajul Principelui Ferdinand, Vlaicu reface mitingul aviatic oferit de Bleriot cu un an în urmă (trei zboruri, dar mai sus, mai repede și mai mult decât francezul).

În anul 1911 Aurel Vlaicu, ajutat de Spiru Haret și de cei de la Școala superioară de arte și meserii, realizează aeroplanul A. Vlaicu nr. II (România, Mi #1862 - Fig. 2). Acesta era o variantă perfecționată ca urmare a celor constatate în zborurile efectuate cu primul său aeroplan. Cu acest aparat, începe zborurile de probă în aprilie 1911, pe dealul Cotrocenilor. Între 14/27 - 16/29 august 1911 la Blaj se țin serbările ASTRA, la care participă toată intelectualitatea română din Ardeal. Sunt invitați din România personalități de seamă, printre care actrița Aristița Romanescu și I.L. Caragiale. Invitat de seamă este și Aurel Vlaicu, fiu necontestat al Ardealului. El urmează să zboare la 16/29 august. Vlaicu efectuează ▶▶▶

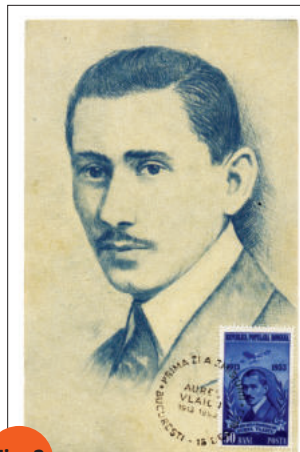

Fig. 2

un zbor la peste 800 m înălțime și aterizează în aclamațiile celor prezenți (România, Mi #3570 - Fig. 3). După zbor, Caragiale îi spune: „Mă... ești cel mai mare geniu pe care l-a născut nația asta. Dumnezeu a luat un boț de lut, a suflat în el și i-a poruncit: Fi om. Dar tu i-ai lipit o bucată de fier, i-ai dat o sfârlă și i-ai zis: Fii pasăre... Știi tu ce-i asta? ...Nu știi!.. Asta-i a opta zi din facerea lumii... Iar pe aceea n-o mai face Dumnezeu. O faci tu, care ești ucenicul lui... Maistrorul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu... Frumos nume ai!”

După două încercări neizbutite de zbor din cauza timpului nefavorabil la Sibiu și Brașov, Vlaicu își duce cu trenul, avionul la Iași pentru a participa la sărbătorirea semicentenarului Universității. Zborul cu avionul *Vlaicu nr. II* (Fig. 4) are loc în prezența regelui Carol I și a suitei acestuia. Impresionat de acest zbor, Carol I și va decora cu *Coroana României* (10 octombrie 1911).

Aurel Vlaicu obține brevetul de pilot (nr. 52) al Federației Aeronautice Internaționale, după efectuarea a trei zboruri în zilele de 19 și 20 iunie 1912, prin care a inaugurat câmpul de zbor de la Aspern, lângă Viena și poate participa la Concursul internațional de aviație. La concursul desfășurat între 10/23.06 - 17/30.06.1912 au participat: 12 francezi, 7 germani, 3 italieni, un belgian, un rus, 17 austrieci și un român. Printre participanți s-au numărat aparate cu rezonanță la acea vreme: aeroplanul fraților Viosin, aeroplanul *H. Farman* (Franța, Mi #1752; Monaco, Mi #1116; San Marino, Mi #723), sau cel al lui Santos Dumont (Franța, Mi #1834), a căror construcție era mult mai greoaie decât *Vlaicu nr. II*, care cântărea doar 300 kg cu pilot și alimentat pentru zbor. Vlaicu s-a clasat pe locul I la aruncarea greutății, pe locul II la efectuarea celui mai strâns viraj și tot locul II la aterizarea la punct fix - eveniment redat pe cartea poștală cod 021/87 (realizată în două variante coloristice: albastru și sepia, având tarif de „correspondență loco”), cea sepia având o francatură mecanică suplimentară, ce completează tariful necesar unei corespondențe externe (mașina de francat cu seria 149) - Fig. 5.

Întors de la Aspern, Vlaicu se oprește la Arad, unde, în ziua de 7/14 iulie 1912, lângă pădurea Ciala face o demonstrație de zbor în fața a mii de spectatori (Fig. 6). Avionul mai purta numărul 38 cu care a concurat la Aspern.

La 21 iulie 1912 Vlaicu zboară la Lugoj (Fig. 7) în fața a mii de spectatori. Este primit cu mare entuziasm fiind socotit un adevărat fiu al Banatului. În epocă s-a realizat o carte poștală alegorică intitulată *Visul lui Vlaicu*, vis care reprezenta unirea pe calea aerului a Țării Românești cu Transilvania (întreg poștal cod 074 /1997, marca fixă reprezintă avionul *Vlaicu nr. II*).

În același an, Vlaicu face demonstrații la Alba Iulia (18 august) și Târgu Mureș (1 septembrie) - Fig. 8, dar visul lui rămâne neschimbat: traversarea Carpaților și unirea Transilvaniei cu România.

Ultimul zbor al lui Vlaicu începe la București și se va termina tragic la Bănești (județul Prahova) la data de 13 septembrie 1913 (România, Mi #2175 ▶▶▶▶

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 11

Fig. 10

Fig. 9

și #21751 - Fig. 9, Fig. 10). Pleacă de la Cotroceni, după ora 15, face o oprire lângă Tintea, unde este așteptat de Siliștenu și Magnani pentru alimentare¹. Aceștia au fost tot timpul alături de Vlaicu la zborurile sale (întregul poștal cod 113/2000 îl prezintă pe Giovanni Magnani alături de Vlaicu, în fața avionului *Vlaicu nr. II*). După alimentare avionul decolează cu greutate și își continuă zborul spre Câmpina. Deasupra Prahovei începe să-i fie rău și negăsind un loc prielnic de aterizare, se hotărăște și întoarce spre Câmpina. Accidentul lui Vlaicu s-a întâmplat, după ipoteza cea mai probabilă în urma unui atac de cord pe care l-a avut în aer și l-a determinat să revină de dincolo de Câmpina spre Bănești. S-a prăbușit prin pierdere de viteză de la circa 20 m. Altfel nici nu se poate explica ca asul aterizărilor la punct fix de la Aspern să rateze coborârea.

Pe locul accidentului s-a ridicat un monument (Fig. 11), reprezentând un obelisc, ce are în vârf un vultur, care se avântă spre trecerea Carpaților; un bazoreliev, reprezentându-l pe Vlaicu și o placă comemorativă pe care este scris: *Pe acest loc, - în ziua de 13 sept., - 1913 s'au frânt aripile sburătorului AUREL VLAICU din Biniținți, Transilvania, în încercarea lui eroică de a trece cel d'întâi în sbor Carpații înălțuți, cu pasărea de fier făurită de mintea și mâinile lui, simbol profetic al dezbririi care trebuia să vină. Patria recunoscătoare.*

Prima comemorare a tragicului accident de la Bănești a fost plicul ocazional și ștampila omagială din

data de 13.9.78 utilizată la Ag. Bănești și care reprezintă, schematic, avionul *Vlaicu nr. II*, cu motorul cu șase cilindri „în stea” (o premieră). Apoi au existat numeroase alte piese ocazionale (plicuri, ștampile, cărți poștale ilustrate, precum și întreguri poștale cu monumentul). Semnalăm că întregul poștal cod 0017/82, are imaginea monumentului „în oglindă”.

În 1983, filateliștii din Prahova au comemorat 70 de ani de la moartea lui Aurel Vlaicu printr-o expoziție de ampoare, la care unul dintre plicurile realizate a fost parașutat în dreptul monumentului de la Bănești, de către un avion de la Aeroclubul din Ploiești (Fig. 10).

În 1988, Poșta Română emite o serie de 4 mărci poștale *Centenarul nașterii lui Aurel Vlaicu 1882 - 1982*, marca poștală de 1 Leu (România, Mi #3899) ilustrând monumentul de la Bănești Prahova ridicat pe locul unde s-a prăbușit Aurel Vlaicu cu avionul său (Fig. 11). Această valoare prezintă câteva defecțiuni de tipar și anume:

- punct sub S din cuvântul NASTERII, coloana 7^a;

- sedilă sub T din același cuvânt NASTERII și punct negru deasupra avionului de vânatoare din stânga monumentului, coloana 8.

În 2003, tot la Bănești s-a folosit o ștampilă cu textul: *1913 - 90 DE ANI - 2003/ de la primul zbor peste Carpați cu aeroplanul / AUREL VLAICU / 107050 - BĂNEȘTI - 13.09.2013*, iar ca desen, avionul și profilul aviatorului, cu cască de zbor. Textul ștampilei este total eronat: Vlaicu nu a apucat să zboare PESTE Carpați. În 2013 s-a realizat un plic și o ștampilă ocazională dedicată centenarului morții lui Aurel Vlaicu (Fig. 12).

Aurel Vlaicu a realizat, între 19 septembrie 1910 și 13 septembrie 1913, 23 de zboruri, dintre

¹ O relatare a celor petrecute este înserată în publicația *Foaia interesantă*, supliment ilustrat la ziarul *Libertatea*, an VII, nr. 59, Orăștie, 12/25 septembrie 1913.

² Comunicare prezentată de autor la simpozionul ținut la Ploiești în 1988, cu prilejul expoziției AEROMFILA '88, organizată de grupa de aerofilatelie a Filialei AFR Prahova.

acestea 4 au fost realizate cu avionul *Vlaicu nr. I* (România, Mi #3898) și 19 cu avionul *Vlaicu nr. II*, ambele construite în România.

Aurel Vlaicu - primul constructor de avioane românești; Traian Vuia - primul realizator al unui zbor cu mijloace proprii de propulsie și Henri Coandă - inventatorul avionului cu reacție, și realizatorul primului zbor cu un asemenea avion, toți trei au scris file „de aur” în istoria aviației mondiale. Acești pionieri ai aviației românești și universale trebuie să-și găsească locul în expozițiile filatelice, într-un exponat mai amplu care să-i cuprindă pe toți trei sau separat. Din cunoștințele mele, în prezent, există un singur exponat, de un panou, dedicat lui Aurel Vlaicu. Pe când și altele?

Fig. 12

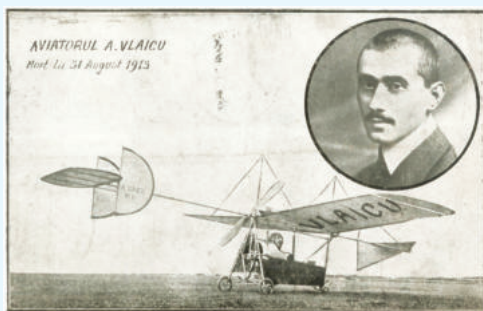
Din presa vremii - Cum s'a putut întâmpla căderea? *

Înainte de a pleca de unde își luase benzină, Magnani a spus stăruitor: *Vlaicule, caută de ia înălțime peste 1000 metri, căci altfel nu ai să poți trece munții*. Vlaicu i-a răspuns: *Doar știi tu cum iau înălțime când vreau*.

Vlaicu avea de gând să facă acest îndrăzneț sbor cu mașina sa cea nouă, care e aproape gata și are un motor mai puternic, căci înțelegea greutățile ce are de învins, și încercarea, de a face zborul acesta cu mașina veche, era prea cutezată. Dar prilejul rar (adunarea de la Orăștie) și timpul ademenitor de prielnic, l'au făcut să iee hotărârea fatală.

Când a ajuns asupra satului Bănești, luptînd până acolo cu golarile de aer, și ne-avînd înălțimea mai mare de 300 - 350 metri, să pare că nu mai era hotărît să treacă munții și doar voia să ajungă cît mai departe, unde să ateriseze, căci ne sfătuisem dinainte, că de o vedea, că nu are înălțimea de lipsă, atunci să se lase jos în apropiere de drum, ca să-l putem vedea. La înălțimea de 300 metri, el a putut vedea că dincolo de Bănești începe Valea Prahovei, cu fîntinile de petrolu și încep dealurile. Nu rămănea pentru el decît să aleagă locul de coborîre. Înaintea satului sunt livezi de pruni, în spate și în lături porumburi, iar între porumburi și livezile de pruni, se găsește o poiană lată de 60 metri și lungă de cam 200 metri. Aci a voit Vlaicu să se dea jos: a stins motorul și a venit în sbor planat, ca să-și miccească înălțimea. Apoi ca să nu iasă din petecul de pămînt, ales pentru aterisaj, a scuit mașina în dreapta în cerc strîns și cam picat. În clipa sucirii pe loc, cu siguranță sub aripa dreaptă a găsit un gol de aer, care i-a fost pierirea, căci mașina s'a culcat cu aripa dreaptă oblu în jos, și a început a cădea și s'a izbit cu putere de pămînt, de la o înălțime de cel puțin 50 metri!

* Material preluat, prin amabilitatea d-lui ing. Liviu Breban (Ploiești), din publicația *Foia interesantă*, supliment ilustrat la ziarul *Libertatea*, an VII, nr. 39, Orăștie, 12/25 septembrie 1913, p. 158-159. S-a păstrat ortografia vremii.

Carte poștală ilustrată, Aurel Vlaicu și aeroplanul său, colecția ing. Călin Marinescu

Că așa trebuie să se fi întîmplat nenorocirea, arată și faptul, că unul din cilindrele motorului a intrat oblu prin centrul roții din dreapta, a rupt spițele și s'a împîlînt în pămînt până la carter! Izbitora asta i-a rupt lui spinarea și mîna dreaptă mai jos de încheetura cotului, piciorul stîng mai sus de genunchi, piciorul drept la genunchi și coastele din dreapta pieptului!

Nu e drept că mașina ar fi avut scăderi la plecare, nici că i-ar fi ieșit o aripă - asta la mașina Vlaicu e peste puțină! - Totul a fost urmarea unor mișcări fără noroc forțate de el după împrejurări.

„Filateliștii-expozanți români au rămas în urmă cu „două-trei congrese FIP” la capitolul documentare pentru realizarea unui exponat competitiv.”

Expoziția Filex Transsilvanica 2013 prin filtrele juriului

La Bistrița, pe plaiuri nășăudene, s-a tras cortina istoriei peste cea de-a XIX-a ediție a expoziției filatelice naționale cu participare internațională „Filex Transsilvanica”. Bistrița a fost în sărbătoare iar echipa de organizatori coordonată de neobositul Mircea Calu și a etalat încă o dată talentul și tenacitatea. Invitații vin și pleacă, evenimentele culturale se desfășoară și devin istorie, filatelia... rămâne. Mi-am propus să filtrez filatelice evenimentul și să consemnez ce am obținut.

Principala mea constare făcută la expoziția bistrițeană este reflectată mai sus în *moto*-ul care însoțește acest material. Echipa de juriare pe care am avut onoarea de a o coordona (prof. Mihai Semenov, prof. Nicolae Salade și ing. Coriolan Chiricheș) s-a străduit să-și manifeste cât mai mult competența dar, în special, să fie obiectivă pentru a avea conștiința curată. Am constatat abateri impardonabile de la prevederile regulamentelor și evidente neadaptări la modificările survenite după ultimile congrese FIP la toate clasele de expunere. Cum poate fi catalogată utilizarea într-un exponat de întregiri poștale a unei piese care a fost circulată dar, realizată (se susține) dintr-o pânză de aripă de avion, carte poștală evident fără valoare de întreg poștal neavând marca imprimată? Cum pot fi considerați expozanții care nu au aflat încă, faptul că nu mai există subclase „tematică” și „de subiect” la filatelie tematică sau cei care nu admit că este de datoria expoizantului să declare la ce clasă își înscrie exponatul și consideră ostentativă că este „obligăția” juriului să încadreze exponatul într-o clasă (probabil favorabilă unei medalii mari) și

multe, multe alte carențe determinate de lipsa documentării? Din nefericire, cel puțin pentru mine, a trebuit să jurez și patru exponate ale unui colecționar care consideră că am vrut să-i demonstrez disprețul meu sau un exponat al unei persoane care declară că este victima unei conjurații. Avem cu toții conștiința curată și am pornit din start cu ideea acceptată că, indiferent de rezultat, un arbitru este oricum, huiduit dacă intră pe teren.

În contextul celor relatate mai sus se înscrie și constatarea că în filatelia românească încă nu s-a intrat pe linia regulamentară la clasa de expunere *Un panou* (EUP). Această clasă, experimental acceptată de FIP, este în permanentă modificare de regulament. Este cunoscut faptul că ultimile congrese FIP (începând cu București 2008) au adus modificări și precizări SREV-ului pentru a descuraja tendința de a intra în „marea filatelia” pe ușa din spate. Domnul Jussi Tuori¹, vicepreședintele FIP, prezintă pe site-ul FIP (<http://www.f-i-p.ch>) conceptul pentru exponatele EUP și normele de evaluare pentru EUP. Eu consider că este evidentă dorința FIP de „a împăca și varza și capra” chiar din primul articol al *Guidelines for Judging One Frame Exhibits at FIP Exhibitions* a cărei interpretare poate fi aceea că FIP susține EUP pentru piesele tari și lasă la latitudinea federațiilor naționale modul de a folosi, eventual pentru „promovare”, varianta de expunere pe un panou.

Cum scriam mai sus, datorită dezinteresului expoizanților, dar, pri-

mordial, lipsei de implicare activă a FFR, variantele actualizate ale regulamentelor nu sunt cunoscute și firește, nu sunt aplicate. FFR, prin comisiile sale, ar fi trebuit deja (conform recomandării FIP) să întocmească regulamentul național pentru includerea la expozițiile interne (interjudețene și naționale) a unei „clase de promovare” care să accepte pentru deschiderea apetitului de participare și exponate cu un panou dar jurizate după alte criterii decât cele de la EUP.

Am constatat în perioada de preparare a expoziției bistrițene că s-au înscris destul de mulți expozați (inclusiv tineri) la EUP cu titluri și planuri care se pretau evident la dezvoltarea tratării pe mai multe panouri și, în aceste condiții ar fi fost descalificate. Mai mult, clasa EUP pentru tineret nu se poate organiza. Pentru a nu descuraja filateliștii, în absența unui regulament național și oficial, m-am consultat cu colegii din juriu și cu organizatorii (sufletști și demni de toată lauda) și am modificat regulamentul cu redirijarea unor exponate către o nouă clasă, de promovare. Juriul a judecat exponatele admise la clasa maturi - un panou după SREV specific (doar cu punctaj) și pe debutanții de la clasa „Promovare” cu multă îngăduință, cu recomandări și atribuindu-le pentru încurajare diplome în rang de medalii.²

Sper să fie un prim pas către o revenire a vieții filatelice românești și sunt optimist deoarece încă mai există sufletști dedicați acestei pasiuni nobile.
ing. Mihai CEUCĂ
președintele juriului

¹ Tuori, Jussi - *Conceptul de exponate „un panou” (EUP)*, philatelica.ro, II, nr. 3(8), mai-iunie 2010, 44-45

² Ca exemplu se pot lectura prevederile pentru „Class 12”

(EUP) de la expoziția filatelice mondială THAILANDA 2013 - <http://thailand2013.com/exhibits/irex>. Același text poate fi regăsit în toate regulamentele ultimelor expoziții FIP.

Filex Transsilvanica

ing. Coriolan CHIRICHEȘ

prof. Nicolae SALADE

Primăria Municipiului Bistrița și Societatea filatelică *Bistrițeana* au organizat în perioada 23-30 august 2013 expoziția filatelică națională cu participare internațională *Filex Transsilvanica*, ajunsă anul acesta la cea de-a XIX-a ediție.

Expoziția a fost deschisă de primarul municipiului Bistrița, domnul Ovidiu Teodor Crețu, care a subliniat efortul localnicilor, precum și contribuția celor din diaspora (Germania, Austria și alte țări) care au făcut posibil ca biserica să fie refăcută și să arate cum a fost inițial.

În discursul său, primarul (*Fig. 1*) a mulțumit filateliștilor bistrițeni care, an de an, cu ocazia „Zilelor Bistriței” organizează câte o expoziție filatelică dedicată evenimentelor sărbătorite. Domnul primar și-a exprimat regretul că nu a reușit să convingă Administrația poștală ca acest eveniment să fie marcat și filatelic prin emiterea unei mărci poștale. Realizarea unei astfel de emisiuni ar fi fost un eficient mijloc de propagandă în rândul invitaților români și a celor foarte mulți străini aflați în această perioadă la Bistrița, dar și o afacere profitabilă.

În încheierea cuvântului său, domnul primar a mulțumit domnului Mircea Calu - președintele Societății filatelice *Bistrițeana*, precum și colaboratorilor săi pentru reușita acestei acțiuni.

A luat apoi cuvântul domnul Mircea Calu, care a apreciat sprijinul permanent al domnului primar și a consilierilor locali care au fost întotdeauna alături de filateliștii bistrițeni și, datorită acestui sprijin, în acest an expoziția a fost onorată cu prezența filateliștilor din șapte țări: Canada, Cuba, Germania, România, SUA, Suedia și Ucraina.

În cuvântul său, domnul ing. Mihai Ceucă, președintele juriului, a subliniat faptul că filateliștii sunt muzeografi amatori și o

Palmares

Distincție	Prenume & nume	Titlu exponat
Aur	Mircea Calu Romeo Alexandrescu	Fortificații săsești din Transilvania Primele cărți poștale ilustrate românești
Vermeil Mare	Adrian Popa Gheorghe Ardeleanu Ion Dejugan Monica Muntean Ovidiu Reu	Scrisori circulate în Transilvania 1742-1867 Istoria literaturii române Viața socială a Sibiului în epoca modernă Brașovul la început de scol XX Istoria expozițiilor filatelice din România (1891-1948)
Vermeil	Mihai Cojocar Aurel Maxim Dumitru Barabulă Constantin Butiuc Constantin Milu	Catalogul mărcilor fiscale românești Poșta Principatului Moldova până în 1834 Fauna pe cale de dispariție în atenția WWF Europa în al Doilea Război Mondial First olympic games - 1896 and decennial games - 1906
Argint Mare	Lucian Mihai Valea Alina Mihaela Vlaic Nicolae Stan Valy Kost Bogdan Butnariu Dumitru Caragioiu Valerij Khomyn Liviu Pintican Vasyl Prukhnysky Florin Ene Viorel Nicolau Andrei Potcoavă	Studiul erorilor la emisiunea Mihai I Fecioara Maria în pictura veche Veșnicia satului românesc Autoportrete Centenar Crucea Roșie Crucea Roșie Automobile empire of Ford Hermann Oberth - părintele zborurilor spațiale Living indicator of nature Drum spre aștri Pelerin în Neamț Greșeli de machetare la mărcile poștale românești 1858-2005
Argint	Romeo Lucian Stoia Gheorghe Ciotină Aurel Diaconu Oleg Suhinsikyy Oleg Suhinsikyy Erwin Josef Tiglia Ștefan Balasz Dan Chiriță Cristian Stancu Alexia Georgiana Cornaci Tudor Ștefan Vlaic Ionuț Antoniu Burlacu Gabriel Călin Doros Anton Schulz Sergiu Găbureac Ioan Catană M. Tiron & M. Muntean Lucian Mihai Valea Ioan Catană Mihai Domșa Alexandru Negrea Ionut Alexandru Togorean Claudia Ionela Hincu Claudia Ionela Hincu Cătălina Violeta Radovici Georgiana Stuparu Aroon Martin	Evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor oglindită în filatelie Ștampile tarife de inflație utilizate de poșta Moldovei în anii 1992-1993 Premiere cosmice Crăciun în Ucraina Campionatul european de fotbal EURO 2012 Amintindu-ne de papa Ioan Paul al II-lea Lăcașe de cult ale religiilor din România, altele decât cele ortodoxe Salutări din Sălci Moldova Începutul explorării spațiului interplanetar Reper ale literaturii ruse Măreția pădurii Bogățiile toamnei Români celebri în Franța lui Napoleon Regensburg patrimoniul mondial UNESCO Pași prin Piatra Neamț Salutări din Bacău 110 ani de filatelie timișoreană Lexicon filatelic român Noi servim! Cluj - inima Transilvaniei Mișcarea olimpică și sportivii români Flora din România Pionieri ai aerului Mănăstirile Mărlului de Aur Olimpiadele zăpezii Regine între Reginele lumii Olimpiade 1896 - 1936 Credința nu poate fi demolată Dulcea Bucovină Biserici și mănăstiri din România Trandafirul pe cărți poștale Istoria filateliei ardelenene prin scrisori

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Palmares - clasa un panou - maturi

Punctaj	Prenume & nume	Titlu exponat
78	Ioan Catană	Bacău poșta feroviară 1870-1910
77	Gabriel Oancă	Imagini și simboluri Brâncușiene
72	Cristian Diaconu	Cometa Halley
70	Ana Gheorghiu	Cavalerii întinderilor însorite
70	Ioan Catană	Cărți poștale militare tipografiate WWI
69	Gustav-Josef Hlinka	Calea ferată Oravița - Buziaș
69	Crenguța Nicolau	Dor de Piatra Neamț
62	Sorin Gheorghiu	Flori în buchete nemuritoare
62	Ferdinand Gradl	Podurile din Budapesta
67	Paul Vasile	Centenar fotbalistic românesc
66	Paul Vasile	Jocurile Olimpice de la Beijing 2008
64	Dan G. Dimitrescu	Iuliu Popper, regele român din Țara de Foc

expoziție filatelică este echivalentă cu deschiderea ușilor unui muzeu pentru publicul vizitator. Apreciind efortul organizatorilor și exponanților a remarcat faptul că reușita acțiunilor din program nu ar fi fost posibilă fără ajutorul material oferit de Consiliul Local și sponsorii generoși. În numele colegilor din juriu (Fig. 2), precum și al filateliștilor reprezentanți de aceștia, a adresat mulțumiri tuturor celor care au sprijinit realizarea acțiunilor din program și a exprimat speranța că acest sprijin va fi amplificat în anii următori.

A urmat apoi vizitarea expoziției din sediul Primăriei municipiului Bistrița de către domnul primar, filateliști aflați la vernisaj și străinii prezenți la acțiune. Cea mai mare parte a expoziției a fost organizată la sediul Cercului Militar din municipiul Bistrița. Expoziția a cuprins 220 de fețe de panou aparținând filateliștilor din țară și din alte 6 țări din Europa și America.

Medalia de aur a fost atribuită exponatului *Fortificații săsești din Transilvania* aparținând d-lui Mircea Calu și lucrării de literatură filatelică *Primele cărți poștale ilustrate românești (1894-1905)* având ca autor pe domnul Romeo Alexandrescu. Palmaresul în extenso se prezintă alăturat. Alte comentarii privind jurizarea găsiți în pagina 35 a revistei.

Filateliștii bistrițeni au marcat această manifestare prin realizarea următoarelor materiale: afiș, catalog (Fig. 3), palmares, diplomă, insigne și un foarte frumos

plac și o ștampilă specială care marchează împlinirea a 450 de ani de la sfințirea Bisericii Evanghelice (1563-2013) din localitate (Fig. 4).

Grafica materialelor expoziției a fost realizată de dl dr. Ioan Daniliuc, căruia filateliștii bistrițeni îi mulțumesc respectuos.

Toate aceste materiale au fost acordate tuturor exponanților, membrilor juriului, invitaților și tuturor celor care au sprijinit buna organizare a acestei manifestări filatelice.

Felicitări filateliștilor bistrițeni pentru reușita deosebită a acestei manifestări și pentru continuitatea acesteia care, an de an, este tot mai prestigioasă.

Fig. 4

Schimb, cumpăr, vând timbre neobliterate cu tematica: CEPT, floră, faună; obliterate și neobliterate din România, Germania, Berlin și alte țări, cât și vederi, cărți poștale și scrisori cu ștampile de cenzură din perioada Primului și celui de al Doilea Război Mondial.

Francisc DEMENDY, str. Heine nr. 4, ap. 14, 300041 TIMIȘOARA

mica
publicitate

mica
publicitate

pagina 37 ✓

Vlad Țepeș (1431 - 1476). Domnitorul român a cărui imagine „pendulează între DOMN și DEMON”, Domnitorul care a avut o viață scurtă, zbuciumată, furtunoasă, lipsită de șansă și norocul pe care-l merita.

Vlad Țepeș în muzeele din Austria

Prof. Valentin BEREZOVSKI

Dracula voievod și principe al Valahiei Transalpine, cel mai în-verșunat dușman al turcilor - cum apare scris, în limba latină, pe un tablou descoperit în Austria, la castelul Forchtenstein-Burgenland, care-l înfățișează pe domnitorul român, în mărime naturală (Fig. 1 - Austria, cpi - carte poștală ilustrată) - este una din remarcabilele personalități ale istoriei românești, dar, în același timp, și unul din personajele cele mai cunoscute ale literaturii universale.

A cunoscut - spun istoricii - *numeroase momente de restriște și un singur răgaz al împlinirii, care a culminat cu marea campanie antiotomană din anii 1461-1462.*

Ostatec vreme de șase ani la turci (1442-1448). Pribeag în Moldova și Transilvania timp de opt ani, prizonier și deținut mulți ani grei la Vișegrad și Buda.

Din cei 45 de ani de viață, soarta i-a hărăzit doar șase ani de domnie (1448, 1456-1662, 1476). Cu alte cuvinte, *a trecut prin istoria țării, ca o cometă.* Și totuși, în acești ani puțini, a reușit să modifice structura țării, să corecteze caracterul unui popor. *A șters de praf* genuchiul țării sale și a făcut-o să stea dreaptă în fața mai-marilor vremii. A fost la fel de aspru sau la fel de drept și cu boierii, și cu mișei. În vremea domniei sale a făcut să tremure pe mulți din țările din jur. Numele său a fost rostit cu teamă și admirație, de la Răsărit la Apus. Drept urmare, adversarii săi au desfășurat o campanie de defăimare, care i-a adus renumele de Dracula (Mi #5826A-29A, #5254). Au vrut ca lumea să uite de el. Dar, numele domnitorului Vlad Țepeș a rămas ca unul din domnitorii de seamă a istoriei noastre. Totodată, el a devenit un personaj universal. A devenit un mit. Numele său a inspirat scriitori, artiști, regizori de film.

Numele său este o garanție pentru celebritate. Vlad Țepeș va trăi atât cât neamul românesc, cum spune un cronicar, *„Este conștiința noastră, o imagine care pendulează între Domn și Demon”*.¹

Demn de remarcă este că numele său a fost folosit și a rămas nemuritor în literatura națională. Figura complexă a lui Vlad Țepeș (Mi #1801, #3331, #5253) l-a atras pe cărturarul iluminist Ioan Budai-Deleanu, care a scris poemul eroi-comic *Țiganiada*; pe Dimitrie Bolintineanu (Mi #1832) în povestea istorică *Vlad Țepeș și Mircea cel Bătrân* (Mi #304, #2683, #4278); pe Vasile Alecsandri (Mi #1134, #1705, #2445, #2696) în legenda *Vlad Țepeș și stegarul*; apoi, să ne amintim de *Scrisoarea a III-a* (Mi #1196, #1310) a lui Mihai Eminescu² și de invocația voievodului:

¹ Anghel, Carmen - *Domn și Demon*, Jurnalul Național, ediție de colecție, 20 martie 2006

² Este evocat printr-o serie de mărci poștale: Mi #952, #1196-1200, #1308-12, #1704, #2288, #3262, #4556, #5458-61, #6605.

Fig. 1

Fig. 2

Cum nu vii tu, Țepeș Doamne, ca punând mâna pe ei

Să-i împarți în două cete. În smintîți și în mișei

Și în două temniți largi cu de-a sila să-i aduni
Să dai foc la pișcărie și la casa de nebuni!

Peste ani, Alexandru Macedonski (Mi #5844) invoca și el (1882), *virtutea dreptății a falnicului domnitor:*

Țepeș, Țepeș, lasă-ți groapa
Să mai vii și pe la noi.

Vlad Țepeș a fost un personaj care a ▶▶▶

inspirat și pe unii pictori români și străini. La noi, Theodor Aman (Mi #1585) l-a prezentat în compozițiile istorice: *Vlad Țepeș și solii turci*; *Boierii surprinși la ospățul de trimeșii lui Vlad Țepeș*; *Bătălia cu faclă a lui Vlad Țepeș*.

Afară, chipul său poate fi văzut pe o frescă aflată la Palatul Medici, apoi pe câteva gravuri aflate în Germania, la Lübeck și Nürnberg, realizate în sec. XV și XVI.

La 10 iulie 2010, a fost organizată la Muzeul Național de Artă al României în colaborare cu *Kunstorisches Museum* din Viena și *Schloss-Ambras* din Tirol, unde se află expuse portrete ale domnitorului Vlad Țepeș, o expoziție de artă care a fost deschisă până în luna octombrie. Genericul expoziției a fost *Dracula-voievod vampir* (Fig. 2 - Mi #5253-4). De asemenea în Fig. 2 (marca poștală cu valoarea nominală de 400 L - Mi #5253) este redată imaginea portretului lui Vlad Țepeș ce se află la *Kunstorisches Museum* din Viena, iar în cpi din Fig. 3 pe cea aflată la *Schloss-Ambras* din Tirol.

Deși multe s-ar putea spune despre acest domnitor *unul din marii generali care a comandat armatele românești*, cum afirmă Nicolae Bălcescu

Fig. 3

(Mi #1132-5, #1413-4, #1701, #2694), iar istoricul acad. Constatin C. Giurescu spunea: „*Meritul cel mare a lui Vlad Țepeș de a fi contribuit la acțiunea de păstrare a ființei statului muntean. Tot același mare istoric a mai spus: Vlad Țepeș ocupă un loc de cinste și de mare însemnătate în Panteonul voievozilor români apărători de țară și iubitori de popor.*”

Divizia 2 Munte în Caucaz

ing. Emanoil SĂVOIU

La 20 august 1942 Divizia 2 Munte ajunge la Malke în Caucaz, iar în jur de 1 noiembrie 1942 în zona Alagir - Ordjonidze ¹.

Din această ultimă perioadă prezint un întreg poștal sovietic cu marcă fixă de 20 KOP. (Mi #P161) folosit de un militar din Batalionul 8 Vânători, Compania a 2-a, Divizia 2 Munte, care se constituie într-un exemplu foarte frumos de utilizare a unui întreg poștal sovietic de către poșta militară românească.

Expeditorul a *românizat* titlul francez al întregului poștal sovietic (CARTE POSTALĂ) completând și tipul, „militară” și desenând cu cerneală și un mic simbol peste stema URSS-ului.

Această unitate era pendinte de Oficiul poștal militar nr. 11 (2 noiembrie 1942)². Cartea poștală mai este oblemărită și cu ștampila Batalionului 8 Vânători de munte și cu „POSTA MILITARA CEN-

ZURAT” în dreptunghi.

Din campania din Caucaz (Rusia) acesta este singurul între poștal sovietic cunoscut a fi folosit de ostașii români.

Cartea poștală a ajuns la Sibiu la 9 DEC 42 (francatură mecanică).

¹ Marinescu, Călin ing. - *Istoricul poștei militare române 1859-2000*, București 2000, p. 178

² *Ibidem*, p. 242

Revista presei

PAOLO GAZZERA (www.filatelia-gazzera.com), ne propune spre achiziționare, în *Giornale della occasione* n. 4, o serie de materiale. Comenzile, până la 10 decembrie 2013, la: contact@filateliagazzera.com.

PHILATELISTISCHE PRESSE, exponat realizat de Mihai Bauer (Hanovra), ne prezintă pe 72 file o

trecere în revistă a presei filatelice din Germania și alte 11 țări europene (Bulgaria, Grecia, Luxemburg, Cehia, Elveția, România, Franța, Austria, Polonia, Uniunea Sovietică, Danemarca). Filateliei din România îi sunt rezervate 4 pagini, din care o pagină este dedicată revistei philatelica.ro. (dnd)

Să învățăm filatelie: ANTARCTICA (V)

Zoltán MORE

Teritoriile Antarctice Franceze

Franța deține un sector propriu în Antarctica, denumită Terre Adelie, nume ce a fost atribuit în onoarea soției marelui explorator francez, Dumont d'Urville, cel care a descoperit această coastă.

Întrega activitate de cercetări este condusă de Institutul Polar Francez „Paul-Emil-Victor”. Cercetările sunt sprijinite de mai multe universități și institute, cum ar fi CNRS, a cărui laborator de glaciologie și geofizică trimite pe membrii săi în expedițiile antarctice.

Stațiile antarctice utilizate sunt:

1. DUMONT D'URVILLE (Terre Adelie) - Fig. 39

66° 40' Sud - 140° 01' Est

2. CONCORDIA (stație franco-italiană) - Fig. 40

75° 45' Sud - 123° 00' Est

3. DOME C (stație temporară, nu are oficiu poștal propriu, corespondența tranzitează prin stația Dumont d'Urville).

S-a ajuns la a 63-a expediție. Aprovizionarea bazelor se face prin nava expediționară L'ASTROLABE (Fig. 41), care face mai întâi un voiaj la Hobart, Tasmania (Australia), iar de acolo, 3-4 voiaje dus-întors la stația Dumont d'Urville.

Aceste curse sunt complete și cu zboruri aeriene către bază și de aici mai departe către stațiile Concordia, Dome C, baza italiană Mario Zuchelli. Se folosesc avioane tip BASLER BT (Fig. 42) și TWIN OTTER (Fig. 43).

Sunt organizate de asemenea mai multe raiduri cu vehicule pe șenile, către baza Concordia (Fig. 44).

Pentru descărcarea navelor și transportul materialelor și a personalului de la nava, care acostează în larg, sunt folosite elicopterele escadronului ADELICOP (Fig. 45).

Având în vedere ca stația Dumont d'Urville are pistă de aterizare unde sosesc și sacii de corespondență, picurile autoadresate pot fi trimise la adresa: *Monsieur Le gérant postal de la station Dumont d'Urville, Terre Adelie, District Terre Adelie, Terres Antarctiques Françaises, via F-95700 Orly, CTC OM, France*. Francatura în valoare de 1 € cu mărci ▶▶▶

Fig. 39

Fig. 40 - A 62-a expediții franceze comună cu cea de a 27-a expediții italiene

Fig. 41

Fig. 42

Fig. 43

Fig. 44

Fig. 45

poștale din TAAF. Mărci poștale TAAF se pot cumpăra de la adresa: *Service Philatelique des TAAF, 34 Bd. Sebastopol, 75004 Paris*, plata făcându-se prin ordin bancar având ca destinatar *Monsieur Le regisseur des recettes des TAAF*.

Nava expediționară *L'Astrolabe* se poate contacta în portul său de domiciliu Brest, dar e mai simplu

prin *Oceanian Maritime Service, POBox 1720, Hobart, 7001, Terres Australes et Antarctiques Françaises*, unde se află deseori în perioada noiembrie-martie a fiecărui an.

Zoltán MORE, născut la 26 mai 1944, licențiat în arte muzicale. Preocupări filatelice: filatelie polară în toate formele. Contact: more.zoltan@yahoo.com.

Toamnă filatelică ieșeană

În perioada 27-29 septembrie 2013 s-a desfășurat la Iași manifestarea pentru copii și tineret intitulată *Toamnă filatelică ieșeană*, pe care organizatorii - Oficiul Județean de Poștă - Iași, Societatea Filatelică „Moldova” - Iași și AFFR - doresc să o permanentizeze.

În prima zi a avut loc inaugurarea ghișeului filatelic al *Romfilateliei* din Municipiul Iași la oficiul poștal Iași-8, unde a funcționat o ștampilă ocazională în machetarea autorului acestor rânduri. Într-un adevărat *joint venture*, în care meritul principal l-a avut reprezentanta Poștei, doamna expert responsabil ing. Laura Gabriela Limbău, s-a făcut o bună propagandă în favoarea filateliei în rândul copiilor veniți în grup organizat cu clasa și învățătorul, în rândul elevilor mai mari veniți singuri sau însoțiți de părinți cât și printre turiști - români și străini - aflați în trecere pe esplanada Palatului Culturii unde organizatorii au instalat un cort de 50 m², devenit uneori chiar neîncăpător pentru participanți.

Acțiunea filatelică s-a desfășurat pe *workshop*-uri, la care filateliștii ieșeni Florin Patapie - Raicu, Gabriel Mărgineanu, Andrei Pavel, Eduard Marta, Radu Dănilă, Cornel Brisan au conferențiat pe teme filatelice. Cu *priză* la copii s-au dovedit prezentările domnilor Mihai Ungurean la tema *Personaje literare* și Nicolai Ianovici cu timbre din toată lumea ilustrând eroi din filmele lui Walt Disney. Colegul Anton Guinea a promovat domeniul de colecționare al numismaticii prin prezentarea de monede și bancnote românești și străine, iar Dorin Stolerchiuc de la A.F.

Suceava și colecționarul Jim Ballantine din Marea Britanie împreună cu soția Mioara Ballantine au susținut dialoguri pe subiecte filatelice, numismatice și cartofile.

Copiii le-au fost oferite cadouri constând în timbre, întreguri poștale pe care au aplicat ștampila ocazională, ilustrate, mapa și pliantul de prezentare a evenimentului, cărți de povești, iar cei mai mari au primit și exemplare ale buletinului informativ al AFFR; s-a organizat o tombolă pentru copii, unde s-au câștigat plcuri cu timbre, clasoare și cărți. Consiliul Județean Iași, Primăria Municipiului Iași și Asociația *Bendis* au fost principalii sponsori ai manifestării.

Florin PATAPIE - RAICU

Galeria celebrităților botoșănene (XIX)

dr. Gică MARIȚANU

George SION (1822-1892) 1 octombrie 2012 - 120 de ani de la moarte

Memorialistul, poetul și traducătorul George Sion s-a născut la 22 mai 1822, în localitatea Mamonița din județul istoric Dorohoi, fiind unul dintre numeroșii copii pe care paharnicul Ioniță Sion i-a avut cu Eufrosina, fiica lui Gheorghe Schina, unul dintre fondatorii Eteriei.

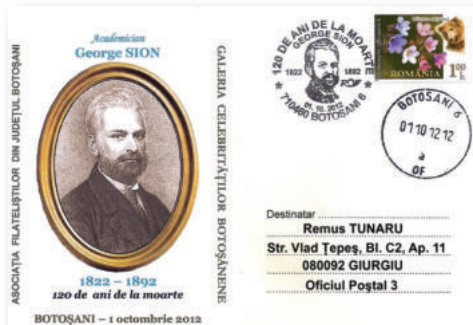
Și-a început studiile în particular cu un dascăl rus, apoi cu unul grec și le-a continuat în perioada 1837-1839 la Colegiul „Sf. Sava” din București, unde a fost coleg cu Dimitrie Bolintineanu.

În 1842 s-a mutat la Iași, unde cu ajutorul lui Vasile Pogor, a obținut o slujbă de copist la Departamentul Dreptății. În scurt timp a ajuns funcționar la Departamentul din Lăuntru. Participând la diverse întruniri literare și audiind cursuri la Academia Mihăileană, Sion devine din ce în ce mai pasionat de lectură și începe să scrie poezii. Din nefericire, poemul *Viitorul*, considerat subversiv, îi va aduce destituirea din funcție și includerea pe lista proscrișilor în condițiile în care nu participase efectiv la mișcarea pașoptistă din Moldova. Forțat de împrejurări, pleacă în Transilvania și ia parte la adunarea de pe Câmpia Libertății de la Blaj, după care se îndreaptă spre Bucovina rămânând la Cernăuți până în 1849 când se întoarce la Iași. Aici ocupă funcția de șef al Secției I din Departamentul Averilor Bisericești și Învățăturilor Publice, iar în 1855 devine membru al Divanului de întărituri. În 1857 se stabilește la București și după ce activează succesiv ca membru al Curții Criminale și al Curții Apelative, în 1866 este numit în funcția de director general la Regia Monopolului Tutunurilor.

Debutul efectiv în literatură a lui Sion s-a produs în 1844 cu traducerea din grecește a tragediei *Achilleus* de Athanasie Christopoulos. Au urmat numeroase traduceri ale unor scrieri istorice, note de călătorie, poeme și piese de teatru.

Ca poet, deși în epocă era un autor popular, Sion a abordat, fără a străluci, lirica epică, satirică, erotică și de meditație, publicând câteva volume de versuri: *Ceasurile de mulțemire a lui Gheorghe Sion* (1844), *Din poeziile lui George Sion* (1857), *Himnuri pentru Crucea Roșie* (1877). Dintre poezii, cele mai cunoscute au fost: *Limba Ronânească* (*Mult e dulce și frumoasă, / Limba ce vorbim, / Altă limbă armonioasă / Ca ea nu gasim*), *Plugușorul* și romanța *Hora nouă*, pusă pe muzică de Alexandru Flechtenmacher.

Ca autor dramatic, a scris comedia *Influența morale* (1869), piesa patriotică *La Plevna!* (1878) și volumul *Dramatice* (1879) care a fost premiat de Academie, iar în co-

laborare cu Matei Millo a realizat prelucrări ale pieselor de teatru *Hagi Eni de la Galatz* și *Femeiușcă dracului*.

Memorialistica lui Sion a fost destul de bine primită de critica de specialitate.

Febrila activitate dedicată creației literare a fost dublată de implicarea lui în susținerea scriitorilor autohtoni, prezentând în premieră *Țiganiada* lui Ion Budai-Deleanu, prefăcând scrieri aparținând lui Gr. H. Granda, Dimitrie Petrino, Carol Scrob, Nicolae Milescu, îngrijind ediții ale operelor lui Dimitrie Cantemir, Dimitrie Bolintineanu și inițiind ridicarea unor busturi ale foștilor săi prieteni Vasile Alecsandri și A. I. Cuza.

Cu aceeași pasiune a desfășurat o susținută activitate publicistică editând în 1859, împreună cu G. Baronz, foaia politică, literară și științifică *Zioa*, iar în 1860 *Revista Carpaților* unde a semnat numeroase articole pe teme culturale, economice, politice, sociale.

Bogata carieră literară a lui Sion a fost apreciată de contemporani și în consecință a fost ales *Membru onorariu* al Societății de Medici și Naturaliști din Moldova, al Astreii și al Societății Junimea din Cernăuți, iar la 16 septembrie 1868 a fost onorat cu titlul de membru al Societății Academice Române.

Academicianul George Sion a încetat din viață la 1 octombrie 1892, la București, fiind regretat în special de fiica sa Marica, devenită soția lui Mateiu I. Caragiale.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 234-235.

Sion, George, *Poezii. Suvenir contimpurane*, Editura Minerva, București, 1973.

Marcu TAINGIU-MOLDOV (1907-1966) 16 octombrie 2012 - 105 ani de la naștere

Scriitorul avangardist Marcu Taingiu, cunoscut în literatura română sub numele de Moldov, s-a născut la 16 octombrie 1907 la Dorohoi, într-o familie de evrei cu o situație materială precară, în care tatăl său Herșcu Taingiu era comerciant, iar mama, Freida Taingiu, era casnică.

Copilăria și-a petrecut-o în orașul natal în care a urmat cursurile primare și gimnaziale, în 1923 urmându-se printre absolvenții celebrului Gimnaziu de băieți „Gr. Ghica VV”.

După absolvirea gimnaziului se încadrează ca funcționar la cunoscuta firmă dorohoiană Zimmer, unde este apreciat mai ales de angrosiștii de vin și ►►►

de ulei pentru că le scria petițiile adresate oficialităților, dar tot timpul liber îl dedică literaturii. Deși foarte tânăr, beneficiind de un accentuat simț al umorului și un talent actoricesc deosebit, activează, în această perioadă, în efemera grupare teatrală de avangardă „Insula”, condusă de Armand Pascal. Însă, ieșirea din anonimat și adevărata consacrare ca om de literă a autodidactului Marcu Taingiu au fost asigurate de lunga și trainica prietenie pe care a avut-o cu Alexandru Binder, cunoscut sub numele de Sașa Pană, pseudonimul său literar.

Sașa Pană luând în considerare înclinațiile actoricești ale lui Marcu Taingiu, pe care îl considera *un prieten cu idei literare și revolte, un entuziast al ineditului, un subtil ironist*, organizează la Dorohoi, cu succes, o șezătoare „de artă și literatură nouă” din ale cărei dezbateri se va naște, în 1928, revista literară de avangardă *Unu* și mișcarea cu același nume. Revista nonconformistă cu accente suprarealiste primea cu *valuri de invective, glume și pseudoglume și rareori câte un cuvânt înțeleghător*, era editată în tipografia „Gazetei Dorohoiului” pe cheltuiala lui Sașa Pană al cărui principal colaborator, Marcu Taingiu, asigura paginația revistei, caracterul de literă și numeroase texte pe care le-a semnat inițial cu pseudonimul *Moldov*, ulterior semnând și *M.T.*, *Moldovanu*, *Sempronius*, *Mac Tobacco*. Debutul lui *Moldov* cu schița *Șmaie*, publicată în primul număr al revistei *Unu*, va fi marcat de plângerea depusă la tribunalul de singurul angrosist dorohoiian, supărat că articolul atingea onoarea soției sale dar care a renunțat la acuze după ce autorul a schimbat numele personajului principal în *Snax* și a plătit daune simbolice reclamantului.

În 1929, dr. Alexandru Binder (Sașa Pană), care devenise medic militar, se mută la București unde își avea serviciul și îl ia cu el pe *Moldov* care se va ocupa în continuare de apariția bucureșteană a revistei *Unu*, semnând o rubrică de critică a nedreptăților sociale, publicând încercări literare sub titlul generic *Oglinzi*, o serie de schițe reunite sub numele *Linii frânte* și începutul unui roman intitulat *Alfabet*.

În 1932, parodiind alegerile parlamentare, prin publicarea unui manifest *Către țeară* care cerea alegătorilor să voteze lista fictivă a candidaților *Partidului Unu*, un partid imaginar, se declanșează o reacție exagerată

din partea autorităților și odată cu apariția numărului 50, după cinci ani de existență, este anunțată încetarea activității publicistice a revistei *Unu*.

În 1935, *Moldov* s-a stabilit la Iași unde, la 1 septembrie, s-a căsătorit cu Malvina Aronovici. Printre invitații s-a numărat și vechiul său prieten - Sașa Pană, care i-a tipărit cu această ocazie volumul *Repertoriu*, ilustrat de Victor Brauner, ce cuprindea schițele *Linii frânte* publicate de *Moldov* în revista *Unu* în cei cinci ani de apariție. Cu același prilej, a fost editat nr. 51 al revistei *Unu*, având un motto original: *Număr subțire / Când Moldov e mire*.

În același an, numele prozatorului *Moldov* apare alături de cele ale lui Urmuz, Ilarie Voronca, Ștefan Roll, Geo Bogza, Aurel Zaremba într-un articol dedicat mișcării de avangardă din România, publicat în revista berlineză *Der Sturm*.

Scriitorul avangardist *Moldov* a încetat din viață la 20 decembrie 1966, la Baltimore, S.U.A.

Referințe:

Mandachi, Dorina; Mandachi, Ilarion, *Personalități dorohoiene*, Editura Agata, Botoșani, 2007, p. 123-125.

Mincu, Marin, *Avangarda literară românească*, Editura Minerva, București, 1983, p. 679.

Pană, Sașa, *Născut în '02*, Editura Minerva, București, 1973, p. 226-232.

Straje, Mihail, *Dicționar de pseudonime*, Editura Minerva, București, 1973, p. 455.

Francisc ISZAK (1827-1907) 16 octombrie 2012 - 185 de ani de la naștere

Medicul curant de la Botoșani al lui Eminescu, dr. Francisc Iszak, s-a născut la 16 octombrie 1827, în comunitatea evreiască din Lembergul Galiției. A urmat medicina la Viena și a fost unul dintre protagoniștii revoluției polone de la 1848, făcând parte din Garda Academicienilor din Lemberg.

Aflat pe lista proscrisilor supuși persecuțiilor politice din Galiția, în 1851 se refugiază în România, la Herța în județul istoric Dorohoi. Aici a practicat medicina până în 1854 când, pentru a-și completa studiile, pleacă în Bavaria, la Würzburg. În 1857, susținând teza *Disertatio de cystis ovarii*, a obținut titlul de Doctor în chirurgie și obstetrică urmând apoi, timp de un an de zile, cursuri de perfecționare la Viena.

La revenirea în țară, în 1858, a obținut permisul de liberă practică și a profesat câțiva ani la Iași după care s-a stabilit la Botoșani, unde a rămas până la sfârșitul vieții. Aici, s-a făcut repede remarcat profesional și, în 1861, obține un post la Spitalul Sfântul Spiridon, iar în 1863 a fost numit medic primar al orașului Botoșani.

În 1877, participă la Războiul de Independență în calitate de medic militar cl. I în Regimentul botoșănean 16 Dorobanți și se face remarcat prin înființarea unui spital pentru *căutarea răniților ostași români*.

În perioada 1887-1888, în care Eminescu a locuit la Botoșani, la sora sa Harieta, Dr. Iszak i-a acordat asistență medicală, numărându-se printre apropiații poetului.

Numit de Nicolae Iorga „doctorul fără arginți”, Francisc Iszak a respectat și a iubit meleagurile adoptive, bucurându-se de popularitate pentru competențele sale profesionale și sensibilitatea pe care o avea pentru pacienții nevoiași.

Dr. Francisc Iszak a încetat din viață la 1 februarie 1907, la Botoșani, mormântul din cimitirul „Eternitatea” fiindu-i străjuit de un mic monument care îi marchează cu pioșenie memoria.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 144.

Mihail D. HANGAN (1897-1964) 29 octombrie 2012 - 115 ani de la naștere

Profesorul universitar cu doctorat în ingineria construcțiilor Mihail D. Hangan s-a născut la 28 octombrie 1897, la Botoșani unde și-a petrecut copilăria, a urmat cursurile primare și a frecventat cursurile Liceului „A.T. Laurian”.

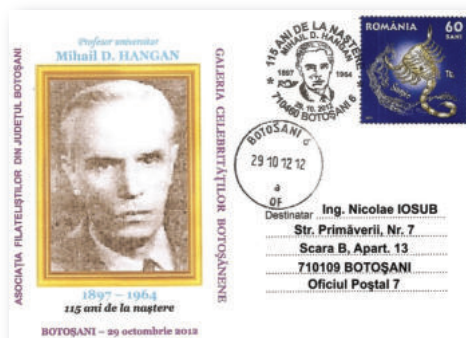
După susținerea bacalaureatului, în 1916, s-a înscris la Școala Națională de Poduri și Șosele din București pe care a absolvit-o în 1922. Imediat după absolvire a obținut o bursă de studii în străinătate care i-a permis să urmeze cursurile Școlii superioare de electricitate din Paris pe care le-a finalizat cu brio în 1925.

Revenit în țară, optează pentru o carieră didactică universitară pe care a început-o în 1926 la Școala Politehnică București unde, în 1929, a fost însărcinat să predea și să dezvolte cursul de *Beton Armat*. Și-a continuat cariera universitară la Institutul de Construcții București, Facultatea de Construcții Civile și Industriale obținând succesiv titlurile de conferențiar în 1931 și profesor în 1938. Tot în 1938 a obținut titlul de Doctor în ingineria construcțiilor, după susținerea tezei de doctorat intitulată *Contrația betonului și influența sa asupra aderenței*.

În scurt timp a devenit primul șef al Catedrei de *Beton Armat* din cadrul Institutului de Construcții și fiind preocupat de cercetarea în domeniile rezistenței materialelor și a betonanelor, a pus bazele primului Laborator de Beton Armat din România.

Proiectând și executând o serie de lucrări de construcții civile și industriale de mare complexitate, între 1940-1946 a deținut funcția de director general al construcțiilor din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice.

Rezultatele laborioasei sale activități de cercetare

în domeniu au fost publicate în numeroase reviste de specialitate din țară și din străinătate, o mare parte dintre acestea fiind reluate într-o serie de lucrări, adresate îndeosebi specialiștilor, printre care s-au numărat: *Sur les efforts de glissement* (1930), *Probleme actuale în tehnica betonului armat* (1945, 1955, 1957, 1958), *Construcții de beton armat* (1963), *Poduri industriale de beton armat* (1967).

Profesorul universitar, Doctor în ingineria construcțiilor, Mihail D. Hangan a încetat din viață la 13 octombrie 1964, la București.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 124.

Mihai S. URIGIUC (1927-2009) 1 noiembrie 2012 - 85 de ani de la naștere

Președintele de onoare al Secției Botoșani a Societății Numismatice Române, economistul Mihai Urigiuc s-a născut la 1 noiembrie 1927 în comuna Leorda, județul Botoșani, ca fiu al ceferistului Sava Urigiuc.

Și-a petrecut copilăria în comuna de baștină unde a urmat și cursurile primare, iar prin mutarea familiei la Iași, în interesul serviciului tatălui său, și-a continuat pregătirea aici, frecventând cursurile gimnaziale și pe cele ale învățământului profesional.

După terminarea cursurilor profesionale, a lucrat ca strungar la I.M.A. Botoșani, instituție pe care o va conduce mai târziu în calitate de director, unde s-a remarcat prin profesionalism și reale aptitudini pentru inovația tehnică. Astfel, a brevetat o invenție și o serie de inovații care priveau eficientizarea unor utilaje agricole și ofereau soluții de optimizare a unor tehnici de prelucrare a produselor agricole.

În paralel, a desfășurat o intensă activitate propagandistică în favoarea noilor autorități comuniste și ca urmare, în 1948, a fost numit în funcția ►►►

de reprezentant al guvernului pentru Județul Botoșani, iar pentru succesele repurtate în activitatea profesională a fost desemnat ca membru al delegației Republicii Populare Române pentru schimburile cultural-profesionale cu U.R.S.S. În același context, fiindu-i remarcate calitățile de bun organizator, a fost învestit în funcția de primar al orașului Suceava.

Între timp, Mihai S. Urigiu urmează cursurile Facultății de Studii Economice din Iași, iar după absolvire se întoarce la Botoșani, unde ocupă funcții de conducere în mai multe întreprinderi.

„Farmecul vieții”, pentru Mihai S. Urigiu, a constat însă în pasiunea de a colecționa și a conserva artefacte arheologice, documente originale cu valoare istorică, piese numismatice și filatelice rare, pasiune descoperită în perioada ieșeană a studiilor profesionale când, conjunctural, a intrat în posesia unei valoroase colecții filatelice. A început să consulte literatura de specialitate, creându-și o solidă pregătire teoretică în domeniile enunțate anterior și ori de câte ori avea ocazia frecvența colecționarii rumiți din orașele în care și-a desfășurat activitatea.

La Botoșani, în 1970, constatând că numismatica era practică sporadic și cu titlu strict personal, decide împreună cu un alt colecționar de marcă, medicul stomatolog Petre Neamțu, înființarea Cercului pasionaților de numismatică. Activitățile desfășurate în cadrul cercului au avut imediat răsunet și pentru a putea căpăta girul Societății Numismatice Române pentru demersurile sale, la 22 septembrie 1972, Mihai S. Urigiu devine membru cotizant al acesteia, primind legitimația cu nr. 462. După aproape 12 ani de la înființarea cercului, în luna septembrie a anului 1982, în prezența delegaților Comitetului Executiv al S.N.R., Aurică Smaranda și Ioan Dogaru, a avut loc ședința de constituire a Secției Numismatice Botoșani și alegerea lui Mihai S. Urigiu în funcția de președinte al acesteia.

Încă de la înființare activitățile Secției au cunoscut o ascensiune continuă prin eforturile președintelui Mihai S. Urigiu de a le integra în manifestările culturale desfășurate în municipiu, prin organizarea a

numeroase expoziții tematice, prin editarea unor medalii și insigne omagiale, prin promovarea colaborării cu alte secții din țară și realizarea unor proiecte comune. De asemenea, Mihai S. Urigiu a condus organizarea ediției a IV-a a Simpozionului Național de Numismatică care s-a desfășurat la Botoșani în mai 1987, iar împreună cu Elena Condrei a inițiat acordarea Premiilor „Teiul de aur” și „Teiul de argint”.

La 12 decembrie 1999, acuzând deteriorarea stării de sănătate, a solicitat Adunării generale retragerea din funcția de președinte al Secției Numismatice Botoșani, solicitare aprobată de cei 98 de membri care, în aceeași ședință, au votat în unanimitate ca lui Mihai S. Urigiu să-i fie acordat titlul de Președinte de Onoare al Secției Botoșani a Societății Numismatice Române.

Meritele incontestabile pe care le-a avut în evoluția numismaticii și filateliei botoșănene au fost recompensate cu numeroase distincții, printre care s-au numărat: Insigna de aur a A.F.R., medalia „150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu”, medalia S.N.R. „120 de ani de la trecerea în eternitate a lui Mihai Eminescu”, iar în 2007, la împlinirea vârstei de 80 de ani, i-a fost acordat titlul de „Membru de Onoare al Societății Numismatice Române”.

Economistul Mihai S. Urigiu a încetat din viață la 17 noiembrie 2009, la Botoșani.

Avram Iancu și tribunii săi

În colecția orașului Cluj-Napoca se află cunoscuta sculptură a lui Ilie Berindei - *Avram Iancu și tribunii săi (Eroi ai Revoluției de la 1848)*. Sculptura are o înălțime de 24,54 m și un diametru de 18 m fiind realizată în bronz și granit.

Acestui monument Poșta Română i-a dedicat un întreg poștal (cod 140/94), unde în prim plan apare sculptura realizată de Ilie Berindei, iar în plan secund Catedrala „Sfântul Mihail” din Cluj-Napoca.

Sculptorul Ilie Berindei¹ s-a stabilit la Geneva (1982), specializându-se la Școala Superioară de Arte Vizuale. Opera sa este influențată de arta populară românească și zona folclorică a Apusenilor.

Gheorghe TUDOR

¹ Țarălungă, Ecaterina - *Enciclopedia identității românești, Personalități*, Ed. Litera, 2011, p. 90

Bacău, 30 septembrie

Stimate Domnule
Mircea Mureșan

Cluj, 26 august 2011
Mult stimulate Domnule Dan Dobrescu,
Am primit cu multă plăcere revistele philatelica.ro nr. 3(14) - mai-iunie 2011 și vă mulțumesc pentru coincidența că aceasta s-a suprapus cu aniversarea a 86 de ani. Încă odată vă mulțumesc din suflet și vă mărturisesc că am stat mult pe gânduri să vă împărtășesc sau nu un secret personal.

Datorită faptului că am primit revista într-un moment de cum-până a vieții mele și a avut un efect miraculos de remontare psihică, mă face să vă împărtășesc acest secret.

În 2008 am fost operat pentru un cancer la prostată. În 2010 au apărut metastaze pentru care și în prezent sunt în tratament la Institutul Oncologic din Cluj. Sunt conștient de evoluția bolii și datorită durerilor provocate și dificultăților de mers.

Lupt însă din toate puterile, să nu mă las doborât. La acestea contribuie familia, prietenii și nu exagerez pasiunea filateliei și maximafiliei.

Așa cum se cunoaște, viața filatelică inclusiv maximafilia, cunoaște o perioadă de stagnare, expozițiile fiind tot mai rare.

Dar această situație nu o găsim numai la noi, în România, ci se pare că a cuprins și alte țări. Ca o confirmare a celor afirmate, am primit zilele trecute, o circulară a Asociației Portugheze de Maximafilie (APM), în calitate de membru al Asociației, prin care sunt înștiințat că Asociația își suspendă activitatea.

Consider că această informație ar putea fi inserată în revista philatelica.ro, nu pentru a descuraja pe maximafilisti de la noi, ci din contră, pentru ai atenționa să continue strădaniile de afirmare pe plan național și internațional, luându-l ca exemplu pe dr. Valeriu Neaga, în trecut, și în prezent strădaniile și succesele Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” (președinte - general (r) Vasile Doroș, secretar - ing. Mihai Ceucă).

Rămânând al D-Voastră recunoscător;

dr. Petru Pitea

Exprimându-ne din nou regretul pentru trecerea în ne-ființă a Dr. Petru Pitea, va sugerez să vizionați blogul Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” (<http://srmdvn.blogspot.ro>) unde veți găsi anunțul nostru privind acest trist moment, dar și condoleanțele trimise cu atâtă operativitate și sincere regrete ce au fost transmise de către: dl Nicos Rangos din Cipru, fost președinte al Comisiei FIP de Maximafilie, dl George Constanturakis din Canada, actualul președinte al Comisiei și doamna Anny Boyard din Franța, secretară a Comisiei FIP de Maximafilie.

Am fi onorați să transmitem aceste condoleanțe membrilor familiei și colegilor filателиști din Cluj-Napoca.

Dumnezeu să-l odihnească în pace !

Vasile DOROȘ

Dr. Petru Pitea la lansarea volumului „80 de ani de activitate filatelică organizată la Cluj” alături de Mircea Mureșan

Dr. Petru Pitea la Expoziția filatelică națională EFIRO 2004 alături de maximafilisti: dr. Ioan Daniliuc, prof. Mihai Semenov, Nicos Rangos (Cipru), ing. Coriolan Chiriches

Un președinte superficial

Dan N. DOBRESCU, AIJP

Consultând secțiunea *evenimente filatelice* de pe *site-ul* Companiei Naționale Poșta Română (<http://www.posta-romana.ro/posta-romana/centru-de-presa/evenimente/EVENIMENTE-FILATELICE.html>) constatăm că, urmare a solicitării președintelui FFR, a fost aprobată ștampila poștală ocazională dedicată aceluiași eveniment, la aceeași dată și la același oficiu poștal (Fig. 1).

Cu toate acestea sub semnătura aceluiași președinte al FFR, urmare a adresei FFR nr. 54/01.08.2013, se aprobă încă o ștampilă poștală ocazională dedicată aceluiași eveniment, la aceeași dată și la același oficiu poștal (Fig. 2).

Dacă ar fi trăit regretatul prof. Dan Anghelescu o astfel de situație ar fi fost evitată. Dar astăzi un președinte superficial înconjurat de o echipă a căreia îi lipsește acuratețea devine nefrecventabil.

Fig. 1

Fig. 2

Bazooka

urmare de pe coperta 1

La vremea respectivă i-am propus conducerii „sereleului” să mă acționeze în justiție dacă se consideră nedreptățită. Nu a avut loc nici un proces.

Protejații miniștrilor de la Comunicatii bat câmpii cu grație, jig-nesc fără rost. Trec peste aceste mici măgării, dar nu pot accepta cum ministerul lui Dan Nica uită de existența legii și a bunului simț. În urmă cu mai bine de trei luni am trimis o scrisoare pentru a afla ce măsuri s-a luat în cazul „Mărcineanu”, dar Nica&Co. au uitat să ne răspundă, deși legea privind accesul liber la informație îi obligă să se achite de obligațiile legale în termen de o lună.

Halal ministri! Halal ministru! Halal democrație! Halal societate, care acceptă asemenea specimene în fruntea unor instituții care, chipurile, reprezintă țara și neamul românesc peste hotare! Și, să nu fiu acuzat de ipocrizie îi citez pe șefii „sereleului”, care susțin că *produsele filatelice românești sunt un ambasador al României la nivel mondial și în care filatelia este un mijloc de comunicare fără bariere de orice natură. Timbrul trebuie să devină un mijloc de educație a generațiilor următoare, un punct de reper al culturii și valorilor românești.*

Am umplut acest spațiu redacțional fără dușmănie, dar plin cu tristețe și dezamăgire.

Expoziția MaxiFrance 2014

MaxiFrance 2004 (<http://philapoitiers2014.online.fr/Compose.php/maxifrance>) este un campionat european de maximafiliile organizat de Societatea maximafiliștilor francezi (<http://www.maximaphiles-francais.fr>) în perioada 1-4 mai 2014, la Poitiers (Franța), desfășurându-se după un regulament ce poate fi consultat la adresa de *web site* www.ffap.net/...rs_2014/Reglement_MaxiFrance_2014.pdf.

Expozanții români pot participa cu 5-6 exponate (un singur exponat pentru un expozant). Nu pot participa exponate care au fost medaliat cu o medalie de Aur la o expoziție națională.

Exponatele pot fi de maximum 5 cadre a câte 16 foi. La cererea de înscriere (<http://www.maximaphiles-francais.fr/Maxifrance-Poitiers-2014-c-est>) se vor atașa copii după diplomele obținute anterior în țară și străinătate, precum și copia paginii cu planul exponatului. Nu se primesc exponate în premieră, iar cele de *un nou* vor fi admise doar în clasa în afara concursului.

Cererile de înscriere vor fi trimise subsemnatului (vivi.doros@yahoo.com) până la data de 10 decembrie 2013. Taxa de participare este de 20 €/pănou, care va fi plătită după ac-

ceptarea exponatului. Pentru exponatele de tineret participarea este gratuită.

Confirmarea de participare va fi comunicată până la 15 februarie 2014. Exponatele admise vor fi trimise, până la data de 20 aprilie 2014, la adresa: Franța - France, POITIERS 2014, 2 rue de Berry 86170 AVANTON, personal de către fiecare expozant participant. Cei care participa personal, pot prezenta exponatele direct comitetului de organizare până în dimineața zilei de 30 aprilie 2014.

Pe timpul expoziției sunt luate măsuri de pază și securitate, fiind recomandat ca exponatele să fie asigurate.

Pentru cei care doresc să participe personal la manifestările filatelice de la Poitiers (vernisaaj, excusie, dineu de palmares, simpozion) vă stau la dispoziție cu informațiile necesare.

General de brigadă (r)
Vasile DOROS
pagina 47 ✓

Muzeul Tehnicii Populare Dumbrava Sibiului al Complexului Național Muzeal „ASTRA”, 50 de ani

Alături de evenimentele ce vor fi cuprinse în agendă pe tot parcursul anului, Asociația Filateliștilor din județul Sibiu, în colaborare cu Primăria Municipiului Sibiu și Complexul Național Muzeal „ASTRA”, a organizat o expoziție dedicată acestui eveniment. Deschisă la Casa Artelor încă din 23 septembrie, aceasta se va muta și la Primăria Municipiului Sibiu, în Sala Expo, începând cu data de 1 noiembrie.

Expoziția de la Casa Artelor din Piața Mică nr. 21 a cuprins opt exponate de filatelie, cartofilie și maximafilie, ce aparțin următorilor colecționari: Dumitru Barabulă (Mediaș), Mircea Calu (Bistrița), Virgil Cristea (Sibiu), Ioan Dejugan (Sibiu), Viorel Nicolau și Constantin Pațilea (Piatra Neamț), Nicolae Salade (Sibiu) și Nicolae Stan (Galați). Astfel, au fost montate 36 de fețe de panou, pe care sunt prezentate viața țărânului și a satului românesc. Expoziția de la Primărie cuprinde, pe 39 de fețe de panou, exponate ale colecționarilor: Ioan Dejugan (Sibiu), Andrei Potcoavă (Craiova) și Nicolae Salade (Sibiu).

Vernisajul expoziției a avut loc pe data de 4 octombrie orele 11,00, la Casa Artelor. În prezența unui numeros public, printre care putem enumera pe urmașii lui Cornel Irimie, fondatorul Muzeului Tehnicii Populare, prof. dr. Cornel Bucur - fostul director al muzeului, cel care a continuat dezvoltarea muzeului, Alexiu Tatu - directorul Arhivelor Naționale Sibiu, numeroși filателиști și angajați ai muzeului. În deschidere a luat cuvântul dl Valeriu Ion Olaru, director general al Complexului Național Muzeal Astra, urmat de Nicolae Salade, din partea Asociației Filateliștilor din județul Sibiu, care au înmănat și diplome de onoare celor care au contribuit la dezvoltarea muzeului, precum și expozanților. În final, a fost făcută o prezentare a expoziției de către Ioan Dejugan, președintele comitetului de organizare. Cu ocazia acestei expoziții s-au realizat următoarele: un plic cu o ștampilă specială, o ilustrată maximă, precum și o insignă. Grafica plicului, catalogului, diplomei și afișului aparține d-lui dr. Ioan Daniliuc. Ștampilă specială are data de 17 octombrie fiind aplicată la Oficiul 1 Sibiu.

ing. Ioan DEJUGAN

- Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.
- Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb,

vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția acestora.
► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:
computerstamps@yahoo.ro

- **schimb filatelic**
- **cumpărare** ► **vânzare**
- **philatelic exchange**
- **buy** ► **sell** ►

► Cumpăr Albania serii complete și depariaate, numai obliterate, conform mancolistei. Oferte serioase. Tel. 0746 073 781.

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IXeme Congres International de Medicine et de Pharmacie Militaires, București 1937, computerstamps@yahoo.ro.

► Caut literatură referitoare la emisiunea Ziariști-1920-Újságírók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materiale legate de Congresul Ziariștilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon.

Contact: office@stampland.net

**Publicitate. Machete și negociere tarife
Advertising. Up-making and
publicity price list**

László KÁLLAI

e-mail: office@stampland.net

► Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, office@stampland.net and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

► **Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare-cumpărare)** este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (office@stampland.net), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

ISSN 2065-6009
KON PRODUKTION

Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Țap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Licitația CORINPHILA - Lot 182, 18-21 septembrie 2013

La această licitație (www.corinphila.ro) s-a vândut un lot de *România clasice*, cuprinzând pozițiile 1688-1773. Semnalăm, în afara celor ilustrate alăturat, câteva piese care au înregistrat cele mai mari prețuri (fără comision și TVA):

- Moldova, *Cap de bour*, emisiunea întâi, 81 PARALE albastru pe hârtie albăstruie, neuzat, preț de pornire: 4.000 CHF, preț de adjudecare: 7.500 CHF;

- Moldova, *Cap de bour*, emisiunea a doua, 5 PARALE negru pe hârtie albăstruie, obliterated JASSY 21/5

(1859), preț de pornire: 5.000 CHF, preț de adjudecare: 5.200 CHF;

- două fragmente de scrisoare obliterate fiecare cu câte o marcă poștală de 54 PARALE, având respectiv preț de pornire: 1.500 / 2.000 CHF, preț de adjudecare: 3.000 / 3.200 CHF.

Totul vânzărilor (71 poziții din cele 85 oferite) a depășit 96.000 CHF (fără comision și TVA).

Dan N. DOBRESU, AIJP

Scrisoare francată cu Moldova, *Cap de bour* - emisiunea a doua (1858), 40 PARALE, albastru-verzui, hârtie albă, ștraif de patru, trimisă recomandat de la BOTUSCHANI (3 mai 1862), tranzit - JASSY (4 mai), FOKSCHANI (6 mai), sosire - BUCURESCI (11 mai), dată târzie pentru emisiunea a doua; preț de pornire: 20.000 CHF, preț de adjudecare: 20.000 CHF.

Scrisoare francată cu 50 B - emisiunea *Paris* (1872), roz mat pe hârtie roz, trimisă de la GALATI (10 februarie 1873) la Atena, insuficient francată, francată suplimentar în Grecia cu mărci poștale din emisiunea *Hermes cap mare*, tranzit prin Viena și Veneția; preț de pornire: 3.500 CHF, preț de adjudecare: 13.500 CHF.

Recipisă de primire francată cu o jumătate de marcă poștală 10 B galben (1871), margine de coală, emisiunea *Carol cu barbă*, obliterated BOLGRAD (13 septembrie 1871); preț de pornire: 7.500 CHF, preț de adjudecare: 7.500 CHF.

Evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor oglindită în filatelie

Romeo Lucian Stoia ne propune lucrarea *Evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor oglindită în filatelie*, Ed. Tehnică, București 2013, 148 pag.

Lucrarea prezintă evoluția heraldicii pe teritoriul României, așa cum apare reflectată în filatelie și este structurată pe patru capitole: stema de stat, steme boierești și nobiliare, steme orașenești și districtuale / județene și steme ecleziastice, nefăcându-se nici o referire la însemnele unor instituții și organizații / asociații, acestea făcând obiectul unei alte lucrări. Bogat ilustrată, lucrarea conține materiale filatelice cu subiect heraldic (mărci poștale, filigran, e-seuri, întreguri poștale, francaturi mecanice, plicuri prima zi, ilustrate maxime, cartoane filatelice), precum și ștampile ocazionale românești cu subiect heraldic. Totodată

lucrarea conține tabele cu întreburile poștale și cărțile poștale semiilustrate emise de Poșta Română având subiect heraldic în imagine sau pe marca fixă.

La alcătuirea lucrării autorul a folosit materiale din propria colecție adunate de-a lungul anilor.

O bibliografie selectivă încheie lucrarea.

Lucrarea se adresează pe de o parte iubitorilor heraldicii care ocupă un rol important în cadrul științelor auxiliare ale istoriei și pe de altă parte filateliștilor care sunt ajutați să descifreze mesajul transmis prin simbolul heraldic.

Lucrarea este prefată de ing. Liviu Pintican Juga, care subliniază: *"Doresc să scot în evidență strădania îndelungată și tenace pe care domnul Romeo Lucian Stoia a depus-o pentru elaborarea acestei lucrări. Cei avizați pot remarca in-*

strumentele științifice de lucru folosite, dar și calitățile pe care numai un cercetător științific le posedă: experiență profesională, capacitate de selectare, structurare, prezentare riguroasă și precisă, exigență proprie.

Remember

Compendiu de maximafilie

Trecerea în lumea celor drepti a dr. Petru Pitea mi-a reamintit de lucrarea sa *Compendiu de maximafilie*, Ed. Risoprint, Cluj - Napoca, 2002, 136 pag.

Maximafilie constituind o pasiune a vieții sale, a structurat lucrarea pe următoarele capitole: De la TCV-uri la ilustrata maximă; Expoziții, concursuri, cursuri și examene de atestare pentru membrii din jurii; Dezvoltarea maximafiliei în unele țări europene; Începuturile maximafiliei la FIP, Contribuția maximafiliei românești; Statutul internațional al maximafiliei; Exponatul de maximafilie; Capcane, erori, falsuri, trucaje.

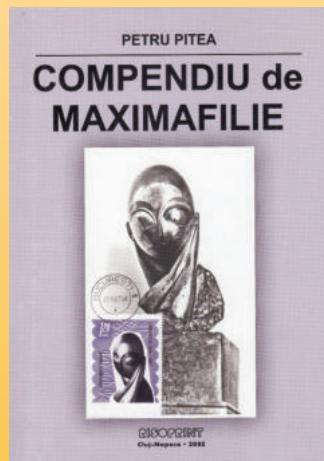
Îndelungata experiență acumulată de autor ca președinte sau membru de juriu, la diferite expoziții naționale și internaționale, precum și ca realizator de ilustrate maxime, i-au permis realizarea acestui compendiu de maximafilie de pe poziția unui

profesionist desăvârșit.

Lucrarea este bogat ilustrată atât cu ilustrate maxime din propria colecție, cât și cu materiale din colecția col. (r) Victor Surdu.

Foarte important este capitolul *erori, falsuri și trucaje*, care oferă cititorului posibilitatea analizei propriiei colecții, în vederea eliminării din exponate a non-valorilor, iar pe viitor să-i ferească pe colecționari de achiziționarea unor suveniruri sau cartoane filatelice pe post de ilustrate maxime.

Lucrarea subliniază contribuția maximafiliei românești la consolidarea reglementărilor FIP din domeniu și în primul rând aportul adus de dr. Valeriu S. Neaga în calitate de președinte al Comisiei de maximafilie a FIP (1982-1988). Prin activitatea desfășurată de dr. Valeriu Neaga a crescut prestigiul României, maximafilistii români figurând pe picior de egalitate alături de cei din Franța, Belgia,

Italia, Spania la promovarea acesteia în întreaga lume.

Pentru cei care nu au parcurs lucrarea doctorului Petru Pitea la vremea respectivă este un moment de readucere aminte și de îmborsărire a mesajului pe care aceasta l-a conținut în epocă.